

GÜREŞİN TEMEL AKTÖRLERİ ARASINDA METAFORİK ALGILAR



Dr.Mehmet TUNCER



**GÜREŞİN
TEMEL AKTÖRLERİ ARASINDA
METAFORİK ALGILAR***

Dr. Mehmet TUNCER

**Editör
Prof. Dr. Mehmet GÜL**

* Not: Bu çalışma, danışmanlığını Prof. Dr. Mehmet GÜL'ün yaptığı Mehmet TUNCER'in doktora tezinden türetilmiştir.



Güreşin Temel Aktörleri Arasında Metaforik Algular
Dr. Mehmet TUNCER

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek
Editör: Prof. Dr. Mehmet GÜL
Kapak Tasarımı: Dr. Mehmet TUNCER
Sayfa Tasarımı: Duvar DESIGN
Baskı: Mart 2026
Yayıncı Sertifika No: 49837
ISBN: 978-625-8572-72-8

© Duvar Yayınları
853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir
Tel: 0 232 484 88 68

www.duvar yayinlari.com
duvarkitabevi@gmail.com

ÖNSÖZ

Bu kitap, güreş branşında yer alan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarını ortaya koymayı amaçlayan bir çalışmadır. Katılımcıların metaforik ifadeleri üzerinden gerçekleştirilen analizler, güreşin temel aktörleri arasındaki algısal etkileşimleri ve bu aktörlerin birbirlerine yönelik bakış açılarının niteliğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, güreş sporunun yalnızca fiziksel bir mücadele alanı olmadığını; aynı zamanda değer, kimlik, disiplin ve adalet ekseninde şekillenen çok katmanlı bir etkileşim ortamı olduğunu göstermektedir.

Bu süreçte, güreşin üç temel aktörü olan sporcu, antrenör ve hakemlerin algı dünyaları, metaforlar aracılığıyla anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Sporcuların bakış açısında antrenörler yalnızca teknik bilgi aktaran kişiler değil; aynı zamanda yönlendiren, koruyan ve karakter gelişimini destekleyen rehberler olarak öne çıkmaktadır. Hakemler ise adalet, tarafsızlık ve disiplinin temsilcileri olarak konumlandırılmaktadır. Antrenörler, sporcuları sabırla geliştirilebilen ve potansiyel taşıyan bireyler olarak değerlendirirken; hakemlere yönelik algılarında genel olarak olumlu bir yaklaşım sergilemekle birlikte, iletişim tarzı ve karar süreçlerine ilişkin eleştirel değerlendirmelerde de bulunmaktadır. Hakemler ise sporcuları yalnızca fiziksel performanslarıyla değil; azim, disiplin ve ahlaki değerler bağlamında ele almakta, antrenörleri ise bilgi, sabır ve liderlik özellikleriyle öne çıkan rehberler olarak görmektedir.

Genel olarak güreşin üç ana aktörü arasında gelişen bu metaforik algılar; adalet, rehberlik, güven, disiplin ve gelişim temaları etrafında yoğunlaşmaktadır. Bu durum, güreş ortamındaki ilişkilerin yalnızca teknik boyutla sınırlı olmadığını; aynı zamanda psikolojik, etik ve duygusal temeller üzerine inşa edildiğini göstermektedir.

Bu kitabın, güreş sporuna ve spor bilimleri alanına farklı bir bakış açısı kazandırması ve okuyucuya güreşin görünmeyen yönlerini keşfetme imkânı sunması temennilerimle.

Dr. Mehmet TUNCER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
KISALTMALAR	vi
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Konusu	1
1.2. Çalışmanın Önemi	2
1.3. Çalışmanın Amacı ve Hedefleri.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Spor Kavramı.....	5
2.2. Güreş Kavramı ve Güreşçide Bulunması Gereken Temel Nitelikler.....	7
2.3. Güreş Stilleri.....	8
2.3.1. Olimpik Güreş Stilleri	8
2.3.2. Geleneksel Güreş Stilleri.....	9
2.4. Güreş Sporunun Kültürel ve Tarihsel Önemi	10
2.5. Güreş Branşında Sporcu, Antrenör ve Hakem Rollerini.....	13
2.5.1 Güreş Branşında Sporcu Rollerini.....	13
2.5.2 Güreş Branşında Antrenör Rollerini.....	14
2.5.3 Güreş Branşında Hakem Rollerini.....	15
2.6. Antrenör Kavramı ve Güreş Antrenörlüğü	16
2.6.1. Güreş Antrenörlüğü.....	16
2.6.2. Antrenörün Görev ve Sorumlulukları.....	17
2.6.3. Antrenörlerin Temel Özellikleri ve Nitelikleri.....	19
2.6.4. Güreşte Antrenör Sporcu İlişkisi	21
2.7. Hakem Kavramı ve Güreş Hakemliği.....	24
2.7.1. Güreş Hakemlerin Görev ve Sorumlulukları.....	28
2.7.2. Güreş Hakemlerinin Eğitim ve Sertifikasyon Süreci	30
2.8. Metafor Kavramı ve Metaforik Algı.....	32
2.8.1. Metaforların Spor Bilimindeki Yeri ve Önemi.....	34
2.8.2. Metaforlar ve Psikolojik Etkileri	36
2.9. Kavramsal ve Kuramsal Çerçeve.....	38
3. YÖNTEM.....	41
3.1. Araştırma Yaklaşımı	41
3.2. Çalışma Grubu	42
3.3. Veri Toplama Süreci.....	43
3.4. Veri Analizi	45

4. GÜREŞİN TEMEL AKTÖRLERİ ARASINDA	
METAFORİK ALGILAR	48
4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	48
4.1.1 Güreşçilerin Demografik Özellikleri	48
4.1.2 Antrenörlerin Demografik Özellikleri	50
4.1.3 Hakemlerin Demografik Özellikleri	52
4.2. Sporcuların Antrenör ve Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları	54
4.2.1 Sporcuların Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları	54
4.2.2 Sporcuların Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları	64
4.3. Antrenörlerin Sporcu ve Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları	72
4.3.1. Antrenörlerin Sporculara Yönelik Metaforik Algıları	72
4.3.2. Antrenörlerin Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları	82
4.4. Hakemlerin Sporcu ve Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları	91
4.4.1. Hakemlerin Sporculara Yönelik Metaforik Algıları	91
4.4.2. Hakemlerin Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları	100
5. GENEL DEĞERLENDİRME	110
6. SONUÇ	116
6.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler	117
7. KAYNAKÇA.....	118

KISALTMALAR

GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
IOC	: International Olympic Committee
MHK	: Merkez Hakem Kurulu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TGF	: Türkiye Güreş Federasyonu
TGGF	: Türkiye Geleneksel Greşler Federasyonu
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür rgt
UWW	: United World Wrestling

1. GİRİŞ

Güreş, tarihsel ve kültürel kökleri oldukça eskiye dayanan, yalnızca fiziksel mücadeleyi değil aynı zamanda disiplin, saygı ve karşılıklı anlayış gibi değerleri de içinde barındıran önemli bir spor dalıdır. Sporcular, antrenörler ve hakemler bu sporun temel aktörlerini oluşturmakta; aralarındaki iletişim ve karşılıklı algılar ise hem sportif performansı hem de spor ortamındaki sosyal etkileşimi doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda güreş branşındaki aktörlerin birbirlerine yönelik algılarını incelemek, spor ortamının dinamiklerini daha iyi anlamaya imkân sağlamaktadır.

1.1. Çalışmanın Konusu

Tarihsel ve kültürel bir spor dalı olarak kadim bir mirasa sahip olan güreş, bireyler ve toplumlar arasındaki etkileşime kapsamlı bir biçimde tesir eden spor disiplini. Sporcular, antrenörler ve hakemler bu disiplinindeki en önemli aktörlerden olup, aralarındaki iletişim ve algı süreci hem performansa etkisi bakımından hem de spordaki sosyal iletişim açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda araştırmada güreş branşının ana unsurları arasındaki metaforik algıları incelemek, spor ekosisteminin derinliklerini anlamak için zengin bir bakış açısı sunmaktadır. Güreş, doğası gereği sporcu, antrenör ve hakemler arasında yoğun etkileşim ve karşılıklı anlayış gerektiren bir spor dalı olduğu için bu spor dalındaki etkileşim, sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algıları ile beraber disiplin, saygı, öz güven gibi önemli değerleri kazandıran bir süreç olarak sporun işleyişi ve dinamikleri üzerinde de doğrudan bir etkiye sahiptir (Barthes, 1957; Dur, 2016; Bahodirovich, 2022).

Güreşte kritik yapı taşlarından olan sporcular, antrenörler ve hakemler arasındaki algılar; iletişimin niteliğini, etkililiğini ve yönünü belirleyen temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bir bireyin bir olguya, duruma ya da kavrama ilişkin bakış açısını anlamada metaforlar güçlü bir araç niteliğindedir. Çünkü metaforlar, kişilerin soyut bir kavramı veya durumu kendi algı dünyalarına göre betimlemelerine, somut örnekler üzerinden anlamlandırmalarına olanak sağlamaktadır (Aydın, 2011). Bu bağlamda, dilsel ve bilişsel açıdan bir kavramı doğrudan değil, başka bir kavram aracılığıyla dolaylı biçimde ifade etme yöntemi olan metaforlar; bireylerin düşünme biçimlerini, duygusal tepkilerini ve sosyal ilişkilerini yansıtan önemli göstergelerdir. Metaforik algılar, bireyler arası iletişimde anlamın inşasında kritik bir rol oynar ve güreş arenasında da bu yönüyle belirgin biçimde kendini göstermektedir (Brownell, 2014; Wood, 2019).

Güreş, sadece fiziksel dayanıklılığa değil; aynı zamanda bireyin ruhsal gelişimine katkı sağlayan çok yönlü bir spor dalıdır. Ulusal değerlerin korunması,

milli gururun pekişmesi ve geleceğe yönelik güven duygusunun güçlenmesi açısından da önemli bir yere sahiptir (Gümüş, 1989; Güven, 1990; Çolakoğlu, 2000). Bu araştırmada, güreş branşında yer alan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ifade etme biçimleri incelenmiş; bu algıların, iletişim, performans ve mücadele gibi güreşin doğasında bulunan temel kavramlar üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Ayrıca bu çalışma, güreş sporunun toplumsal düzeyde daha geniş kitlelerce anlaşılmasına ve değer görmesine katkı sağlayarak; güreşin sosyal ve kültürel boyutlarına ilişkin yeni bakış açıları geliştirilmesine yönelik değişik ve özgün bir bakış açısı sunmaktadır (Patterson ve ark., 2011; Abdukahharovich, 2022).

1.2. Çalışmanın Önemi

Güreş, Türklerin tarihsel ve kültürel mirasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu spor dalı, Türklerin kültürel kimliğinin bir parçası olmuş ve yüzyıllardır halkın ilgisini çeken önemli etkinliklerden birisi olarak günümüze kadar devam etmiştir. Türkiye, güreş alanında uluslararası arenada önemli başarılarla imza atmış bir ülkedir. Olimpiyatlarda, Dünya ve Kıta şampiyonalarında elde edilen madalyalar, Türkiye'nin sporda ve güreşteki gücünü ve yetkinliğini göstermektedir. Güreş, Türkiye'nin spor diplomasisinde de önemli bir rol oynamakta ve ülkenin uluslararası arenadaki imajını güçlendirerek prestij kazanmasına katkıda bulunmaktadır (Gümüş,1988; Kahraman,1989; Açıkada ve Ergen, 1990). Türkiye, güreş alanında dünya çapında tanınan ve saygı gören birçok efsane sporcu yetiştirmiştir. Yaşar Doğu, Ahmet Ayık, Hamza Yerlikaya, Taha Akgül ve Rıza Kayaalp gibi daha birçok şampiyon isimler dünya güreş sahnesinde büyük başarılarla imza atmış ve Türkiye'nin adını tüm dünyaya duyurmuştur. Bu sporcular, genç nesillere ilham kaynağı olmakta ve güreşin Türkiye'deki önemini arttırmaktadır (Gümüş,1988; Dever ve İslam, 2015; GSB,2024; UWW,2024). Bu durum da Türkiye'de güreş sporunun her yönüyle neden araştırma konusu olarak seçildiğini destekleyen en güçlü gerekçeler içerisinde yer almaktadır. Türkiye'de güreş, geniş bir sporcu kitlesine sahiptir ve farklı yaş gruplarından ve bölgelerden birçok birey bu spora aktif olarak katılmaktadır. Bu geniş katılım, araştırma için zengin bir örneklem oluşturmakta ve verilerin çeşitliliğini artırmaktadır. Türkiye'de güreş alanındaki başarının sürdürülebilir kılınması için birçok eğitim ve gelişim programı yürütülmektedir. Bu programlar, sporcuların, antrenörlerin ve hakemlerin gelişimine katkıda bulunmakta ve araştırma için zengin ve güçlü bir veri kaynağı sağlamaktadır (Gümüş,1988; Kahraman,1989; Bayraktar ve Tozoğlu,2015; Öz ve ark, 2019). Güreşin Türkiye'deki bu özel konumu araştırmanın önemini ve değerini artırmakta, güreş branşında sporcu, antrenör ve

hakemlerin birbirine ilişkin metaforik algılarının incelenmesi için güçlü bir bilimsel temel sunmaktadır.

Sporcu, antrenör ve hakem gibi güreş sporunun temel aktörlerinin üstlendikleri rollerin, birbirleriyle olan ilişkilerinin ve bu ilişkilerin sporun farklı boyutlarına yansımalarının ortaya konulması, güreşin kültürel ve toplumsal dinamiklerinin kapsamlı biçimde anlaşılmasına önemli katkı sunmaktadır. Metaforlar aracılığıyla güreş arenasının ayrılmaz bileşenleri üzerine gerçekleştirilen bu çalışma, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele alanı olmadığını; tarihsel kökleri, değerleri ve gelenekleriyle toplumsal belleğin önemli bir unsuru olduğunu ortaya koymaktadır. Böylece güreş, geçmişten günümüze aktarılan kültürel mirası yaşatmanın yanı sıra, bireylerin sosyalleşme süreçlerine ve toplumsal yapının şekillenmesine de anlamlı katkılar sağlayan bir spor dalı olarak öne çıkmaktadır (Şahin, 2006; Kusan, 2014; Davies, 2018; Harris, 2021).

1.3. Çalışmanın Amacı ve Hedefleri

Bu çalışmanın temel amacı, güreş sporunun üç temel aktörü olan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Sporcu, antrenör ve hakemler arasındaki ilişkilerin niteliği hem sportif performansın ortaya çıkmasında hem de karar verme süreçlerinin sağlıklı biçimde işleminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle söz konusu aktörler arasındaki etkileşimin anlaşılması, daha sağlıklı, dengeli ve verimli bir spor ortamının oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda araştırma, güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik geliştirdikleri metaforik algıların, sportif ilişkileri, iletişim süreçlerini ve performans üzerindeki yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Böylece çalışma, güreş sporunda yer alan aktörler arasındaki ilişkilerin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamayı ve spor ortamının sosyal ve psikolojik boyutuna yönelik yeni bir bakış açısı sunmayı hedeflemektedir.

Güreş sporunun tarafları arasındaki anlayış farklılıkları ve bu farklılıkların olası kaynaklarını dikkate almak, antrenörler, sporcular ve hakemler arasındaki ilişkilerin ve algıların iyileştirilmesine, dolayısıyla güreş branşında daha iyi bir spor ortamı oluşturulmasına, performansın ve sporcuların psikolojik iyi oluşunun artmasına katkıda bulunmaktadır (Schmitt, 2005; Morgan, 2006). Böylelikle bu çalışma spor yönetimi, spor psikolojisi ve spor sosyolojisi literatüründe, sporcu, antrenör ve hakem ilişkilerinin metaforik algılarını inceleyen yeni bir perspektif kazandırılmasını amaçlamaktadır. Ayrıca bu çalışma ile elde edilen bulguların hem gelecekteki araştırmalar için bir temel oluşturacağı hem de araştırmacılar,

antrenörler, sporcular ve hakemler için de önemli öneriler sunacağı düşünülmektedir.

Metaforlar, olguları basit ve anlaşılır bir biçimde açıklayarak gerçeği daha net daha yalın bir şekilde kavramamıza olanak tanımaktadır (Yazıcıoğlu ve Pekel, 2024). Bu araştırmada sporcular, antrenörler ve hakemlerin aralarındaki iletişim ve etkileşim süreçlerinde kullanılan metaforların anlamları ve bu metaforların bireyler üzerindeki etkileri, sporcuların performanslarını ve karar alma süreçlerini nasıl etkilediği, yönlendirdiği, güreş sporundaki üç aktörün başarısını nasıl şekillendirdiği incelenmektedir (Yetim ve Kalfa, 2019; Ekinci ve ark., 2022).

Soyut kavramları anlamlandırırken somut deneyimlerden faydalanarak birtakım düşünceleri ifade etme şekli olan metaforların hayatın her alanında olduğu gibi sportif alanda da etkin olarak kullanıldığı görülmektedir (Lakoff ve Johnson, 2008; Çalışan ve Pekel, 2024). Spor ortamında yer alan bireylerin metaforik algıları yalnızca kişisel bakış açılarını yansıtmakla kalmamakta, aynı zamanda spor sisteminin genel işleyişi, ilişkiler ağı ve denge yapısı hakkında da önemli ipuçları sunmaktadır. Bu nedenle metaforlar üzerinden yapılan çalışmalar, güreş sporunun etik, psikolojik ve sosyal boyutlarının anlaşılmasında önemli bir kavramsal çerçeve oluşturmaktadır (İnan ve ark., 2019; Gür ve Taşkın, 2022; Ekinci ve ark., 2022). Bu araştırmanın temel amacı, güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarını ortaya koymak ve bu algıların spor ortamındaki ilişkiler ile sporun genel dinamiklerine nasıl yansıdığını incelemektir. Spor ortamında yer alan bu üç temel aktörün birbirlerine yönelik algılarının anlaşılması; iletişim süreçlerinin geliştirilmesi, iş birliğinin güçlendirilmesi, eğitim ve antrenman süreçlerinin daha etkili planlanması ve sportif performansın artırılması açısından önemli görülmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor Kavramı

Spor, insanlık tarihinin en eski ve evrensel olgularından biri olarak yalnızca fiziksel bir etkinlik alanını değil, aynı zamanda bireylerin ve toplumların kimlik oluşumunu etkileyen önemli bir sosyal yapıyı ifade etmektedir. Kültürel değerlerin aktarılmasında, toplumsal aidiyet duygusunun gelişmesinde ve bireylerin psikolojik süreçlerinin şekillenmesinde sporun önemli bir rolü bulunmaktadır. Rekabet, strateji ve fiziksel yeterlilik gibi unsurları bünyesinde barındıran spor, belirli kurallar çerçevesinde yürütülen bir faaliyet olmakla birlikte, bu kuralların toplumların değer yargıları, kültürel yapıları ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda zaman içerisinde değişim gösterdiği görülmektedir (Coakley, 2004).

Spor, bireyin fiziksel ve zihinsel kapasitesini geliştiren, eğlence ve rekabet unsurlarını bünyesinde barındıran dinamik bir kavramdır. Birçok farklı disipline ayrılan bu geniş alan, bireysel ya da takım hâlinde, belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler bütünüdür ifade etmektedir. Spor süreci yalnızca bedensel gelişimi değil, aynı zamanda zihinsel gelişimi de kapsamakta; strateji geliştirme, refleks, karar verme ve problem çözme gibi becerilerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle spor, bireyin hem kendisiyle hem de çevresiyle etkileşimini artıran ve sosyalleşme sürecini destekleyen önemli bir etkinlik alanı olarak değerlendirilebilir (Atasoy ve Kuter,2005; Başoğlu, 2022). İnsan, spor aracılığıyla hem doğal çevresiyle etkileşim kurmakta hem de kendi fiziksel ve zihinsel sınırlarını keşfederek bu sınırları aşma isteğini geliştirmektedir. Spor, amatör ya da profesyonel düzeyde yapılabilen, bireyin boş zamanlarını değerlendirmesine imkân tanıyan veya bir meslek olarak sürdürülebilen bir faaliyet olmanın yanı sıra dayanıklılık, rekabet, disiplin ve takım ruhu gibi değerlerin kazanılmasına katkı sağlayan önemli bir kültürel aktarım aracı olarak da değerlendirilmektedir. Geleneksel ya da modern biçimlerde yapılan spor dalları, bireyin yalnızca fiziksel sağlığını korumakla kalmamakta; aynı zamanda toplum içindeki yerini güçlendiren, aidiyet duygusunu geliştiren ve bireysel kimliğin oluşumunda etkili olan sosyal bir süreç olarak önem kazanmaktadır (Heper ve ark., 2012; Kaplan ve Akkaya,2014; Yılmaz ve Yılmaz, 2023). Sporun çok katmanlı yapısı, bireylerin yalnızca fiziksel sağlığını geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda zihinsel ve duygusal durumlarını destekleyen önemli bir araç olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır.

Antrenman sürecinde gösterilen kararlılık, saha içerisinde sergilenen stratejik düşünme ve rekabetin ortaya çıkardığı motivasyon, sporun birey üzerindeki geliştirici etkisini açıkça göstermektedir. Bu yönüyle spor, yalnızca fiziksel

performansa dayalı bir etkinlik değil, aynı zamanda insanın mücadele etme, dayanıklılık gösterme ve birlikte hareket etme gibi temel özelliklerini ortaya çıkaran önemli bir sosyal ve kültürel etkinlik alanıdır. Bu süreçte spor, bireyin fiziksel ve zihinsel gelişimine katkı sağlarken aynı zamanda toplumsal ilişkilerin kurulmasına ve aidiyet duygusunun gelişmesine de katkıda bulunan önemli bir toplumsal olgu olarak değerlendirilebilir (Palmatier ve Ray, 1993; Ramazan ve ark., 2005; Kaplan ve ark., 2013; Öz ve ark, 2019).

Bilimsel çalışmaların ortaya koyduğu sonuçlardan birisi de insanın doğayla mücadelesinin bir uzantısı olarak görülen sporun geçmişten günümüze insan yaşamının önemli bir parçası olduğudur. Spor aracılığıyla bireylerin hem fiziksel hem de psikolojik açıdan önemli kazanımlar elde ettiği birçok araştırmada vurgulanmaktadır. (Voigt, 1998; Erdemli, 2002; Alkurt, 2012; Akandere ve ark., 2018). Spor, bir taraftan insan bedeninin limitlerini zorlayan profesyonel aktiviteyken başka yönüyle de hem modern yaşamın getirmiş olduğu teknolojik gelişmelerle beraber ortaya çıkan durağan yaşam koşullarına karşı bir denge unsuru ve seçenek, hem de insanların zor şartlar altında iş gücünü kaybetmeden fiziksel ve zihinsel iyilik haline ulaşmalarını sağlayan bir yol olarak değerlendirilmektedir. Spor, bireylerin özgüvenlerini artırmak, stresle başa çıkma yöntemlerini sağlamak ve sosyal becerilerini geliştirmek gibi birçok olumlu etkiye sahiptir (Keten, 1974; Küçük ve Koç, 2004; Weinberg & Gould, 2019). Erikson'un (1968) kimlik gelişimi kuramına göre spor, bireylerin kendilerini tanımlamaları, kimliklerini geliştirmeleri ve toplumsal rollerini belirlemeleri açısından önemli bir alan oluşturmaktadır. Bu süreçte spor, bireyin kendini ifade etmesine, başarı ve aidiyet duygusu geliştirmesine katkı sağlayan sosyal bir ortam olarak değerlendirilebilir. Sporun tarihsel gelişimine bakıldığında ise farklı toplum ve kültürlerde değişik biçimlerde ortaya çıktığı görülmektedir. Antik Yunan'da düzenlenen Olimpiyat Oyunları yalnızca bir spor etkinliği değil, aynı zamanda dini, kültürel ve siyasi anlamlar içeren önemli bir organizasyon niteliğindedir (Golden, 2008). Günümüzde spor, devletlerin politikalarını yansıtmada, uluslararası alandaki güçlerini göstermede ve dünya kamuoyu nezdindeki prestijlerini artırmada önemli bir diplomatik araç olarak değerlendirilmektedir (Başer, 1986; Açıkada ve Ergen, 1990; Çakmak ve ark., 2024).

Birleştirici ve ayırıştırıcı özellikleriyle toplumsal süreçlerde önemli bir rol oynayan spor, bireyler açısından bir kimlik göstergesi, toplumlar açısından ise tarihsel birikim ve kolektif hafızanın bir parçası olarak milliyetçilik ve kimlik inşası süreçleriyle yakından ilişkilidir (Hobsbawm, 1992). Bu yönüyle spor, yalnızca bir fiziksel etkinlik alanı değil, bireyin kendini gerçekleştirdiği, fiziksel

ve zihinsel sınırlarını zorladığı ve toplumsal bütünleşmeye katkı sağladığı çok boyutlu bir yaşam pratiği olarak değerlendirilebilir.

2.2. Güreş Kavramı ve Güreşçide Bulunması Gereken Temel Nitelikler

Tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan ilk spor dallarından birinin güreş olduğu bilinmektedir (Akıncı, 2022). Antik çağlardan itibaren birçok uygarlıkta önemli bir yer edinen güreş, özellikle Antik Yunan'da yaygın olarak yapılmış ve Antik Olimpiyat Oyunları'nın temel branşlarından biri olarak bu organizasyonlarda yerini almıştır (Brownell, 2014; Bahodirovich, 2022). Güreşin antik dönemlerden günümüze kadar da Olimpiyatlarda spor branşı olarak temsil edilmesi bu sporun evrensel bir olgu olarak kabul edildiğinin en önemli göstergelerinden biridir. (Hamdi, 2024).

Güreş, en eski spor dalı olarak varlığı kabul edilen, insanlık tarihinin başlangıcına kadar uzanan derin bir geçmişi olan dünyanın en köklü sporlarından birisidir ve iki kişinin belirli kurallar çerçevesinde fiziksel güç ve teknik beceri ile birtakım stratejiler kullanarak birbirlerine üstünlük kurmaya ve galibiyet elde etmeye çalıştıkları, insanlar arasında silâhsız olarak gerçekleştirilen doğal bir mücadele şekli, iki denk kuvvetin birbirlerine üstünlük kurma çabası hatta sadece bir spor branşı olmanın yanında aynı zamanda insanlık tarihinin en eski mücadele biçimlerinden biri olarak kültürel, toplumsal ve hatta felsefi boyutları olan köklü bir spor dalıdır (Harmandalı,1974; Yıldırım, 1977; Coakley, 2004; Bayraktar ve Tozoğlu, 2015; Yüksel, 2018; Gül ve ark.,2018; IOC, 2025).

İnsanlık tarihinin en eski mücadele biçimlerinden biri olarak kabul edilen güreş sporunu yapan kişiler Antik Mısır, Mezopotamya ve Yunan uygarlıklarında cesaret, savaşçılık ve erdemle özdeşleştirilmiştir (Grasso, 2014; Komil, 2023). Türk kültür tarihinde ise güreş yapan kişiler "alp" veya "pehlivan" kimliğiyle toplumsal saygınlık kazanmış önemli bireyler olarak görülmüşlerdir (Özdemir, 2018; Çetin, 2019). Güreşçi, tarihsel süreçte savaşçı, sporcu ve kültürel bir simge olarak çeşitli anlamlar yüklenmiş çok yönlü bir karakterdir. Günümüzde ise güreşçi kavramı, bilimsel antrenman yöntem ve teknikleri ile disiplinlerarası yaklaşımlarla şekillenen modern bir sporcu profiline dönüşmüştür; tarihsel süreçte bedensel mücadele sanatını icra eden bireyleri tanımlamak için kullanılmagelmiştir (Aronofsky, 2009; Kiningham & Monseau, 2015). Ancak modern dönemde güreşçi, yalnızca fiziksel gücü değil aynı zamanda teknik beceriyi, stratejik düşüncüyü ve psikolojik dayanıklılığı bünyesinde barındıran müsabaka esnasında iki denk kuvvetin birbirlerine üstün gelme mücadelesini temsil eden kompleks bir sporcu profili yansıtan bir kavram olarak kullanılmaktadır (Hultgren, 2016).

Güreşçiler, yüksek düzeyde kuvvet, dayanıklılık, çeviklik ve esneklik gerektiren bir spor dalında mücadele etmeleri nedeniyle ayrıca da

performanslarını optimize edebilmeleri için belirli fizyolojik özelliklere sahip olmalıdırlar. Günümüzde güreşçiler, bilimsel temellere dayanan antrenman metodolojileriyle desteklenen kapsamlı bir performans sürecine tabi tutulmaktadır. Biyomekanik analizler, beslenme programları, kas-sinir koordinasyonu ve dayanıklılık odaklı eğitimler güreşçilerin teknik kapasitelerini artırmada kullanılan başlıca yöntemler arasındadır (Kraemer & Fleck, 2007). Yapılan karşılaştırmalı araştırma ve analizler, güreşçilerin vücut kompozisyonlarının diğer dayanıklılık sporlarıyla uğraşan sporculara kıyasla belirgin şekilde farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle, güreşçilerde vücut yağ yüzdesinin anlamlı derecede düşük, buna karşılık kas kütlelerinin ise yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu farklılık, güreşin fizyolojik uygunluğuyla ilişkilidir; zira bu disiplin hem patlayıcı kuvvet hem de uzun süreli direnç gerektiren tekniklerin kombinasyonunu içermektedir. Ayrıca, güreşçilerin antrenman düzenleri ve beslenme stratejileri de bu vücut özelliklerinin korunmasında kritik bir rol oynamaktadır. (Kraemer ve ark., 2003). Bununla birlikte, anaerobik kapasitelerinin gelişmiş olması da güreşçilerin kısa süreli yüksek şiddetli mücadelelerde performanslarını optimize etmelerine olanak tanımaktadır (Horswill, 1992; Mirzaei ve ark., 2021).

Güreş, dünya genelinde değişik kültürlerde farklı biçimlerde icra edilmektedir. Türkiye'de ise bu spor, minder güreşi olarak ulusal ve uluslararası arenada serbest ve grekoromen güreş stilleri ile yer almaktadır. Ayrıca, yağlı, karakucak, aba, şalvar ve kuşak güreşleri gibi geleneksel stillerde ulusal düzeyde yaygın biçimde yapılmaktadır (Gümüş,1988; Kahraman,1989; Gül ve ark., 2018; TGF, 2025; TGGF,2025). Bu sporda başarılı olmak için güreşçiler yoğun ve planlı antrenman süreçlerinden geçerler; güç ve dayanıklılıklarını geliştirirler, aynı zamanda teknik becerilerini ve stratejik düşünme yetilerini de iyileştirirler. Güreşte üst düzey bir performans sergilemek ve başarıya ulaşmak, yalnızca fiziksel güç ve dayanıklılık kazanımını değil; aynı zamanda teknik ustalığın pekiştirilmesini ve taktiksel zekânın geliştirilmesini gerektirmektedir. Güreşçiler hem bedensel hem de zihinsel kapasitelerini sürekli geliştirerek müsabakalarda rakiplerine karşı üstünlük sağlamayı hedeflerler. Bu kapsamlı hazırlık süreci, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele değil; aynı zamanda teknik ustalık, stratejik düşünme ve taktiksel beceri gerektiren bir spor branşı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır (Şahin, 2006; Dever ve İslam, 2015; Gül ve ark., 2018).

2.3. Güreş Stilleri

2.3.1. Olimpik Güreş Stilleri

Güreş, Olimpiyat Oyunları'nın en eski ve köklü sporlarından biri olup Greko-Romen ve Serbest Stil olmak üzere iki temel disiplinde olimpik düzeyde temsil

edilmektedir. Diğer olimpik spor dallarında olduğu gibi güreşin de uluslararası federasyonlar tarafından belirlenen ve belirli aralıklarla güncellenen resmi kuralları bulunmaktadır.

Güreşte temel amaç, rakibi tuş ederek veya müsabaka süresi sonunda puan üstünlüğü sağlayarak galip gelmektir. Greko-Romen ve Serbest Stil güreş, kurallar ve teknik uygulamalar bakımından birbirinden farklı özellikler göstermektedir. Greko-Romen Güreşte, sporcunun rakibini bel altından tutması, rakibine ayak takması veya herhangi bir eylem gerçekleştirmek için kendi bacaklarını aktif bir biçimde kullanması kesinlikle yasaktır. Buna karşılık serbest stil ve kadın güreşinde grekoromen güreşin aksine rakibin ayaklarından tutmaya, ayakla hamle yapmaya, rakibe ayak takmaya ve herhangi bir eylem gerçekleştirmek için ayakların aktif olarak kullanılmasına izin verilmiştir (UWW, 2025). Bu iki stil, teknik ve stratejik açıdan belirgin farklılıklar göstererek güreşin dünya çapında ne kadar çeşitli ve zengin bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Greko-Romen güreş, tutuşların yalnızca üst vücutla sınırlandırıldığı ve belden aşağısının kullanımının yasak olduğu bir disiplin olup, bu kısıtlama ile güreşçilerin üst beden gücü, denge yeteneği ve teknik ustalıklarını ön plana çıkarma amaçlanmaktadır. Serbest Stil güreş ise hem üst hem de alt vücudun kullanımına izin veren daha esnek bir yapı sunmaktadır. Bu özelliği sayesinde, Serbest Stil güreş, teknik çeşitlilik ve dinamik hareketler açısından daha geniş bir yelpaze ortaya koymakta, müsabakaları daha öngörülemeyen ve heyecan verici bir hale getirmektedir (Atik, 1973; Başaran, 1989; Shahmuradov, 1996; Weinberg & Gould, 2019; IOC, 2025;). Ayrıca Grekoromen güreş stili sadece erkek sporcular tarafından yapılan vücudun belden aşağı bölümüne el veya ayakla temasın yasak olduğu, vücudun belden yukarı bölümü kullanılarak yapılan güreş stiliyken, serbest stil güreş hem bayanlarda hem de erkeklerde vücudun tamamının belirli kurallar çerçevesinde kullanılabilirdiği, ayaklara müdahaleye de izin verilen bir güreş stili olarak grekoromen stil güreşten ayrılmaktadır. (Uyaniker, 2019; Hamdi, 2024; Pepe ve ark., 2024; UWW, 2025).

2.3.2. Geleneksel Güreş Stilleri

Geleneksel güreş, kökenleri insanlık tarihinin en eski dönemlerine kadar uzanan ve günümüze kadar varlığını sürdüren, bu yönüyle kültürel kimliklerin ve toplumsal değerlerin bir yansıması olarak değerlendirilen köklü bir spor dalıdır. Bu spor yalnızca fiziksel bir mücadele biçimi değil, aynı zamanda bir ritüel, bir tören ve kimlik inşa sürecinin önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir. Farklı coğrafyalarda ve kültürlerde farklı biçimlerde ortaya çıkmış olsa da, özünde insanın doğayla, rakibiyle ve kendi sınırlarıyla olan mücadelesini simgeleyen bir

olgu olarak varlığını günümüze kadar sürdürmüştür (Gümüş, 1990; Öngel, 2001; Kırkpınar, 2010; Tazegül, 2018; Gül ve Gül, 2021; TGGF,2025).

İnsanlık tarihinin bilinen en eski geleneksel sporlarından biri olan ve Türk kültürünün önemli bir sembolü haline gelen 2010'da UNESCO'nun "Somut Olmayan Kültürel Miras" kategorisine alınarak Türk geleneklerinin değerli bir parçası olarak tanınan güreşçilerin vücutlarına yağ sürerek birbirinin sırtını yere getirmeye veya açık düşürmeye çalıştıkları Yağlı Güreş, olimpiik branş olan serbest güreşe benzerliği ile bilinen ayakta rakiple tokalaşarak başlayan serbest güreşteki teknikler uygulanarak yapılan Türklerin öz güreşi olan Karakucak Güreşi, Türk boylarının Orta Asya coğrafyasından Anadolu'ya getirdikleri geleneksel güreş türlerinden birisi olan adını sporcuların üzerine giydiği aba kıyafetinden alan Aba Güreşi, genelde Kırım ve Kazan Türkleri tarafından yapılan güreşçilerin birbirlerinin belindeki kuşaklardan tutarak ayaktan tekniklerle yapılan Kuşak Güreşi, İran kültüründe erdem, cesaret ve dayanıklılık gibi değerleri temsilen yapılan İranlıların geleneksel güreşi olan Pehlivani, Japonya'nın ulusal sporu olarak kabul edilen dairesel bir alan içinde güreşçilerin birbirlerini iterek, kaldırarak veya düşürerek mücadele ettikleri Sumo, Hindu mitolojisinde önemli bir yere sahip olan güreşçilerin hem fiziksel hem de ruhsal olarak iyi olması amacıyla toprak bir yerde yapılan Kusdhi geleneksel güreşin dünyadaki değişik formları arasında yer almaktadırlar (Alter,1992; Guttman, 1994; Chehabi, 2002; Karahüseyinoğlu, 2008; Gül ve ark.,2018; Tuncer ve ark., 2022; TGGF, 2025; TGF, 2025).

Geleneksel güreş türleri, her toplumun tarihsel geçmişini, sosyal yapısını ve coğrafi koşullarını yansıtan özgün spor biçimleridir. Bu güreş türleri, yalnızca fiziksel bir mücadele alanı değil, aynı zamanda kültürel kimliğin, toplumsal dayanışmanın ve tarihsel mirasın canlı bir temsilidir. Her bir geleneksel güreş formu, ait olduğu kültürün değerlerini, yaşam biçimini ve insan anlayışını yansıtan sembolik bir anlam taşır. Geleneksel güreş, insanlık tarihinin en eski ve en köklü spor pratiklerinden biri olarak, geçmişle bugün arasında güçlü bir bağ kurar. Bu yönüyle, yalnızca bedensel rekabetin değil, aynı zamanda kültürlerin sürekliliğini ve kuşaklar arası aktarımı sağlayan manevi bir köprü işlevi görmektedir. Ritüelleri, kuralları ve simgeleriyle geleneksel güreş, toplumların kimliğini koruma, dayanışmayı güçlendirme ve ortak değerleri yaşatma açısından evrensel bir kültürel miras niteliği taşımaktadır.

2.4. Güreş Sporunun Kültürel ve Tarihsel Önemi

Güreş, insanı oluşturan temel unsurlar olan beden, ruh ve karakteri aynı anda geliştirebilen ender spor dallarından biridir. Tarihsel kökleri, insanlık tarihinin en eski uygarlıklarına kadar uzanan bu spor, Antik Mısır, Mezopotamya ve Yunan

medeniyetlerinde hem bir spor dalı hem de savaş eğitiminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul görmüştür. Antik Yunan'da ise Olimpiyat Oyunları'nın en önemli branşları arasında yer alan güreş, yalnızca fiziksel gücü değil aynı zamanda zihinsel disiplin ve stratejik düşünme yeteneğini de ön plana çıkaran bir aktivite olarak değerlendirilmiştir (Golden, 2008; Şinoforoğlu, 2020; IOC, 2025). Bu yönüyle güreş, yalnızca bir mücadele sporu değil, aynı zamanda insanın kendini fiziksel ve zihinsel olarak geliştirdiği köklü bir disiplin olarak tarih boyunca varlığını sürdürmüştür.

İnsanlığın henüz yerleşik hayata geçmediği ilkel dönemlerde, hayatta kalma mücadelesi yiyecek bulma, barınma ve kendini koruma gibi temel ihtiyaçlara dayanmaktaydı. Bu süreçte, insanların vahşi hayvanlarla ve diğer tehditlerle mücadelesi sonucu ortaya çıkan fiziksel çatışmalar ve boğuşmalar, güreş sporunun tarihi temellerini oluşturmuştur. İki canlı arasındaki bu mücadele, insanların yerleşik düzene geçmesiyle beraber zamanla belirli tekniklerin geliştiği, ilkel tutuşlar, savunma hareketleri ve dövüş teknikleri aracılığıyla insanların birbirlerine üstünlük sağlama mücadelesine dönüşerek daha sistematik hale gelmiştir. Bu gelişmeler, güreşi yalnızca bir hayatta kalma mücadelesi olmaktan çıkarıp, seyirci önünde sergilenen bir performans ve spor etkinliği haline getirmesiyle beraber, insanların doğal çevreyle ve birbirleriyle olan etkileşimleri, güreşin zaman içerisinde gelişerek kültürel bir olguya dönüşmesine zemin hazırlamıştır (Başaran, 1989; Muratov, 2025).

Güreşin kültürel ve toplumsal boyutu, bir müsabakanın sınırlarını aşarak rekabet sahasının ötesine geçmiş, bireylerin ve toplumların aidiyet duygusunu şekillendiren bir kimlik inşa aracı olarak görülmesini sağlamış, sosyo-kültürel bir olgu haline gelmesine neden olmuştur. Türk kültüründe özellikle güreş, milliyetçilik, ulusal kimlik ve erdemli bir yaşam tarzı gibi kavramlarla derin bir bağ kurmuştur. Geleneksel olarak düzenlenen yağlı güreşler, Kırkpınar gibi sportif etkinlikler, sadece sporcuların değil, toplumun her kesiminden insanların bir araya geldiği, dayanışma, paylaşım ve kültürel mirasın yaşatıldığı önemli buluşmalara dönüşmüştür. Cumhuriyet döneminde ise güreş, modern Türkiye'nin inşa sürecinde önemli bir rol üstlenmiş ve ulusal bir spor olarak kabul görmüştür. Bu süreçte güreş, yalnızca fiziksel bir mücadele alanı değil, aynı zamanda toplumsal birlik, disiplin, centilmenlik ve kimlik oluşumunun simgesel bir ifadesi haline gelmiştir. Ayrıca, uluslararası arenada kazanılan başarılar güreşi Türk halkının gurur duyduğu ve sahiplendiği ortak bir değer haline getirmiştir. Bu nedenle güreş, Türk toplumunun geçmişten günümüze taşıdığı kültürel mirasının canlı bir örneği olarak varlığını sürdürmektedir (Tayga, 1990; İmamoğlu ve Taşmektepligil,1997; Özdemir, 2018; Gül ve ark.,2018).

Türkler’de en eski spor türlerinden biri olan güreş, ata sporlarımız arasında yer almakta olup, tarihimizin her döneminde büyük şehirlerden en küçük yerleşim yerlerine kadar yapılmaktadır (Güven, 1990). Türk halklarının binlerce yıllık kadim kültürünün temel unsurlarından ve ayrılmaz halkalarından biri olan güreş, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir ve dünyanın bilinen en köklü sporları arasında yer almaktadır (Arığ, 1993; Türkmen ve İmamoğlu, 2006). Türklerin ata sporu olarak benimsediği insanlık tarihiyle eşdeğer geçmişe sahip olan güreş, ilk ve en eski spor dallarından birisi olarak kabul edilmektedir. Türk güreşçileri Olimpiyatlar ile Dünya ve Avrupa şampiyonaları gibi uluslararası arenada elde ettikleri başarılarla “Türk gibi kuvvetli” ifadesini tüm dünyaya öğretmiş, yiğit pehlivanlarıyla spor tarihinin sayfalarına altın harflerle adlarını yazdırmışlardır. Bu spor dalı, Türk milletinin gücünü, disiplinini ve centilmenliğini evrensel arenaya taşıyarak, nesiller boyu kuşaktan kuşağa aktarılan bir miras olarak varlığını sürdürmektedir (Gümüş,1988; Kahraman,1989; Şahin, 2006).

Güreşçilerimiz, Olimpiyatlar, Dünya ve Avrupa şampiyonalarında elde ettikleri sayısız başarıyla Türk sporunun uluslararası arenada tanınmasına ve gelişmesine önemli katkılarda bulunmuşlardır (İğrek ve Karataş, 2000). Güreş, modern olimpiyat oyunları tarihinde Türkiye'nin en çok madalya kazandığı ve en başarılı olduğu spor branşı olarak önemini korumakta ve devam ettirmektedir. Dünyanın en büyük spor organizasyonu olarak kabul edilen ve dört yılda bir düzenlenen Olimpiyat Oyunları’nda, Türkiye adına bugüne kadar toplamda 29 altın, 18 gümüş ve 21 bronz madalya kazanılmış, bu sonuçlar güreşi, ülkemizin olimpiyat oyunlarında en fazla derece elde ettiği spor dalı konumuna taşımıştır. Türk medeniyetiyle köklü bir bağı bulunan ve yüzyıllardır kültürel kimliğimizle harmanlanan güreş, modern dönemde de uluslararası platformlarda ülkemize büyük başarılar kazandırmaya devam etmektedir. Bu nedenle, toplum nezdinde güreşin ayrı bir yeri ve önemi vardır. Nitekim bilimsel çalışmaların da ortaya koyduğu gibi, son yüzyılda Türk milleti, güreşte en üst düzeyde başarılar elde edilmesini her daim desteklemiş ve bu alanda kazanılan başarılarla büyük değer vermiştir (Gül ve ark., 2018; GSB, 2025; TMOK, 2025). Bu istatistikler, güreşin Türk spor tarihindeki merkezi konumunu ve uluslararası alandaki başarılarını açıkça ortaya koymaktadır. Türk Milleti, tarih boyunca güreşe büyük bir ilgi ve sevgi göstermiş, şampiyonlarını her zaman desteklemiş ve onları birer kahraman olarak kabul etmiştir. Spor, insanlar arasında evrensel bir iletişim aracı ve ortak bir dil olarak kabul edilirken, güreş ise Türk milletinin kimliğini, kültürünü ve tarihini yansıtan bir sembol, bir ortak ses ve köklü bir gelenek olarak öne çıkmaktadır. Ata sporumuz güreş, bize atalarımızdan miras kalan şanlı geçmişimizin onurlu, asil ve gurur verici bir değeri olarak varlığını

sürdürmektedir (Bayraktar ve Tozoğlu, 2015; Ulucan, 2023). Türkiye’de kültürel ve sosyal etkileri olması yönüyle güreş, tarihsel olarak “ata sporu” olarak anılmakta ve bu durum, sporculara, antrenörlere ve güreş hakemlerine ek bir sorumluluk yüklemektedir. Türk güreşinde stratejik planlamalar sadece performansın artırılmasını değil aynı zamanda bu köklü kültürel mirasın devamlılığını sağlamak ve güreşini bir kültür elçiliği aracı olarak yaşatmayı da amaçlamaktadır (TGF, 2025).

Bu nedenle güreş, yalnızca bir spor dalı olmanın ötesinde, Türk toplumunun birleştirici bir unsuru, ortak hafızasının sembolü ve kültürel kimliğinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Yüzyıllar boyunca nesilden nesile aktarılan bu köklü miras, sadece fiziksel bir mücadele geleneği değil; aynı zamanda Türk milletinin tarihsel sürekliliğini, dayanışma ruhunu ve değerler sistemini yaşatan bir kültürel hazine niteliğindedir. Güreş, Türk milletinin gücünü, disiplini, cesaretini ve centilmenliğini uluslararası arenada temsil eden bir kimlik göstergesi olarak hem spor bilimi hem de kültürel çalışmalar açısından çok boyutlu bir anlam taşımaktadır. Bu özellikleriyle güreş, yalnızca sportif performansla değil aynı zamanda toplumun birlik ve aidiyet duygusunu pekiştiren sembolik bir değer olarak önemini sürdürmektedir.

2.5. Güreş Branşında Sporcu, Antrenör ve Hakem Rollerini

Güreş bireysel bir spor olmasına rağmen sporcu, antrenör ve hakem üçgeni içerisinde güçlü bir tür iş birliği ve etkileşim dinamiğini içermektedir. Hem bireysel hem de taktiksel becerilerin ön planda olduğu spor dalı olan güreş, sporcuların fiziksel güç, dayanıklılık, teknik bilgi ve zihinsel strateji gibi çeşitli yeteneklerini bir arada kullanmasını gerektirmektedir. Güreş, sadece sporcuların değil aynı zamanda antrenörlerin ve hakemlerin de aktif roller üstlendiği bir disiplindir ve bu bağlamda güreş branşında sporcu, antrenör ve hakem rollerinin birbirleriyle olan etkileşimini, güreşin gelişiminde ve başarısının sağlanmasında önemli bir unsur olarak görülmektedir.

2.5.1 Güreş Branşında Sporcu Rollerini

Güreşte sporcu, mücadelenin merkezinde yer alan ve performansın somutlaştığı temel aktör konumunda yer almaktadır. Sporcular, fiziksel olduğu kadar zihinsel olarak da yoğun bir hazırlık sürecinden geçmektedirler. Bu süreç, antrenman programları, beslenme düzeni, mental dayanıklılık çalışmaları ile teknik ve taktik hazırlıklarını kapsayan bir dizi gelişim sürçlerinden oluşmaktadır. Sporcularda başarı, yalnızca fiziksel güçle değil, aynı zamanda stratejik düşünme, odaklanma ve rakibin zayıf yönlerini analiz edebilme

zaaflarını değerlendirme yeteneğiyle de yakında ilişkilidir (Brownell, 2014; Soygüden ve Gül, 2014; Smith, 2018).

Güreş yapan sporcular, müsabaka esnasında hızlı karar verme, refleks gösterme ve yüksek düzeyde dayanıklılık gibi becerilerini kullanarak rakibine üstünlük sağlamaya çalışmaktadır. Ayrıca, sporcuların disiplinli bir yaşam tarzı benimsemeleri, zaman ve stres yönetiminde etkin olmaları, antrenörlerinin talimatlarına uymaları, performanslarını geliştirmelerinde kritik bir rol oynamaktadır (Franchini, 2021; Gucciardi ve Gordon, 2011; Dede ve Duman, 2021). Sporcuların teknik becerileri kadar, psikolojik dayanıklılıkları da müsabakaların sonucunu belirleyen önemli etmenler arasında yer almaktadır. Özellikle uluslararası düzeyde gerçekleştirilen müsabakalarda, sporcuların zaman yönetimi, stres kontrolü ve konsantrasyon becerileri gibi özellikler başarı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmaktadır (Hodge ve ark., 2009; Dokuzoğlu ve Köse, 2023). Araştırmalar, ileri düzey bilişsel farkındalık ve kendini yönetme becerisine sahip güreşçilerin stres altında daha istikrarlı performans sergilediklerini ve rekabet avantajı elde ettiklerini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, güreşte bilişsel süreçler özellikle dikkat, algı, karar verme ve tepki süresi performansın temel belirleyicileri arasında yer almaktadır. (Bedir, 2023; Weinberg & Gould, 2023)

2.5.2 Güreş Branşında Antrenör Roller

Antrenörler, güreşte sporcuların gelişim sürecinde önemli sorumluluklar üstlenen temel aktörlerden biridir. Sporcuların teknik, taktik, fiziksel ve mental açıdan hazırlanmasından sorumlu olan antrenörler, performansın gelişmesi ve şekillenmesinde doğrudan etkili olmaktadır. Bununla birlikte antrenörler, sporcuların performansını artırabilmek için bireysel özelliklerini ve ihtiyaçlarını analiz ederek bu doğrultuda kişiye özgü antrenman programları planlamakta ve uygulamaktadır (Gould ve ark., 1987; Brown, 2017). Sporcuların potansiyelini en üst seviyeye taşımak amacıyla, antrenörler sürekli olarak yenilikçi yöntemler, teknikler ve stratejiler geliştirme arayışında bulunmaktadır. Aynı zamanda, sporcuların motivasyonunu yüksek tutmak ve onlara liderlik etmek de antrenörlerin temel görevleri arasındadır. Antrenörler, sporcuların müsabaka öncesi ve sonrasındaki psikolojik durumlarını da gözlemleyerek, gerektiğinde destek sağlamaktadırlar (Gül ve ark.,2018; Demir, 2024).

Antrenörlerin diğer önemli sorumluluklarından biride sporcuların fair-play ilkelerine ve ruhuna uygun davranmalarını sağlamak, etik değerlere bağlı kalmalarını teşvik etmektir. Güreş, rekabetin yoğun olduğu bir spor dalıdır ve bu nedenle sporcuların etik değerlere uygun davranmaları büyük önem taşımaktadır. Antrenörler, sporcularına bu gibi önemli değerleri aşılayarak, güreşin kültürel ve

ahlaki ruhunun korunması noktasında yardımcı olmaktadır (White, 2016; Akgül ve Gül, 2022). Bu süreçte antrenörler, yalnızca teknik bilgi aktaran bireyler değil, aynı zamanda birer lider, eğitimci ve psikolojik destek unsuru olarak da öne çıkmaktadır. Antrenörler, sporcuların yeteneklerini doğru şekilde yönlendirmek, motivasyonlarını korumak ve stresle başa çıkmalarına yardımcı olmak gibi çok yönlü roller üstlenirler. Etkili bir antrenör, yalnızca performansa değil; sporcularının kişisel gelişimine, karakter oluşumuna ve iletişimin sağlıklı yürütülmesine de katkı sağlar. Bu nedenle güreşte antrenör, fiziksel hazırlığın ötesinde, sporcuların zihinsel ve duygusal dayanıklılığının inşasında merkezi bir aktör olarak değerlendirilmektedir.

2.5.3 Güreş Branşında Hakem Roller

Güreş müsabakalarında hakemler, karşılaşmaların kurallara uygun şekilde yürütülmesini sağlayan tarafsız ve denetleyici görev üstlenen önemli aktörlerdir. Müsabaka süresince sporcuların kurallara uygun hareket etmelerini sağlamak, adil bir rekabet ortamı oluşturmak ve karşılaşmanın objektif bir şekilde sonuçlanmasını güvence altına almak hakemlerin temel sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu yönüyle hakemler, müsabakanın düzenini sağlayan, kuralları uygulayan ve sporcular arasında adaletin sağlanmasında belirleyici rol oynayan görevliler olarak değerlendirilmektedir (Guillén ve Feltz, 2011; Duvinage ve Jost, 2019; Gül ve ark., 2019).

Hakemlerin kararları, güreş müsabakalarının seyrini doğrudan etkileyebilecek düzeydedir; bu nedenle hakemlerin yüksek dikkat, odaklanma ve anlık karar verebilme becerisine sahip olmaları gerekmektedir. En küçük bir dikkat veya odaklanma eksikliği hem müsabakanın sonucunu hem de sporcuların güvenliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Hakemler, karşılaşma süresince sporcuların tüm hareketlerini yakından izleyerek, kurallara aykırı davranışları tespit eder ve gerekli durumlarda müdahalede bulunurlar. Ayrıca, güreş gibi fiziksel temasın yoğun olduğu branşlarda, sporcuların güvenliğini sağlamak ve müsabakanın adil bir biçimde sürmesini temin etmek de hakemlerin temel sorumlulukları arasındadır. Bu bağlamda hakemlik, yalnızca kural bilgisi değil aynı zamanda dikkat, sezgi, objektiflik ve karar verme becerilerinin koordineli bir biçimde kullanılmasını gerektiren profesyonel bir görev alanıdır (Polat, 2011; Erdem, 2023; UWW, 2025). Hakemlerin kararları, sporcular ve antrenörler tarafından zaman zaman eleştirilebilmekte ve müsabaka esnasında veya sonrasında verdikleri bu kararlar nedeniyle birtakım itirazlara neden olabilmektedirler. Bu nedenle, hakemlerin kararlarını açık, tutarlı ve net bir şekilde açıklamaları, ayrıca müsabaka sonrasında yapıcı geri bildirimlerde bulunmaları da önemlidir. Hakemlerin kural bilgisi, kendine güveni, yönetsel becerisi, tarafsızlığı ve

dürüstlüğü, güreş müsabakalarının güvenilirliğini korumak ve adil yürütülmesini sağlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır (Bayraktar ve Kuru, 2007; Küçükibiş ve Gül, 2019; Curby,2020). Hakemlerin iletişim becerileri, stres yönetimi ve duygusal dengeyi koruma yetenekleri de karar verme süreçlerini etkilemektedir. Hakemlerin, özellikle yüksek tempolu ve gergin müsabakalarda soğukkanlılıklarını koruyarak anlık kararları nesnel biçimde verebilmeleri hem sporcuların hakemlere yönelik güvenlerini artırmakta hem de müsabakaların sağlıklı biçimde ilerlemesini sağlamaktadır. Bu durum, hakemliğin yalnızca teknik bilgi değil, aynı zamanda psikolojik dayanıklılık ve profesyonel tutum gerektiren çok boyutlu bir görev olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Güreş, sporcular, antrenörler ve hakemler arasındaki etkileşimin bir sonucu olarak gelişen ve sürekli değişim geçiren bir spor dalıdır. Sporcular, fiziksel ve zihinsel olarak kendilerini devamlı geliştirirken, antrenörler bu sürecin yönlendirilmesinde onlara rehberlik eder, hakemler ise müsabakaların adil, tarafsız ve kurallara uygun bir şekilde yürütülmesini sağlarlar. Bu üç rolün uyum içinde çalışması, güreş sporunun gelişimini, güvenilirliğini ve her alandaki popülerliğini artıran unsurlardandır. Güreş, sadece bir mücadele sporu değil, aynı zamanda disiplin, strateji ve fair-play ruhunun birleştiği bir sanattır. Güreş branşında sporcu, antrenör ve hakem, güreşin ayrılmaz üçlüsünü oluşturan ve bu spor dalının başarısında belirleyici roller üstlenen temel aktörlerindedir. Bu temel aktörler, güreşin yapısal bütünlüğünü oluşturan ve her biri diğerinin varlığıyla anlam kazanan bir sacayağı işlevi görmektedir.

2.6. Antrenör Kavramı ve Güreş Antrenörlüğü

2.6.1. Güreş Antrenörlüğü

Antrenörlük, spor bilimleri alanında hem teorik hem de pratik becerilerin bir araya geldiği, bireylerin fiziksel, zihinsel ve psikososyal gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan multidisipliner bir meslek alanı olarak değerlendirilmektedir. Genel anlamda antrenörlük, sporcuların teknik becerilerini geliştirmek, fiziksel kapasitelerini optimize etmek, en üst seviyeye çıkarmak ve rekabet ortamında stratejik düşünme yetilerini güçlendirmek için yürütülen planlı bir rehberlik süreci olarak tanımlanabilir (Rainer, 1998; Açıkada ve ark., 2002). Sporcu üzerinde hem sportif hem de bireysel gelişim açısından derin bir etkiye sahip olan antrenör, sporcunun fiziksel, fizyolojik ve psikolojik performansını doğrudan şekillendiren birincil aktör konumundadır (Horn, 2008). Bu nedenle, antrenörün rolü, yalnızca teknik ve taktik eğitimle sınırlı kalmayıp, sporcunun bütünsel gelişimini destekleyen kapsamlı bir rehberlik işlevini de içermektedir. Özellikle güreş antrenörlüğü, bu geniş alanın içinde kendine özgü dinamikleri, tarihsel kökenleri ve teknik gereklilikleriyle dikkat

çekmektedir (Kurtipek & Güngör, 2019). Güreş, insanlık tarihinin en eski sporlarından biri olarak, fiziksel güç, strateji ve disiplinin birleştiği bir arena sunması yönüyle farklı bir önem arz etmektedir. Bu bağlamda, antrenörlerin ve özellikle güreş antrenörlerinin rolleri, sporcuların performansını artırmakla sınırlı kalmaz; aynı zamanda onların psikolojik dayanıklılıklarını, motivasyonlarını ve etik değerlerini geliştirmeyi de içermektedir.

Güreş antrenörü, güreşçilerin fiziksel, teknik ve zihinsel gelişimlerini destekleyerek onları müsabakalara hazırlayan, güreş branşında deneyim sahibi, öğreticilik ve rehberlik becerileri gelişmiş ve gerekli eğitim süreçlerini tamamlayarak antrenörlük sertifikası almaya hak kazanmış spor eğitici olarak tanımlanmaktadır (Harmandalı, 1974; Keskin, 1979; Gümüş, 1988; Hagg ve ark., 2012). Antrenör, sporcunun yaşamında en etkili ve belirleyici karakterlerden biri olarak kabul edilmektedir (Kavussanu ve ark., 2008). Güreş branşında antrenör, güreşçilerin fiziksel dayanıklılığını, gücünü, hızını ve esnekliğini artırmak için uygun antrenman programları hazırlayarak fiziksel olarak sporcuları hazırlamakta, müsabaka öncesinde ve sonrasında güreşçilere rakiplerine karşı nasıl stratejik davranacaklarını öğretmektedir (Gül ve ark., 2018; Özbey ve Doğu, 2020; Muratov, 2025). Antrenör, sporcunun başarısını belirleyen en kritik unsurlardan biridir. Sporcu ile antrenör arasında kurulan uyumlu ve işlevsel bir ilişki, başarının kısa sürede elde edilmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Bu ilişki, karşılıklı güven, iletişim ve empati temelleri üzerine inşa edildiğinde sporcu motivasyonunun artmasına, performansın sürdürülebilir hale gelmesine ve hedef odaklı bir çalışma kültürünün oluşmasına olanak tanımaktadır (Temel, 2010). Antrenör, bu süreçte yalnızca bir eğitmen değil, aynı zamanda sporcunun motivasyonunu artıran, özgüvenini destekleyen ve zorluklarla başa çıkma becerilerini geliştiren bir eğitici rolü üstlenmektedir. Ayrıca antrenörün, sporcunun duygusal durumunu doğru okuyabilme, stres ve baskı anlarında uygun yönlendirmelerde bulunabilme becerisi, psikolojik dayanıklılığın gelişmesinde belirleyici bir unsurdur. Dolayısıyla, antrenör ile sporcu ilişkisi yalnızca performansa dayalı bir iş birliği değil, aynı zamanda sporcunun kişilik gelişimini ve spor ahlakını şekillendiren pedagojik bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır.

2.6.2. Antrenörün Görev ve Sorumlulukları

Antrenörlerin, sporcuların performansını en üst seviyeye çıkarmak için üstlendikleri görev ve sorumluluklar yalnızca teknik bilgiye sahip olmayı değil, aynı zamanda liderlik ve yöneticilik becerilerini de kapsamaktadır. Antrenörler, iyi bir eğitimci olmanın yanı sıra hem bedensel, zihinsel, psikolojik hem de teknik yönlerden güreşçilerin gelişimi için çaba göstermekte; temel ve ileri seviye güreş tekniklerini öğretmek bu tekniklerin doğru uygulanmasını sağlamak amacıyla

sürekli geri bildirimde bulunmakta ve gerekli düzeltmeleri yapmaktadırlar (Taşkıran,2017; Aydoğan,2021; Mirzaei, 2021; Akgül ve Gül, 2022).

Antrenörler müsabaka sırasında kullanılacak taktikler üzerinde çalışır ve her güreşçinin güçlü yönlerine uygun stratejiler geliştirir. Bunun yanı sıra, sporcuların fiziksel sınırlarını zorlamanın ötesinde, onların zihinsel ve duygusal dünyalarına da hitap ederek güreşçilerin zihinsel dayanıklılığını ve motivasyonunu yüksek tutmak için sporculara rehberlik etmektedirler (Türkay, 2018). Antrenör, güreşçileri müsabakalara hazırlarken beslenme, dinlenme, toparlanma ve psikolojik hazırlık süreçlerini yönetir, sporcuların özgüvenini artırmak ve stresle başa çıkmalarına yardımcı olmak için de ayrıca sorumluluklar üstlenir (İğrek ve Karataş, 2000; Erkan, 2002; Öz ve Aka, 2021). Güreş gibi bireysel odaklı sporlarda sporcuların özgüveni, antrenörlerin tutum ve rehberlik tarzından doğrudan etkilenmekte; bu dinamiklerin dengeli ve etkileşimli biçimde yürütülmesi başarı ve performans üzerinde belirleyici rol oynamaktadır (Weiss ve ark., 1998).

Güreş, köklü geçmişi ve kültürel önemiyle Türk spor tarihinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Bu spor dalında elde edilen başarılar, yalnızca sporcuların bireysel çabalarına değil, aynı zamanda antrenörlerin bilgi birikimi, stratejik yaklaşımları ve liderlik becerilerine de bağlıdır. Güreş antrenörlüğünde teknik bilgi ve fiziksel hazırlığın yanı sıra, rakip analizi, performans takibi ve taktiksel planlama gibi unsurlar da geleneksel yöntemlerin ötesine geçerek teknolojik imkanlardan faydalanmayı gerektirmekte; bu durum güreş gibi bireysel temas gerektiren sporlarda kritik bir önem taşımaktadır (Franchini & Herrera-Valenzuela, 2021). Antrenörlük, özellikle güreş gibi teknik, taktik ve fiziksel dayanıklılık gerektiren bir spor dalında, sporcuların potansiyelini ortaya çıkarmak ve onları ulusal ve uluslararası arenada başarıya taşımak için kritik bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda güreş antrenörlüğü, yalnızca fiziksel antrenman programları hazırlamakla sınırlı kalmayıp; sporcuların bireysel özelliklerini, öğrenme biçimlerini ve motivasyon kaynaklarını dikkate alarak onların mental dayanıklılığını artırmak, uygun müsabaka stratejileri geliştirmek ve uzun vadeli performans hedefleri belirlemek gibi multidisipliner bir yaklaşım gerektirmektedir (Weiss, 1998; Gökdemir, 2000; Demir, 2018; Kaya & Şahin, 2020; Eroğlu, 2024).

Yurt içinde yapılan çalışmalar, Türk güreş antrenörlerinin geleneksel yöntemlerin yanı sıra modern antrenman tekniklerini de başarıyla uyguladığını göstermektedir. Özellikle serbest ve grekoromen güreş stillerinde, antrenörlerin sporculara özgü teknikler geliştirdiği ve bu sayede uluslararası müsabakalarda önemli başarılar elde edildiği görülmektedir (Öztabağ, 1974; Türk Güreş Vakfı, 2021). Bununla birlikte, antrenörlerin eğitim seviyelerinin ve bilimsel

yaklaşımlarının artırılması, güreşteki başarı oranlarını daha da yükseltebilecek önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Sevim, 2006; Aak & Korkmaz, 2019).

Güreş antrenörlüğü, sporcuların fiziksel, zihinsel ve psikolojik gelişimini destekleyen, bilimsel temellere dayanan ve stratejik bir yaklaşım ile düşünmeyi gerektiren kapsamlı bir disiplindir. Güreşteki başarıyı daha da ileriye taşımak için antrenörlerin mesleki eğitimine yatırım yapılması, güreş antrenörlüğünün gelişimi için yurt içi ve yurt dışı örneklerin incelenmesi, küresel standartlara uyum sağlaması, bilimsel araştırmaların artırılması ve antrenör eğitim programlarının sürekli olarak günün şartlarına uygun bir şekilde güncellenmesi, uluslararası iş birliklerinin artırılması ve bilimsel araştırmaların teşvik edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, antrenörlerin modern teknolojileri kullanarak sporcuların performansını analiz etmesi, kişiye özgü antrenman programları hazırlaması ve uluslararası standartlara uygun bir eğitim süreci yürütmesi, kendi deneyimlerinden, diğere antrenörlerden ve sporculardan öğrenerek bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirmesi, güreşteki başarıların sürdürülebilirliğı açısından kritik bir rol oynamaktadır (Demirci & Karabulut, 2021; Eroğlu, 2024).

2.6.3. Antrenörlerin Temel Özellikleri ve Nitelikleri

Spor bilimleri ve eğitim alanlarında antrenörün rolü, özellikleri ve mesleki nitelikleri derinlemesine incelenmiş çok boyutlu konulardan bir tanesidir. Bu niteliklerin hem evrensel standartlar hem de yerel bağlamlar çerçevesinde şekillendiğı bilinmektedir. Antrenörlük mesleğinin nitelik ve özelliklerine bakıldığında yalnızca sporcuların fiziksel, zihinsel ve taktiksel gelişimlerini desteklemekle kalmadığını teknik bilgi ve beceriye ek olarak aynı zamanda liderlik, iletişim, motivasyon, psikolojik destek ve etik değerler gibi unsurları da bünyesinde barındırdığı görülmektedir.

Esas unsur ve nitelik olarak, bir antrenörün teknik ve taktik bilgi birikimi, antrenörlük mesleğinin temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Spor dallarına özgü kuralları, stratejileri ve fiziksel performans geliştirme yöntemlerini derinlemesine bilmek, başarılı bir antrenörün ayrılmaz bir niteliğidir ve bu nedenle antrenörlerin teknik yeterlilikleri, sporcuların performansını doğrudan etkilemekte, sahip oldukları bilgi ve deneyim, sahada karşılaştıkları farklı durumlara uyum sağlamalarını ve çözüm odaklı yaklaşımlar geliştirmelerini kolaylaştırmaktadır. (Weinberg & Gould, 2018). Bu nedenle antrenörlerin teknik yeterlilikleri, sporcuların performansını doğrudan etkilemekte; sahip oldukları bilgi ve deneyim, sahada karşılaştıkları farklı durumlara uyum sağlamalarına, yönetim ve organizasyon becerilerini geliştirmelerine ve çözüm odaklı yaklaşımlar geliştirmelerine katkı sağlamaktadır (Mageau & Vallerand, 2003;

Chelladurai & Kim, 2022). Nitekim antrenörlerin sahip olduğu teknik bilgi birikimi, bu bilgiyi sporculara aktarabilme yeteneğiyle birleştiğinde anlam kazanmakta, bu nedenle antrenörlerin sürekli kendini güncelleyerek pedagojik becerilerle donanmış olması büyük önem taşımaktadır. Zira bilgi, yalnızca sahip olduğunda değil, aynı zamanda etkili ve verimli bir şekilde öğretilbildiğinde gerçek değerini ortaya koymaktadır (Terlemez, 2019; Aydoğan, 2021; Kandil & Budak, 2024;). Bu bağlamda, antrenörlerin sadece alan bilgisine hâkim olmaları yeterli değildir; aynı zamanda bu bilgiyi sporcuların bireysel ihtiyaçlarına, öğrenme stillerine ve psikolojik durumlarına uygun bir şekilde sunabilmeleri gerekmektedir. Pedagojik beceriler, antrenörlerin sporcularla kurdukları iletişimi güçlendirirken, karmaşık teknik ve taktiksel kavramları basit ve anlaşılır bir dille aktarmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, antrenörlerin geri bildirim verme, motivasyon sağlama ve sporcuların özgüvenlerini artırma gibi yetenekleri, öğrenme sürecini daha etkili hale getirmektedir. Bu durum, özellikle genç sporcuların gelişim süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır (Jowett & Cockerill, 2003; Smith, 2018). Bunun içindir ki antrenörlük sadece teknik bilgiye dayalı bir meslek değil, sporcuyla sportif becerilerle inşa etme yöntemi, etkili bir eğitim sanatıdır. Antrenörler, bilgiyi aktarırken kullandıkları yöntemler ve sporcularla kurdukları etkileşim sayesinde, bilginin kalıcı ve uygulanabilir hale gelmesini sağlarlar. Bu nedenle, antrenör eğitim programlarında pedagojik becerilerin geliştirilmesine özel bir önem verilmektedir (Lyle, 2002; Weinberg & Gould, 2019).

Antrenörlerin başarılı olabilmeleri için sahip olmaları gereken kişisel ve mesleki özelliklere arasında özellikle liderlik, iletişim becerileri, empati, karar verme yeteneği ve öz disiplin gibi nitelikler öne çıkmaktadır. Liderlik, antrenörlerin sporcularını yönlendirirken onlara güven vermesini ve takım dinamiklerini etkili bir şekilde yönetmesini sağlayan önemli nitelikler arasında yer almaktadır (Jowett, 2017; Smith, 2018; Çelik, 2024). Liderlik yetkinliği, bir antrenörün sahip olması gereken en önemli özelliklerden birisidir. Antrenörler, sporcuların bireysel ihtiyaçlarına ve takım dinamiklerine göre liderlik tarzları sergileyerek sporcuları motive etme, takım ruhunu inşa etme ve kriz anlarında sporcuları doğru yönlendirme gibi sorumluluklar üstlenmektedir (Chelladurai, 1990; Sevil,1997).

İletişim becerileri ise antrenörlerin sporcularla, teknik ekip ile sporcu aileleriyle ve diğer paydaşlarla etkili bir şekilde diyalog kurmasını kolaylaştırmakta, güven ortamı oluşturmada ve hedeflere ulaşmada kritik bir rol oynamaktadır. Ayrıca beden dilinin ve sözel ifadelerin tutarlı bir şekilde kullanılması, teori ve pratik davranış bütünlüğünün sağlanması antrenör-sporcu ilişkisinde güvenin temel taşı olarak ortaya çıkmaktadır (Lyle, 2002; Jones &

Wallace, 2005; Terlemez, 2022; Ermiş, 2022). İletişimde önemli bir kavram olan empati, antrenörlerin sporcuların duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarını anlamasını sağlayarak, performanslarını artırmalarına yardımcı olmaktadır (Jowett & Cockerill, 2003; Akkaya ve ark., 2022). Antrenörlerin karar verme yeteneği, özellikle rekabet ortamlarında hızlı ve doğru stratejik seçimler yapabilmeyi gerektirir. Öz disiplin ise antrenörlerin kendi davranışlarını kontrol ederek, sporculara örnek olmalarını sağlayan bir başka önemli niteliktir (Moran, 2013; Weinberg & Gould, 2019;). Etik değerler ve profesyonellik de başka önemli bir yetkinlik olarak bir antrenörün vazgeçilmez nitelik ve yetkinliklerindedir. Sporun fair-play ruhunu yansıtması ve genç sporculara rol model olması beklenen antrenörlerin, antrenörlüğün yalnızca bir iş değil aynı zamanda bir ahlaki sorumluluk olduğunu ortaya koyarak dürüstlük, adalet ve saygı gibi değerleri içselleştirmesi gerekmekte, etik karar alma süreçlerinde profesyonel bir duruş sergileyen davranışlarıyla örnek olmaları büyük öneme sahip olmaktadır (Gilbert & Trudel, 2004; Kornspan, 2009; Cassidy ve ark., 2009; Framework, 2012). Antrenörlük mesleğinin geleceği, bu özelliklerin ve niteliklerin sürekli olarak geliştirilmesine bağlıdır. Antrenörler, sürekli öğrenme ve kendini geliştirme yoluyla bu özelliklerini zenginleştirmeli, böylece sporcuların mevcut potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmeyi temel hedef olarak görmeleri gerekmektedir.

2.6.4. Güreşte Antrenör Sporcu İlişkisi

Güreş gibi fiziksel ve zihinsel dayanıklılık gerektiren bir spor dalında antrenör-sporcu ilişkisi, sporcu performansının geliştirilmesi, psikolojik gelişimin desteklenmesi ve uzun vadeli başarının sürdürülebilmesi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu ilişki yalnızca teknik bilgi aktarımı ve antrenman sürecini kapsayan bir etkileşim değil, aynı zamanda güven, iletişim, disiplin ve karşılıklı sorumluluk temeline dayanan çok boyutlu bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Jowett, 2007). Bu bağlamda antrenörlerin sporcularının bireysel ve psikolojik ihtiyaçlarını anlayarak, onların potansiyellerini en üst düzeye çıkaracak etkili bir iletişim ortamı oluşturmaları performans gelişimi ve başarı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Serpa, 1999; Özbey & Doğu, 2020). Güreşte antrenör-sporcu ilişkisi ise liderlik tarzları, iletişim kalitesi ve duygusal bağ gibi unsurların karşılıklı etkileşimiyle şekillenmektedir.

Güreş, fiziksel, zihinsel ve taktiksel becerilerin yüksek düzeyde uyum ve koordinasyon gerektirdiği bir spor dalıdır. Bu spor disiplinde, antrenör-sporcu ilişkisi, sporcunun performansını doğrudan etkileyen kritik bir unsurdur. Antrenörler, yalnızca teknik ve taktik bilgi aktarıcıları değil aynı zamanda sporcuların motivasyon, özgüven ve psikolojik dayanıklılık gibi unsurlarını

şekillendiren yol gösterici birer rehber olarak da doğru iletişim yöntemleriyle sporcular üzerinde büyük rol oynamaktadırlar (Erol, 2001; Jowett & Cockerill, 2002; Short & Short, 2005; Côté ve ark., 2010).

Antrenörler, sporcuların yetiştiği sosyokültürel ortamı, aile yapısı, değer yargıları, inanç sistemleri ve bireysel karakter özellikleri gibi göz önünde bulundurmalı, böylece sporcunun kendi sorunlarını tanımlayabilmesine ve çözüm arayışında etkin bir rol üstlenmesine olanak tanınmalıdır. Bu yaklaşım, antrenör ve sporcu arasında karşılıklı saygı, kabul ve güven ilişkisinin kurulmasını sağlar. Sporcuların kendilerini kabul edilmiş, değer verilmiş, güvenilmiş ve saygı duyulmuş hissetmeleri, onların bireyselliklerine, farklılıklarına ve benzersizliklerine duyarlılığın bir göstergesidir (Martens, 1998). Bu durum, sporcuların söyledikleri, düşündükleri ve hissettikleriyle bir bütün olarak kabul edilmelerini destekler. Bir antrenör, sporcusuyla etkili bir iletişim kurduğunda, bu ilişkinin niteliği oranında sporcusunu etkileme, yönlendirme, yetiştirme ve iş birliği yapma açısından daha yüksek bir başarı potansiyeline sahip olabilir. (Göral ve ark.,1999; Çalışkan & Göral, 2015). Sporcusuyla etkili bir diyalog geliştiren antrenör, bu bağın derinliği ve sağlamlığı sayesinde, sporcusunu eğitme, motive etme ve iş birliği yapma noktasında çok daha verimli sonuçlar elde etme potansiyelini elinde tutar (Göral ve ark., 1999; Çalışkan & Göral, 2015).

Antrenör-sporcu ilişkisinin temelinde, etkili bir liderlik modeli yatmaktadır. Gould ve Carson (2008), spor psikolojisi alanında yaptıkları çalışmada, antrenörlerin otoriter ve demokratik liderlik stillerinden birini benimseyerek sporcularla etkileşim kurduğunu belirtmişlerdir. Güreş gibi bireysel temasın yoğun olduğu sporlarda, demokratik liderlik stiline, sporcunun özerklik hissini artırarak motivasyonunu güçlendirdiği görülmüştür. Buna karşılık güreş gibi yüksek rekabet gerektiren sporlarda, otokratik liderlik tarzı disiplin ve otorite sağlamada etkili olabilmekte, demokratik ve destekleyici liderlik tarzları ise sporcunun kişilik özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre değişik etkiler gösterebilmektedir. Bu tür yaklaşımlar sporcuların karar verme süreçlerine aktif katılımını teşvik ederek özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Chelladurai, 1990; Konter, 1996; Horn, 2008).

Etkili iletişim, antrenörlerin, sporcuların, spor yöneticilerinin ve spor psikologlarının en temel mesleki araçlarından biridir. Bu bağlamda, antrenörlerin açık ve çift yönlü iletişim modelleri geliştirmesi, sporcuların kendilerine yardım edildiği hissini deneyimlemelerine ve ortak hedefler doğrultusunda kolektif bir çalışma kültürü oluşturmalarına olanak tanır (Kuter & Öztürk, 1997). Antrenman sürecinde antrenör ile sporcu arasında şekillenen verimli iletişim, her ikisi arasında özgün bir bağın ve karşılıklı güvene dayanan güçlü bir ilişkinin

oluşumuna dayanmaktadır. Bu ilişki yapısı içinde, her iki taraf da birbirlerinin kişisel özelliklerine, gereksinimlerine ve duygusal durumlarına duyarlılık gösterirken, aynı zamanda karşılıklı gelişim için uygun bir zemin oluştururlar.

Antrenör-sporcu ilişkisinde iletişim, güven inşa etmenin temel yapı taşıdır. Sporcular, antrenörlerinin kendilerine olan inancını hissettiklerinde, motivasyonlarını artırmakta ve daha yüksek bir performans sergileme eğiliminde olmaktadır (Burke, 2001). Ancak, etkili bir antrenör-sporcu iletişimi kurulamayan durumlarda sporcuların memnuniyet düzeyi düşmekte, bu durum sporcuların performanslarını ve sosyal yaşantılarında spordan aldıkları keyfi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu tür iletişim eksiklikleri, sporcularda kaygı düzeyinin artmasına ve bu durum hatta sporcuların sporu bırakmalarına yol açabilmektedir. Artan kaygı, sporcuların hata yapma oranlarını yükseltmekte ve başarısızlık korkusunu tetiklemektedir. Bu korku, sporcuların risk almaktan çekinmelerine ve dolayısıyla potansiyellerini tam olarak ortaya koyamamalarına neden olmaktadır (Giblin,1995; Thomas, 1996; Ramazanoglu, 2018; Büyükbasmacı, 2024). Antrenör-sporcu ilişkilerinde geri bildirim verme şekilleri de sporcuların öğrenme süreçlerini doğrudan etkilemekte olumlu ve yapıcı geri bildirim, sporcunun motivasyonunu artırırken, aşırı eleştirel ve sert geri bildirim, sporcunun özgüvenini zedeleyebilmektedir (Amorose & Smith, 2003). Bu nedenle, antrenörlerin etkili iletişim ve geri bildirim becerilerini geliştirmeleri, sporcuların potansiyellerini ortaya çıkarmada kritik bir rol oynamaktadır.

Antrenörlük mesleğinde başarıya ulaşmanın temel unsurlarından biri, yetenekli sporcuları doğru bir şekilde keşfetmek, onları etkili bir şekilde yönlendirmek ve onları uzun vadeli olarak kendi ekibinde veya spor programı içerisinde tutabilmektir. Bu süreç, yalnızca sporcuların fiziksel ve teknik becerilerini değerlendirmekle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda onlarla kurulan ilişkinin niteliğine ve sürekliliğine de bağlıdır. Yetenekli sporculara yönelik yaklaşım, bilimsel temellere dayanan, akılcı, mantıklı ve stratejik bir rehberlik anlayışı üzerine inşa edilmelidir. Bu, antrenörün sporcuların potansiyelini en üst düzeye çıkarabilmesi için gerekli olan güven, saygı, iletişim ve motivasyon temelli bir etkileşim ortamını gerektirir (Gül ve ark., 2018).

Antrenör-sporcu ilişkisi, statik olmaktan ziyade dinamik bir etkileşim sürecine sahiptir ve bu ilişkinin sürekli olarak geliştirilmesi, sporcunun performansı üzerinde doğrudan etkili olabilir. Bu dinamik yapı, antrenörün liderlik becerileri, iletişim yetenekleri ve sporcuların bireysel ihtiyaçlarına duyarlılığı gibi faktörlerle şekillenmekte antrenörün sporculara yalnızca teknik ve taktik bilgi aktarmakla kalmayıp, onların psikolojik, sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkıda bulunması, bu ilişkinin kalitesini artıran önemli bir unsurdur. Çalışkan ve Göröl (2013) tarafından da vurgulandığı üzere, antrenörlük sürecinde başarı,

yalnızca sporcuların fiziksel yeteneklerini geliştirmekle değil, aynı zamanda onlarla kurulan sağlam ve güvenilir bir ilişki ağıyla da doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle, antrenörlerin yetenekli sporcularla etkileşimlerinde hem profesyonel hem de kişisel düzeyde dengeli bir yaklaşım benimsemeleri, uzun vadeli başarıyı sağlamada kritik bir rol oynar. Bu tür bir denge, sporcuların kendilerini değerli hissetmelerini sağlayarak hem performanslarını artırmalarına hem de antrenörün liderliği altında çalışma isteklerini güçlendirmelerine katkıda bulunmaktadır.

Antrenörün sporcu üzerindeki etkisi, yalnızca antrenman sahasıyla sınırlı değildir; sporcunun yaşam tarzı, disiplin anlayışı, hedef belirleme süreci ve bu hedeflere ulaşma stratejileri üzerinde de belirleyici bir role sahiptir. Antrenör, sporcunun potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için gerekli olan fiziksel, zihinsel ve psikolojik koşulları sağlamakla yükümlüdür. Antrenör ve sporcu arasında kurulan sağlam bir iletişim ve iş birliği, sporcunun hem kısa vadeli başarılar elde etmesini hem de uzun vadede kariyerini sağlam temeller üzerine inşa etmesini sağlar. Antrenörün bu süreçteki liderlik ve rehberlik rolü, empatik düşünme kapasitesi ve açık iletişim becerisi sporcunun yalnızca sportif başarısını değil, aynı zamanda kişisel gelişimini, motivasyon düzeyini ve yaşam kalitesini de olumlu yönde etkilemektedir (Jowett & Ntoumanis, 2004; Karagözoğlu, 2005). Bu nedenle, antrenörlerin hem teknik bilgi hem de iletişim ve liderlik becerileri açısından kendilerini sürekli geliştirmeleri, sporcuların potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için büyük önem taşımaktadır. Sürekli gelişim gösteren bir antrenör, hem bilimsel yenilikleri takip ederek antrenman süreçlerini güncel tutmakta hem de sporcularına model olabilecek bir öğrenme kültürü oluşturmaktadır. Bu durum, sporcu–antrenör ilişkisinde güvenin, motivasyonun ve performansın sürdürülebilir biçimde artmasına katkı sağlamaktadır.

2.7. Hakem Kavramı ve Güreş Hakemliği

Hakemlik, spor bilimleri, hukuk ve etik gibi farklı disiplinlerin keşişim noktasında yer alan çok boyutlu bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Hakem, taraflar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıkları çözümlemek üzere yetkilendirilmiş ve tarafların güvenini kazanmış, objektif bir karar mercii olarak tanımlanır. Sportif bağlamda hakem, müsabakaların kurallar çerçevesinde adil, tarafsız ve düzenli bir Şekilde yürütülmesini sağlamakla sorumlu olan kişi olup, idari ve yönetsel açıdan değerlendirildiğinde ise yalnızca kuralları uygulayan bir görevli değil, aynı zamanda seçim yapma, değerlendirme ve karar verme yetkisine sahip bir otorite konumunda bulunmaktadır (Durna, 1997; TDK, 2025). Bu bağlamda hakem, yalnızca bir oyunun kurallarını uygulayan bir figür olmanın ötesinde, adalet, tarafsızlık, dürüstlük ve otorite gibi temel değerleri temsil etmektedir. Spor hakemi, müsabaka esnasında çok kısa bir zaman dilimi içinde

gözlemediklerini analiz ederek, kurallar çerçevesinde sonuçlandıran; hızlı, kararlı ve geri dönüşü olmayan kararlar alabilme becerisine sahip bir uzmandır. Bu özellikleriyle hakem, adil bir düzenin sürdürülebilirliğini sağlayan, sporun etik yapısının koruyucusu konumundadır. Bu açıdan bakıldığında, spor hakemi, bir benzetme yapılacak olursa, tıpkı bir hakim gibi karar verme yetkisine sahiptir. Ancak hakim ile hakem arasındaki en temel fark, karar verme süreçlerinde sahip oldukları zaman aralığıdır; hakemler, hakimlerin aksine, saniyeler içinde değerlendirme yapmak zorundadırlar. Bu durum, hakemlik mesleğinin yüksek dikkat, stres yönetimi, bilişsel esneklik ve anlık karar verme becerileri gerektiren yönünü açıkça ortaya koymaktadır (Uzunoglu ve ark., 2009).

Sporcularla beraber sahada etkin bir şekilde yer alan ve karşılaşmaların sonucuna doğrudan tesir eden hakemler, sporun kurallara uygunluk, adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde gerçekleşmesini temin eden vazgeçilmez unsurlardan biridir. Hakemler, müsabakalar sırasında puanlamayı takip edip kaydetmek, kurallara aykırı davranışları tespit etmek, gerekli yaptırımları uygulamak ve oyunun düzenini sağlamakla yükümlüdür. Bu bağlamda, hakemlerin rolü, yalnızca kuralları uygulamakla sınırlı kalmayıp, fair-play (adil oyun) ilkelerinin korunmasını, sporcuların güvenliğinin sağlanması ve müsabakaların bu ilkeler çerçevesinde sonuçlandırılmasını temin etmektedir. Dolayısıyla, hakemler, sporun bütünlüğünü ve güvenilirliğini sağlayan vazgeçilmez bir unsurdur. Ayrıca, hakemlerin performansı, müsabakanın hem akışını hem de sonucunu doğrudan etkileyebilecek kadar kritik bir değişkendir. Bu nedenle, hakemlerin karar verme süreçlerinde tarafsızlık, hız, doğruluk ve tutarlılık gibi unsurlar büyük önem taşımaktadır. Hakemlerin bu niteliklere sahip olması, sporcuların, antrenörlerin ve seyircilerin müsabakaya olan güvenini artırır ve sporun etik değerlerinin korunmasına katkıda bulunur. Bu açıdan bakıldığında, hakemler, sporun yalnızca teknik bir parçası değil, aynı zamanda adalet, dürüstlük ve eşitlik gibi evrensel değerlerin de sahada ki temsilcisidir (Cengiz ve Pulur, 2004). Bu bağlamda, hakemlik kavramı, özellikle güreş gibi köklü bir spor dalında hem teknik hem de etik boyutlarıyla büyük bir öneme sahiptir.

Güreş, tarihsel olarak insanlık tarihinin en eski sporlarından biri olarak kabul edilir ve hakemlik uygulamaları da bu sporun gelişimiyle paralel bir değişim geçirmiştir. Antik Yunan'da düzenlenen Olimpiyat Oyunları'nda bile güreş müsabakalarında hakemlerin (hellanodikai) varlığına dair tarihsel kanıtlar bulunmaktadır (Swaddling, 1999; Miller, 2004; Golden, 2008; Kyle, 2014; Ievtyfiiev, 2016). Bu durum, hakemlik olgusunun yalnızca modern spor anlayışına özgü bir kavram olmadığını, kökenlerinin antik çağlara kadar uzandığını göstermektedir. Modern dönemde güreşte hakemlik, uluslararası

standartlara uygun olarak belirlenmiş kapsamlı kurallar çerçevesinde icra edilen profesyonel bir disiplindir. Bu süreç, yalnızca müsabakaların adil, tarafsız ve kurallara uygun bir şekilde yönetilmesini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda sporun bütünlüğünü ve güvenilirliğini korumayı da hedefler. Dünya Güreş Birliği (UWW), bu hedeflere ulaşmak amacıyla güreş hakemlerinin eğitimi, sertifikasyonu, derecelendirilmesi ve performans değerlendirmesi için kapsamlı ve sistematik bir yapı geliştirmiştir. Bu sistem, hakemlerin teknik bilgi ve uygulama becerilerini güncel tutmalarını, karar verme süreçlerini geliştirmelerini ve uluslararası müsabakalarda tutarlı, objektif ve profesyonel bir performans sergilemelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, UWW tarafından uygulanan sürekli eğitim modeli, hakemlerin sürekli eğitim almalarını ve düzenli olarak hem teorik hem de pratik açıdan değerlendirilmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu sayede, hakemlerin teknik yeterlilikleri, iletişim becerileri ve etik davranışları uluslararası standartlara uygun hale getirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle, müsabakalar sırasında ani kararlar alınması gereken durumlarda, hakemlerin doğru ve tarafsız bir şekilde hareket etmeleri, sporun adil bir şekilde yürütülmesi açısından büyük önem taşır. Bu nedenle, UWW'nin hakem eğitim ve değerlendirme sistemi, modern güreşin kalitesini ve güvenilirliğini artıran önemli bir kurumsal mekanizma olarak değerlendirilmekte, modern güreşin gelişimine önemli bir katkı sağlamaktadır (UWW, 2025).

Güreş hakemi, güreş müsabakalarının kurallarına uygun olarak bir şekilde yürütülmesini sağlamak, sporcuların güvenliğini korumak ve tarafsız bir yönetim sergileyerek adil bir sonuç elde edilmesini temin etmekle sorumlu olan kişidir. Güreş hakeminin görevleri arasında, müsabakayı başlatma ve bitirme, geçerli güreş kurallarını uygulama, her bir hareket ve oyunun puanlanması ve değerlendirilmesini yapma, kural ihlalleri ile tehlikeli durumları öngörme, önlenme ve tespit etmesi gibi temel işlevler yer almaktadır. Ayrıca, müsabakanın sonucuna etki edebilecek dış faktörleri göz ardı edebilmesi ve her koşulda adil, tarafsız bir yönetim sergilemesi, hakemlik sürecinin temel sorumlulukları arasındadır (Şahin, 2006; UWW, 2025).

Güreş müsabakalarında, karşılaşmanın düzenli bir şekilde yürütülmesi ve yapılan tekniklerin adil bir biçimde değerlendirilmesi, üç kişiden oluşan bir hakem heyeti tarafından sağlanmaktadır. Bu heyette yer alan hakemlerden biri orta hakemdir; minder üzerinde bulunarak müsabakayı yönetir ve yapılan hareketleri Dünya Güreş Birliğinin uluslararası güreş terimlerini kullanarak çeşitli işaretlerle değerlendirir. Diğer iki hakemden biri sayı hakemi diğeri ise minder amiridir; bu hakemler minderin kenarında konumlanarak müsabakayı dikkatle izler ve yapılan tekniklerin puanlanmasını önlerinde bulunan müsabaka föyüne herhangi bir etki altında kalmadan kaydederler. Bu şekilde, minder

üzerindeki ve kenarındaki hakemlerin ortak değerlendirmeleri sonucunda, müsabakadaki oyun ve hareketlerin en adil ve doğru bir şekilde değerlendirilmesi sağlanmakta, kolektif kararlar aracılığıyla güreş müsabakalarının hem sportif hem de teknik açıdan dengeli bir şekilde sonuçlandırılmasını mümkün kılmaktadır (Cicioğlu, 2001; UWW, 2025).

Etkili ve başarılı bir hakem olmak, bir sanat formu olarak değerlendirilebilecek kadar incelik, dikkat ve özveri gerektiren bir süreçtir. Bu ustalığa dayalı beceri, büyük ölçüde hakemin sahip olduğu kişisel özelliklerden ve karakteristik niteliklerden kaynaklanmaktadır. En üst düzeyde hakemlik başarısına ulaşabilmek için, spor bilimciler ve uzmanların ortak görüşle vurguladığı temel nitelikler arasında süreklilik, ahenk, irade gücü, dengeli bir yaklaşım, doğruluk, etkili karar verebilme yetkinliği, güvenilir bir duruş ve içsel motivasyon gibi özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler, hakemin hem müsabaka sırasında hem de günlük yaşamında sergilediği davranışların temelini oluşturur. Tutarlılık, hakemin verdiği kararların zaman içinde değişmez ve adil olmasını sağlarken; uyum, farklı durumlara esnek bir şekilde adapte olabilme becerisini ifade eder. Kararlılık ve denge, hakemin baskı altında soğukkanlılığını koruyarak doğru kararlar almasını kolaylaştırır. Dürüstlük ve güvenilirlik ise, hakemin sporcular, antrenörler ve seyirciler nezdinde saygınlık kazanmasını sağlayan etik temellerdir. Karar verme yeteneği, hızlı ve doğru muhakeme yapabilme becerisini gerektirirken; motivasyon, hakemin zorlu koşullarda bile performansını sürdürebilmesini mümkün kılar. Bu özellikler, bir hakemin yalnızca teknik açıdan değil, aynı zamanda liderlik, iletişim ve etik açıdan da üstün bir performans sergilemesini sağlar. Ayrıca, bu karakteristik özellikler, hakemlerin sporun ruhunu ve adil oyun (fair-play) ilkelerini korumadaki rolünü güçlendirir. Hakemler, bu niteliklere sahip olduklarında, müsabakaların yalnızca kurallara uygun değil, aynı zamanda etik, insani ve sportif değerler çerçevesinde yürütülmesine de katkıda bulunur. Bu nedenle, etkili bir hakem olmak, yalnızca teknik bilgi ve deneyimle değil, aynı zamanda kişisel gelişim, öz farkındalık ve karakter bütünlüğüyle de doğrudan ilişkilidir (Weinberg ve Richardson, 1990).

Güreş hakemliği, teknik bilgi, fiziksel yetenek ve yüksek psikolojik dayanıklılık gerektiren bir disiplindir. Hakemler, müsabaka sırasında ani kararlar almak ve bu kararları tam bir tarafsızlık içerisinde uygulamak zorundadır. Bu süreç, hakemlerin hem sporcular hem de seyirciler nezdinde güvenilirliklerini korumalarını ve devam ettirmelerini gerektirir. Bu bağlamda, hakemlik etiği kavramı, güreş hakemliği literatüründe önemli bir yer tutmaktadır (McNamee & Parry, 2013; Madigan, 2016; Weber, 2018). Özellikle, hakemlerin karar verme süreçlerinde önyargılardan kaçınmaları ve adil ve tutarlı bir tutum sergilemeleri, sporun bütünlüğü ve itibarı açısından hayati öneme sahiptir.

Türkiye’de güreş hakemliği, geleneksel güreş türlerinden modern olimpik güreşe geçiş süreciyle birlikte teknik, organizasyonel ve etik açıdan önemli değişim ve gelişim süreci yaşamıştır. Türkiye Güreş Federasyonu (TGF), hakem eğitim programları ve sertifikasyon süreçleri ile uluslararası standartlara uyum sağlamayı hedeflemektedir (TGF, 2025). Güreş hakemliği, yalnızca bir spor disiplini olmanın ötesinde, adalet, etik değerler ve toplumsal sorumluluk bilinciyle iç içe geçmiş çok boyutlu bir uzmanlık alanı olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde teknolojinin spor yönetimine entegre edilmesiyle birlikte, video destekli değerlendirme sistemleri, hakemlerin karar süreçlerini daha şeffaf ve nesnel hale getirmektedir. Bu durum, güreş hakemliğinde hataların azaltılmasına ve sporcuların hakem kararlarına duyduğu güvenin artmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, uluslararası platformlarda görev yapan Türk hakemlerin sayısındaki artış, ülkemizin bu alandaki kurumsal gelişimini ve eğitim kalitesini de ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, güreş hakemliği artık yalnızca bir görev değil; bilgi, deneyim, etik sorumluluk ve kültürel temsilin birleştiği bir profesyonellik göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

2.7.1. Güreş Hakemlerin Görev ve Sorumlulukları

Güreş hem geleneksel hem de modern spor dalları arasında önemli bir yere sahiptir. Bu spor dalında, hakemlerin rolü, yalnızca kuralları uygulamakla sınırlı olmayıp, müsabakaların adil, güvenli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak gibi kritik bir sorumluluğu da içermektedir. Güreş hakemlerinin görev ve sorumlulukları, teknik, idari ve etik boyutlarıyla oldukça kapsamlı bir alanı kapsamaktadır. Güreş hakemleri, teknik bilgi, fiziksel beceri ve etik karar alma yeteneği gibi çok yönlü bir profil gerektiren bir görev üstlenirler. Güreş hakemlerinin birincil görevi, müsabaka sırasında tam bir disiplin, dikkat, bilinçlilik, tarafsızlık ve profesyonellik anlayışıyla hareket ederek UWW’nin uluslararası güreş kurallarını eksiksiz bir şekilde uygulamaktır. Bu kurallar, müsabakanın başlangıcından bitişine kadar geçen süreçte, güreşçilerin hareketlerini, puanlama sistemini, uyarı ve cezalar ile disiplin ihlallerini kapsamaktadır. Güreş hakemlerinin karar verme süreçleri, oldukça karmaşık ve dinamik bir yapıya sahiptir. Hakemler, müsabaka sırasında saniyeler içinde doğru, tutarlı ve adil kararlar almak zorundadır. Bu süreçte, hakemlerin teknik bilgisi, gözlem yeteneği, deneyimi ve psikolojik dayanıklılığı büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, hakemlerin tarafsızlığı, müsabakanın adaletine ve güvenilirliğine doğrudan katkı sağlayan temel ilkedir. Hakemler, müsabaka sırasında ani kararlar almak ve bu kararları tarafsız bir şekilde uygulamak zorundadır. Özellikle, güreşçilerin teknik hareketlerinin geçerliliğini

değerlendirmek ve puanlama yapmak, hakemlerin hem teknik uzmanlık hem de etik sorumluluk gerektiren başlıca sorumluluklarından biridir (Erdem, 2015; Weber, 2018).

Hakemler, müsabakanın yapılacağı salonun kurallara uygun şekilde düzenlenip düzenlenmediğini kontrol etmek, eksikliklerin tespit edilmesi halinde gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak, güreşçilerin kıyafetlerinin Dünya Güreş Birliğinin (UWW) kurallarına ve müsabaka talimatlarına uygun olup olmadığını denetlemek, güreşçilerin ve antrenörlerin UWW kurallarına, müsabaka yönergelerine ve spor etiğine ters düşen tutumlarını belgelemek ve bu durumlar için gereken adımların atılmasını temin etmekle görevli ve sorumludur (TGF, 2025). Ayrıca, güreş hakemleri, müsabakanın güvenli bir şekilde yürütülmesinden de sorumludur. Güreş, fiziksel temasın yoğun olduğu bir spor dalı olduğu için, hakemlerin güreşçilerin sağlığını ve güvenliğini gözetmesi büyük önem taşır. Örneğin, güreşçilerin sakatlanma riski taşıyan hareketler yapması durumunda, hakemlerin anında müdahale etme yetkisi bulunmaktadır (UWW, 2025).

Güreş hakemlerinin sorumlulukları, yalnızca müsabaka sırasında değil, öncesinde ve sonrasında da devam etmektedir. Müsabaka öncesinde, hakemler, güreşçilerin kilo kontrollerini yapmak, minderin ve diğer ekipmanların kurallara uygun olup olmadığını kontrol etmek gibi idari ve teknik görevleri yerine getirir (Miller, 2004). Müsabaka sırasında, kuralların doğru ve tutarlı biçimde uygulanmasını sağlamak, olası kural tereddütlerini gidermek ve müsabakanın bütünlüğünü korumak hakemlerin temel sorumluluklarıdır. Bu amaçla hakemler, kuralların uygulanmasında birlikteliğin sağlanması için yapılan teknik toplantılara düzenli olarak katılmakla da yükümlüdür. Müsabaka sonrasında ise hakemler, puanlama sonuçlarını kaydetmek, resmi raporları tamamlamak ve varsa itirazları ilgili kurallara ileterek değerlendirme sürecini başlatmakla yükümlüdür. Hakemlerin bir diğer önemli sorumluluğu, sporcuların ve antrenörlerin davranışlarını etik ve disiplin çerçevesinde denetlemektir. Güreş müsabakalarında, sporcuların ve antrenörlerin centilmenlik dışı davranışlar sergilemesi durumunda, hakemlerin disiplin cezası verme yetkisi bulunmaktadır. Bu tür yaptırımlar, yalnızca sportif düzeni değil, aynı zamanda sporun etik değerlerini ve adil rekabet anlayışını koruma işlevi de görmektedir. (Weber, 2018).

Türkiye’de güreş hakemliği, uluslararası standartlara uyum sağlamak amacıyla sürekli olarak yenilenmekte ve gelişim göstermektedir. Türkiye Güreş Federasyonu (TGF), hakemlerin eğitim, değerlendirme ve sertifikasyon süreçlerini uluslararası normlara uygun hale getirmek için teorik ve uygulamalı seminerler, hizmet içi eğitimler ve hakem geliştirme kursları gibi çeşitli

programlar yürütmektedir (TGF, 2025). Bu çalışmalar, hakemlerin bilgi düzeylerini güncel tutarak hem ulusal hem de uluslararası müsabakalarda standart bir yönetim anlayışının yerleşmesine katkı sağlamaktadır.

Bir hakem, yalnızca müsabakaları yönetmekle kalmaz, aynı zamanda toplum içinde temsil ettiği sporun bir elçisi olarak da önemli bir rol üstlenir. Hakem, sporun temel değerlerini, etik ilkelerini ve fair-play (adil oyun) anlayışını topluma aktarmakla yükümlüdür. Bu bağlamda, hakemler, sporun tanıtılması ve toplum nezdinde değerinin artırılması için aktif bir şekilde çaba gösterir. Sporun bütünlüğünü korumak, kurallara uygunluğu sağlamak ve sporun ruhunu yansıtmak, hakemlerin toplumsal sorumlulukları arasında yer alır. Ayrıca, hakemler, sporun yalnızca rekabet ve kazanma odaklı bir aktivite olmadığını, aynı zamanda disiplin, saygı, dürüstlük ve dayanışma gibi evrensel değerleri de içerdiğini topluma anlatmakla görevlidir. Bu misyon, özellikle genç nesillerin spor aracılığıyla doğru tutum ve değerlerle yetişmesine katkıda bulunur. Hakemler, müsabakalarda sergiledikleri adil, tarafsız ve tutarlı tutumlarıyla, sporun toplumdaki itibarını güçlendirir ve sporun bir yaşam biçimi olarak benimsenmesine yardımcı olur. Dolayısıyla bir hakem, yalnızca saha içinde değil, saha dışında da sporun etik, kültürel ve eğitsel bir temsilcisi ve savunucusu olarak hareket eder. Bu çift yönlü sorumluluk, hakemliği teknik bir görevin ötesine taşıyarak, toplumsal, eğitsel ve kültürel bir misyona dönüştürür. Hakemler, bu misyonu yerine getirirken, spora olan güveni, ilgiyi ve saygıyı artırarak, sporun evrensel değerlerinin sürdürülebilirliğine katkıda bulunmaktadır (Weinberg & Richardson,1990, Erdem, 2023; TDK,2025; UWW, 2025). Ayrıca, hakemlerin topluma örnek teşkil eden davranışları, sporun sadece bir rekabet alanı değil, aynı zamanda karakter inşasının ve toplumsal dayanışmanın da bir aracı olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle hakemlik, spor kültürünün gelecek nesillere aktarılmasında eğitsel bir rol üstlenmekte; sporun birey ve toplum üzerindeki birleştirici gücünü pekiştirmektedir.

2.7.2. Güreş Hakemlerinin Eğitim ve Sertifikasyon Süreci

Türkiye’de güreş hakemliği, uluslararası standartlara uyum sağlamak amacıyla sürekli olarak yenilenmekte ve gelişim göstermektedir. Türkiye Güreş Federasyonu, hakemlerin eğitim, değerlendirme ve sertifikasyon süreçlerini uluslararası talimatlara uygun hale getirmek için teorik ve uygulamalı seminerler, hizmet içi eğitimler ve hakem geliştirme kursları gibi çeşitli programlar yürütmektedir (TGF, 2025). Bu eğitim sürecinin doğal bir uzantısı olarak, Türkiye Güreş Federasyonu tarafından lisans verilen hakemler aracılığıyla idare edilen güreş müsabakaları, belirli bir düzen içinde yürütülür. Uluslararası turnuvalar ve şampiyonalar için görevlendirilecek hakemler ile

Türkiye'nin her bir il ve ilçesinde düzenlenecek karşılaşmalarda başhakemlik yapacak isimler ve diğer hakemler, Merkez Hakem Kurulu tarafından; hakemlik kategorisi, tecrübesi ve temsil yetkinliği gibi ölçütler dikkate alınarak seçilmektedir. Buna karşılık, il ve ilçe düzeyinde organize edilen resmi veya özel müsabakalarda başhakem ve diğer hakem kadroları ise İl Hakem Kurulları tarafından belirlenmektedir (TGF,2025). Bu sistem, hakem atamalarında liyakat, tecrübe ve tarafsızlık ilkelerinin korunmasını sağlayarak hem ulusal hem de uluslararası düzeyde güreş müsabakalarının adil ve düzenli bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunmaktadır.

Güreş Hakemi Olma Şartları

Güreş hakemi olmak isteyen bireylerin aşağıda belirtilen koşulları sağlaması gerekmektedir.

- a. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına sahip olmak.
- b. En az lise ya da eşdeğer bir eğitim kurumundan mezuniyet şartına sahip olmak. (Ancak Olimpiyat, Dünya, Avrupa, Akdeniz Şampiyonaları'nda Türk Milli Takımı adına güreşmiş sporcular için ilköğretim diploması olması yeterli kabul edilir.)
- c. 18 yaşın altında veya 35 yaşın üzerinde olmamak. (Yaş hesaplaması yapılırken ay ve günler hesaba katılmaz; yaş düzeltmeleri de geçerli sayılmaz.)
- d. Hakemlik görevini yerine getirmesine engel oluşturabilecek herhangi bir fiziksel rahatsızlığı olmamak.
- e. Türkiye Güreş Federasyonu'nun (TGF) düzenlediği hakemlik eğitim programlarını başarıyla tamamlamış olmak.
- f. Ceza kurullarınca altı ay ya da daha fazla süreyle müsabakalardan uzaklaştırma veya hak mahrumiyeti cezasına çarptırılmamış olmak.
- g. Ağır hapis cezası almış ya da bir yıldan uzun süre hapis yatmış veya yüz kızartıcı bir suçtan dolayı mahkûmiyet yaşamamış olmak.
- h. Güreşle ilgili bir geçmişe sahip olmak; bu, en az üç yıl vizeli lisans, il müdürlüklerinden temin edilecek resmi bir belge ya da üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümlerinden alınmış güreş uzmanlık sertifikası ile kanıtlanmalıdır. (Bu madde, cetvel hakemi olmak isteyenler için zorunlu değildir) (TGF, 2025).

Hakemlik kurslarını başarıyla tamamlayan adaylara, Merkez Hakem Kurulu'nun kararı ve federasyon başkanının onayı doğrultusunda hakemlik lisansı verilir. Kursa katılan tüm adaylar için kurs eğitici tarafından doldurulan formlar Federasyon'a iletilir. Ayrıca ulusal hakemlikten uluslararası hakemliğe terfi etme ve uluslararası hakemlik kategorileri arasındaki yükselmeler Dünya

Güreş Birliğinin uluslararası hakem talimatlarına göre belirlenen kriterlere göre düzenlenmektedir (UWW, 2025).

Güreş Hakemlerinin Kademeleri

Güreş hakemleri, meslek yolculuklarına ilk olarak aday hakem statüsünde adım atarlar ve zamanla biriken deneyim ve tecrübeleri doğrultusunda terfi ederler. Hakemlik basamakları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- 1) Aday Güreş Hakemi
- 2) İl (Bölge) Güreş Hakemi
- 3) Ulusal (Milli) Güreş Hakemi
- 4) Uluslararası Güreş Hakemi (TGF, 2025)
 - a. Üçüncü Kategori Uluslararası Güreş Hakemi
 - b. İkinci Kategori Uluslararası Güreş Hakemi
 - c. Birinci Kategori Uluslararası Güreş Hakemi
 - d. 1S (Olimpik) Kategori Uluslararası Güreş Hakemi (UWW, 2025).

2.8. Metafor Kavramı ve Metaforik Algı

İnsan zihni, soyut kavramları anlamlandırma sürecinde çoğu zaman somut örneklerden ve benzetmelerden yararlanmaktadır. Bu noktada metaforlar, bireylerin çevrelerini, olayları ve çeşitli olguları nasıl anlamlandırdıklarını açıklayan güçlü bir kavramsallaştırma aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle metaforlar yalnızca dilsel bir anlatım biçimi olarak değil, aynı zamanda bireyin algı dünyasını, deneyimlerini ve olaylara bakış açısını yansıtan bilişsel yapılar olarak değerlendirilmektedir. Bu yönüyle metaforik algı kavramı, insanların dünyayı nasıl gördüklerini, yorumladıklarını ve anlamlandırdıklarını ortaya koyan bir pencere işlevi taşımaktadır. Metafor, Yunanca kökenli "Metapherein" (meta: öte, üst; pherein: taşımak) kelimesinden türetilen ve bir kavramı veya olguyu, kendi sınırlarını aşarak ona yeni, daha derin ve geniş bir anlam yüklemeyi ifade eden bir retorik araçtır. Bu kavram, bir düşüncüyü veya nesneyi doğrudan ifade etmek yerine, başka bir varlık veya olguyla benzeştirerek veya kıyaslayarak dolaylı bir şekilde aktarma sanatı olarak tanımlanabilir. Metaforlar, soyut veya karmaşık fikirleri somutlaştırarak daha anlaşılır, etkileyici ve akılda kalıcı hale getirme amacı taşımaktadırlar. Bu nedenle hem günlük dilde hem de akademik ve edebi metinlerde sıklıkla kullanılan bir anlatım tekniğidir (Levine, 2005; Aksan ve ark., 2023). Bu bağlamda, metaforik algı çalışmaları bireylerin belirli bir olguya örneğin spora, hakemliğe veya antrenörlüğe yükledikleri anlamları çözümlemede önemli bir yönetsel yaklaşım sunmakta; düşünsel temsillerin, duygusal tutumların ve toplumsal kabullerin daha derinlemesine anlaşılmasına olanak tanımaktadır.

Metaforun kökeni, Antik Yunan filozoflarına kadar uzanmaktadır. Aristoteles, *Poetika* adlı eserinde metaforu, bir şeyin adını başka bir şeye aktarma sanatı olarak tanımlamıştır (Aristoteles, 1987). Bu tanım, metaforun dil kullanımıyla insanları etkileme, ikna etme veya belirli bir düşünceye yönlendirme gücünü vurgulayan retorik temelli ilk anlayışın temelini oluşturur. Ancak modern metafor teorileri, metaforun yalnızca bir dilsel süsleme aracı olmadığını, aynı zamanda düşünce ve eylemlerimizi şekillendiren temel bir bilişsel mekanizma olduğunu savunmaktadırlar (Lakoff & Johnson, 1980). Metafor, dilbilim, felsefe, psikoloji ve edebiyat gibi birçok disiplinde geniş bir şekilde inceleme konusu olan bir kavramdır. Temelde metafor, bir olguyu veya nesneyi başka bir olgunun özellikleriyle açıklama ya da anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilir (Lakoff & Johnson, 1980; Marshall, 2003). Bu süreç, insan zihninin karmaşık yapısını ve dilin etkileyici kullanımını ortaya koymaktadır.

Metaforik algı ise bireylerin metaforlar aracılığıyla dünyayı nasıl kavradıklarını ve bu sürecin bilişsel ve duygusal boyutlarını açıklayan bir algılama ve anlamlandırma sürecini ifade etmektedir (Gibbs, 1994; Considine, 1982). Metaforik anlatım yalnızca bir iletişim aracı olmanın ötesinde, insan zihninin kavramsal yapısını şekillendiren ve düşünce süreçlerini etkileyen bir mekanizma olarak da işlev görmektedir. Bu perspektiften bakıldığında, metaforik ifadeler insan zihninin bilgiyi algılama, işleme ve yeniden yapılandırma biçimini yansıtan önemli göstergelerdir. Metaforların bu işlevselliği, onların yalnızca dilsel bir araç olarak değil, aynı zamanda düşünce üretiminin ve anlam inşasının bilişsel bir süreci olarak da ele alınmasını gerektirir. Dolayısıyla, metaforlar, dil ve düşünce arasındaki etkileşimi ortaya koyan ve bu etkileşimi derinleştiren bir köprü görevi görür (Gibbs & Ortony, 2008; Donoghue, 2014). Bu bağlamda, metaforlar, bir kavramın anlamını genişletirken aynı zamanda onu farklı bağlamlara taşıyarak yeni perspektifler sunar. Özellikle karmaşık teorik çerçevelerin veya soyut felsefi düşüncelerin aktarımında, metaforlar, anlatımı zenginleştirerek dinleyici veya okuyucunun konuyu daha derinlemesine kavramasına olanak tanımaktadır (Cevizci, 2003; Semino & Steen, 2008; Yılmaz ve ark., 2013).

Lakoff ve Johnson (1980) tarafından belirtildiğine göre metaforlar günlük dil pratiğinde yaygın bir şekilde kullanım bulmakta ve bu kullanım, dilin anlam yapısını zenginleştiren önemli bir unsur olarak öne çıkmakta, insanların dünyayı nasıl algıladıklarını ve kavramsallaştırdıklarını yansıtan bilişsel göstergeler olarak değerlendirilmektedir. Metafor ve metaforik algı üzerine yapılan çalışmalar eğitim, spor, psikoterapi, reklamcılık ve siyaset gibi birçok alanda uygulama alanı bulmuştur. Örneğin, eğitimde metaforlar, öğrencilerin karmaşık kavramları daha kolay anlamalarını sağlamak için kullanılabilir (Saban, 2004; Dur, 2016; Demir, 2024). Psikoterapide ise metaforlar, danışanların duygusal deneyimlerini ifade

etmelerine ve bu deneyimleri yeniden çerçevelemelerine yardımcı olabilmektedir (McMullen, 2008). Metaforik algının kültürel boyutu da önemli bir araştırma alanıdır. Farklı kültürler, benzer kavramları farklı metaforlarla ifade edebilmektedir. Örneğin, Batı kültürlerinde "zaman paradır" metaforu yaygınken, bazı Doğu kültürlerinde zaman döngüsel bir süreç olarak algılanabilir (Boroditsky, 2001). Bu kültürel farklılıklar, metaforik algının evrensel olmadığını, kültürel bağlamlara göre şekillenebildiğini göstermektedir.

Metaforik algı, bireylerin metaforları nasıl yorumladıkları ve bu yorumların onların düşünce ve davranışlarını nasıl şekillendirdiği üzerine odaklanmaktadır. Gibbs (1994), metaforik algının yalnızca dilsel bir süreç olmadığını, aynı zamanda duygusal ve bilişsel süreçlerle de yakından ilişkili olduğunu vurgulamaktadır.

Metafor ve metaforik algı, insan zihninin karmaşık yapısını anlamak için önemli bir kavramsal araç olarak değerlendirilmektedir. Metaforlar, yalnızca dilsel bir olgu olmanın ötesinde, bireylerin düşünce, duygu ve davranışlarını şekillendiren temel bir bilişsel mekanizmadır. Bu nedenle, metafor ve metaforik algı üzerine yapılan çalışmalar, insan doğasını ve anlam kurma süreçlerini anlamak için büyük bir potansiyele sahiptir. Metaforlar, dilin sınırlarını genişleterek anlamın çok katmanlı bir yapıya kavuşmasını sağlayan ve bu yolla hem bireysel hem de kolektif düşünce dünyasını zenginleştiren temel bir iletişim ve anlamlandırma aracıdır (Hançerlioğlu,1977; Black, 1979; Bektaş ve ark., 2014).

2.8.1. Metaforların Spor Bilimindeki Yeri ve Önemi

Spor, yalnızca fiziksel bir etkinlik olmanın ötesinde, bireylerin ve toplumların kimliklerini, değerlerini ve duygularını ifade edebildikleri çok yönlü bir sosyokültürel olgu olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede metaforik dilin kullanımı, sporun hem uygulamaya dönük hem de sembolik yönlerini anlamada ve açıklamada önemli bir işlev üstlenmektedir. Metaforlar spor ortamında sıklıkla kullanılan ifadeler arasında yer almakta ve bireylerin motivasyonlarını, duygusal durumlarını ve ait oldukları kolektif kimlikleri yansıtan önemli anlatım araçları olarak görülmektedir. Özellikle sporun kültürel ve toplumsal bağlamda nasıl algılandığını ve temsil edildiğini anlamak için yapılan metaforik analizler, spor bilimlerinde disiplinler arası bir yaklaşım sunmaktadır (Chandler ve ark., 2007). Metaforik algı, insanların öğrenme ve problem çözme süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu algı biçimi, soyut kavramların somut deneyimlerle ilişkilendirilmesini sağlayarak, karmaşık bilgilerin daha anlaşılır ve akılda kalıcı hale gelmesine olanak tanır. Özellikle spor metaforları, strateji, taktik, mücadele ve başarı gibi kavramların günlük hayatta ve profesyonel ortamlarda daha etkili bir şekilde iletilmesini sağlamaktadır (Lakoff & Johnson, 1980; Kövecses, 2010).

Spor ve metaforik algı arasındaki ilişki, yalnızca dilin zenginleşmesine katkıda bulunmakla kalmaz aynı zamanda kültürel ve toplumsal kimliklerin inşasına, bireylerin ve grupların duygusal ifade biçimlerine ve motivasyonel süreçlerine de önemli ölçüde etki etmektedir (Bilir, 2020). Bu ilişki, bir taraftan sporun yalnızca fiziksel bir aktivite olarak değil aynı zamanda kültürel, toplumsal ve psikolojik boyutları olan bir olgu olarak anlaşılmasını sağlarken diğer taraftan da sporun toplumsal yaşamın farklı katmanlarında anlam üreten ve bu anlamları yaygınlaştıran bir olgu olarak ne kadar derin bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca spor, rekabetçi, stratejik ve dinamik yapısıyla da günlük yaşamdan iş dünyasına, eğitimden liderlik süreçlerine kadar geniş bir alanda kullanılabilir metaforik anlatımları da ortaya koymaktadır (Şahin, 2014; Karamehmet, 2017).

Metaforlar, spor dilinin zenginliğini ve derinliğini ortaya koyarken, sporun bireysel ve toplumsal düzeyde nasıl anlamlandırıldığını da açığa çıkarmaktadır. Bu nedenle, sporun metaforik boyutunu anlamak, sporun toplumsal ve kültürel işlevlerini daha kapsamlı bir şekilde analiz etmek için önemli bir adım olarak değerlendirilebilir (Ramazanoğlu ve ark., 2005). Ayrıca, metaforların spor dilindeki kullanımı, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal düzeyde de etkili sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Örneğin, uluslararası spor müsabakalarında "milli kimlik" ve "ulusal gurur" gibi kavramlar, sıklıkla metaforik bir dil kullanılarak ifade edilmektedir. Bu durum, sporun bir yandan bireysel başarıları ön plana çıkarırken, diğer yandan kolektif kimlikleri pekiştiren bir araç olarak işlev gördüğünü göstermektedir. Bu bağlamda, spor metaforları toplumsal aidiyet duygusunu güçlendiren ve kültürel değerleri aktaran bir mekanizma olarak da değerlendirilebilmektedir (Ward,2009; Sekot, 2018; Bairner & Han, 2022).

Metaforlar, sporun çeşitli yönlerini ve dinamiklerini daha anlaşılır, etkileyici ve anlam yüklü bir şekilde ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda izleyicilerin ve sporcuların deneyimlerini zenginleştirerek, sporla kurulan duygusal bağları güçlendirir. Bu bağlamda spor metaforları, sporun toplumsal ve kültürel önemini vurgulayan ve bu önemi pekiştiren bir anlatım işlevi üstlenir (Lakoff & Johnson, 2008). Örneğin, bir sporcunun "savaşçı" veya "kahraman" olarak nitelendirilmesi, yalnızca fiziksel bir mücadeleyi değil, aynı zamanda içsel bir direnç, azim ve kararlılığı da sembolize etmektedir. Benzer şekilde, bir takımın "aile" veya "ordu" metaforuyla tanımlanması, kolektif kimlik, dayanışma ve birlik ruhunu ön plana çıkarmaktadır (Kesić & Muhić, 2013; Kurtipek & Güngör, 2019). Özellikle ulusal ve uluslararası spor etkinliklerinde kullanılan metaforlar, ulusal birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirirken, sporcuların ve taraftarların kolektif kimliklerini ön plana çıkarmaktadır. Bir milli takımın "ülkenin gururu" olarak tanımlanması veya bir sporcunun "kahraman" olarak nitelendirilmesi, sporun toplumsal bağlamda nasıl bir anlam taşıdığını ve bu anlamın nasıl yaygınlaştırıldığını gösterir. Bu tür metaforik

ifadeler, sporun toplumsal bütünleşme ve kimlik oluşumu süreçlerindeki rolünü açıkça ortaya koymaktadır (Smith, 2003; Chandler ve ark., 2007). Bu tür metaforik ifadeler, bireylerin spor aracılığıyla kendilerini nasıl konumlandıklarını, sporun toplumsal bağlamda nasıl bir anlam taşıdığını ve bu anlamın nasıl yaygınlaştırdığını göstermektedir. Spor ve metaforik algı arasındaki ilişki, sporun toplumsal, kültürel ve bilişsel boyutlarını anlamak için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Metaforlar, sporun dilsel ve sembolik zenginliğini ortaya koyarken, aynı zamanda bireylerin ve toplumların karmaşık süreçleri nasıl anlamlandırdığını ve bu süreçlere nasıl tepki verdiğini açıklamaktadır.

2.8.2. Metaforlar ve Psikolojik Etkileri

Metaforlar, dilin zengin, derin ve çok katmanlı yapısını yansıtan, günlük iletişimden akademik metinlere kadar geniş bir kullanım alanına sahip anlam yüklü sözel araçlar olup, yalnızca dilsel bir olgu olarak değil, aynı zamanda bireylerin düşünce süreçlerini, duygusal tepkilerini ve davranış biçimlerini etkileyen güçlü psikolojik unsurlar olarak da değerlendirilmektedir. (Kovecses, 2010). Bununla birlikte metaforlar, bir kavramın başka bir kavram aracılığıyla anlamlandırılmasını ve anlaşılmasını sağlayan bilişsel araçlardır. Lakoff ve Johnson (1980), metaforların günlük dilde sıklıkla kullanıldığını ve bu kullanımın insanların dünyayı algılama ve anlamlandırma biçimlerini şekillendirdiğini öne sürmüştür. Örneğin, "zaman bir nesnedir" metaforu, zamanın somut bir varlık gibi algılanmasına yol açarak, bireylerin zaman yönetimi konusundaki tutumlarını etkileyebilmektedir. Bu tür metaforik yapılar, bireylerin gerçekliği nasıl yapılandırdıklarını ve bu yapılandırmanın psikolojik süreçlere nasıl yansıdığını anlamak açısından önemlidir.

Bu ifade biçimi, duygusal tepkilerin ortaya çıkarılmasında önemli bir rol oynamakta olup özellikle olumsuz duyguların ifade edilmesinde duyguların daha yoğun, somut ve etkileyici bir şekilde aktarılmasına olanak sağlamaktadır. Örneğin, "kalbim kırıldı" metaforu, yaşanan duygusal acının somut bir şekilde ifade edilmesine olanak tanımaktadır (Kovecses, 2000). Bu tür metaforik ifadeler, bireylerin duygusal deneyimlerini paylaşmalarını kolaylaştırırken aynı zamanda dinleyicilerin de bu duyguları daha derin bir empatiyle anlamalarına da yardımcı olur.

Bu zihinsel model, psikoterapi süreçlerinde de sıklıkla kullanılan bir araçtır. Terapistler, metaforlar aracılığıyla danışanların içsel deneyimlerini daha iyi anlamalarını ve ifade etmelerini sağlayabilir. Örneğin, "hayat bir yolculuktur" metaforu, danışanların yaşamlarında karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelme süreçlerini anlamalarına yardımcı olabilmektedir (McMullen, 2008). Bu tür metaforik yaklaşımlar, danışanların kendi deneyimlerini yeniden yorumlamalarına ve daha olumlu bir bakış açısı geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Metaforlar, kültürel bağlamlara göre farklılık gösterebilir. Farklı kültürlerde aynı

kavramlar farklı metaforlarla ifade edilebilir. Örneğin, Türk kültüründe "aşk bir ateştir" metaforu sıklıkla kullanılırken, Batı kültüründe "aşk bir yolculuktur" metaforu daha yaygın olabilmektedir (Gibbs, 1994). Bu kültürel farklılıklar, metaforların psikolojik etkilerinin de kültürel bağlamlara ve toplumsal değer sistemlerine göre değişebileceğini göstermektedir.

Bu kavramsallaştırma biçimi, sporcuların performanslarını artırmak, motivasyonlarını yükseltmek ve zorlu durumlarla başa çıkmalarını sağlamak amacıyla sıklıkla kullanılan bir araç haline gelmiş olup sporcular, rekabetin yarattığı yoğun duygusal baskıyla başa çıkabilmek için metaforları bilişsel ve duygusal bir düzenleme stratejisi olarak kullanmaktadır. Bazı örnekler vermek gerekirse, bir tenisçi, maç sırasında yaşadığı stresi "bir fırtınanın ortasındayım" metaforuyla ifade edebilir. Bu metafor, sporcunun duygusal durumunu somutlaştırarak, stresle başa çıkma stratejileri geliştirmesine yardımcı olur (Lazarus, 2000). Benzer bir şekilde, "sakin bir denizdeyim" metaforu, sporcuların rahatlamalarına ve odaklanmalarına katkı sağlayarak, performanslarını olumlu yönde etkileyebilir. Bir basketbolcu maç öncesinde "savaşa hazırım" gibi bir metafor kullanarak, rekabetin fiziksel ve zihinsel yoğunluğunu ifade edebilir. Bu tür metaforlar, sporcuların zihinsel olarak hazırlanmalarına ve odaklanmalarına yardımcı olur (Hanin, 2007). Yine bir maraton koşucusunun yarışı, "bir dağa tırmanmak" olarak nitelendirmesi, zorluklara karşı direnç geliştirme ve hedefe ulaşmak için sürekli çaba gösterme bilincini güçlendirmektedir (Jones, 2003). Bir futbolcu, penaltı atışı öncesinde "bu benim fırsatım" gibi bir metafor kullanması, öz güven duygusunu pekiştirerek olumsuz düşüncelerden uzaklaşmasına ve pozitif bir zihinsel tutum sergilemesine yardımcı olur (Weinberg & Gould, 2019). Bu tür metaforik ifadeler, sporcuların içsel diyaloglarını şekillendirip motivasyonlarını olumlu yönde etkileyerek hedeflerine ulaşma konusundaki kararlılıklarını artırırken, aynı zamanda zihinsel dayanıklılıklarını da güçlendirmektedir.

Metaforik ifadeler, dilsel bir araç olmanın ötesinde, bireylerin düşünce, duygu ve davranışlarını biçimlendiren güçlü psikolojik etkilere sahiptir. Metaforların psikolojik temelleri, duygusal etkileri ve kültürel yansımaları, insan zihninin dünyayı algılama ve anlamlandırma biçimlerine ışık tutmaktadır. Bu yönüyle metaforlar, bireylerin hem içsel deneyimlerini ifade etmelerinde hem de toplumsal değer ve normları kavramsallaştırmalarında önemli bir işlev üstlenmektedir. Spor bağlamında ise metaforlar, sporcuların rekabet, mücadele, başarı ve yenilgi gibi duygusal yoğunluğu yüksek durumları anlamlandırmalarında ve ifade etmelerinde etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Spor metaforları, yalnızca fiziksel performansı değil; aynı zamanda psikolojik dayanıklılığı, motivasyonu ve öz-yeterlik algısını da şekillendirmektedir. "Mücadele", "savaş", "hedefe ulaşma" veya "yolculuk" gibi metaforlar, sporcuların zihinsel süreçlerini yönlendirerek performansın bilişsel ve

duygusal temellerini güçlendirmektedir. Metaforların insan psikolojisi üzerindeki bu çok yönlü etkileri, bilişsel, duygusal ve kültürel süreçlerin etkileşimini görünür kılmakta; bireyin yaşantılarını, düşünce kalıplarını ve davranış biçimlerini yeniden yapılandırmasına katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla, metaforların incelenmesi hem bireysel hem de toplumsal düzeyde, sporun psikolojik ve kültürel dinamiklerini anlamak açısından da derinlemesine araştırılması gereken bir alan olarak önemini korumaktadır.

2.9. Kavramsal ve Kuramsal Çerçeve

Güreş branşında sporcu, antrenör ve hakem arasındaki ilişkilerin literatürde nasıl ele alındığı incelendiğinde, çalışmaların büyük ölçüde antrenör–sporcu ilişkileri, hakem kararlarının sporcular üzerindeki etkileri, spor ortamında hakemlere yönelik algılar ve antrenörlerin hakemlerle etkileşimleri gibi konular üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bununla birlikte, akademik literatürde güreş branşına özgü sporcu-antrenör-hakem üçlüsünün birbirlerine yönelik metaforik algılarının karşılaştırmalı olarak ele alındığı kapsamlı çalışmaların sınırlı olduğu derinlemesine bir analiz yapılmadığı dikkat çekmektedir. Özellikle yüksek lisans ve doktora düzeyindeki araştırmalarda bu üç paydaşın birbirlerini metaforik bir çerçevede nasıl anlamlandırdığına dair sistematik analizlerin eksik kaldığı söylenebilir. Güreş özelinde bu tür bir araştırmaya doğrudan odaklanan araştırmaların az sayıda olduğu, mevcut çalışmaların büyük bölümünün daha çok ikili ilişkiler üzerine odaklandığı, üçlü etkileşimin metaforlar aracılığıyla nasıl şekillendiğine yönelik bütüncül bir yaklaşımın ise sınırlı kaldığı görülmektedir. Buna karşın üçlü etkileşimin metaforlar aracılığıyla nasıl şekillendiği ve tarafların birbirlerine dair zihinsel temsillerinin ortak bir çerçevede incelenmesi gerekliliği literatürde yeterince ele alınmamıştır.

Bu bağlamda, güreş sporunun kendine özgü kültürel ve fiziksel dinamiklerini merkeze alan araştırmalarda sporcuların antrenörleri ve hakemleri hangi metaforlarla tanımladığı, antrenörlerin sporcu ve hakem algısının hangi sembolik ifadelerle şekillendiği ve hakemlerin sporcu–antrenör ilişkisine dair metaforik bakış açılarının derinlemesine incelenmesi literatürdeki önemli bir boşluğun doldurulmasına katkı sağlayabilir. Özellikle nitel araştırma yöntemleriyle yürütülecek çalışmalar, bu üçlü dinamikteki algısal farklılıkların ve ortak temaların anlaşılmasına yönelik yeni perspektifler sunabilir. Özellikle güreş gibi yüksek etkileşim gerektiren spor dallarında, sporcuların antrenörlerini ve hakemleri hangi metaforlarla tanımladıklarının, antrenörlerin ise sporculara ve hakemlere yönelik zihinsel şemalarının araştırılması, alanda ki önemli bir boşluğu doldurabilir. Bu eksikliğin giderilmesi, güreşteki iletişim süreçlerinin daha etkin yönetilmesine, olası iletişim problemlerinin azaltılmasına ve performans odaklı iş birliğinin güçlendirilmesine teorik bir temel oluşturabilir.

Günümüz spor literatüründe, sporcu, hakem ve antrenörlerin birbirlerine karşı algıları ile gerçek arasında ne tür benzerlik ve farklılıkların olduğunu tespit edilip değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik sahip oldukları metaforik algıların belirlenmesi, alana özgün bir katkı sunma potansiyeline sahiptir. Metaforik algılar üzerinden yapılan bu çalışma, alandaki mevcut çalışmaların ötesine geçerek, güreşin bu ayrılmaz aktörlerinin ilişkilerinin doğasını anlamaya, spor ortamında ki psikolojik ve sosyolojik etkileşimlerini açıklamaya yönelik bulgular ortaya koymaktadır.

Ayrıca elde edilen bulgular sporcuların ve antrenörlerin performans süreçlerinin geliştirilmesine, hakemlerin karar alma süreçlerinin daha sağlıklı biçimde değerlendirilmesine ve spor ortamındaki iletişim dinamiklerinin güçlendirilmesine yönelik önemli veriler sunabilir. Güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla inceleyen çalışmalar sınırlı olmakla birlikte spor bilimleri ve eğitim alanlarında metaforik algıların incelendiği benzer araştırmalar bulunmaktadır. Metaforik analiz yönteminin kullanıldığı çalışmalar, farklı paydaşların belirli kavramlara ilişkin zihinsel temsillerini anlamada önemli veriler sunmaktadır. Bu tür bir çalışmanın temelini oluşturan metaforik algı analizleri, bireylerin zihinsel modellerini ve duygusal yaklaşımlarını ortaya koyarak spor ortamındaki rollerin nasıl algılandığını anlamaya olanak tanımaktadır.

Bu bağlamda, Kuleli (2021) tarafından gerçekleştirilen *“Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Derslerine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi”* başlıklı yüksek lisans araştırması lise öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve derslerine ilişkin zihinsel temsillerini metaforlar aracılığıyla ortaya koymayı amaçlamıştır. Benzer şekilde, Yeniçeri (2019) *“Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor derslerine yönelik algılarının metaforik analizi”* adlı yüksek lisans tez araştırmasıyla farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenleri ve dersleri hakkındaki algılarını metaforik bir yaklaşımla incelemiştir.

Güreş branşı ile ilgili lisansüstü çalışmaların incelendiği *“Türkiye’de Güreş ile İlgili Yayınlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bir İçerik Analizi”* başlıklı araştırmada da güreş branşına yönelik akademik üretimi kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir. Doğrudan metaforik algılara odaklanmasa da güreş alanındaki bilimsel çalışmaların genel eğilimlerini ortaya koyması açısından önemli bir kaynak niteliğindedir (Doğar ve ark., 2021).

Literatürde yer alan bir diğer önemli çalışmada, Çalışan ve Pekel (2024), olimpiik düzeyde yarışan profesyonel sporcuların Olimpiyat Oyunları'na ilişkin algılarını metaforik bir yaklaşımla incelemiştir. Araştırmacılar, elit sporcuların Olimpiyatları hedef, mücadele ve başarı temaları çerçevesinde nasıl anlamlandırdıklarını ortaya koyarak, bu algıların sporcuların motivasyonel süreçleri ve kişisel gelişimleri

üzerindeki etkilerini analiz etmişlerdir. Bu çalışma, üst düzey sporcuların zihinsel temsillerinin performans süreçlerini nasıl şekillendirdiğini anlamak açısından önemli bulgular sunmaktadır. Özellikle yüksek performans gerektiren sportif ortamlarda bu tür algısal çalışmalar iletişim süreçlerini optimize etmek ve takım dinamiğini güçlendirmek için değerli veriler sağlayabilir.

Spor psikolojisi ve iletişim becerileriyle bağlantılı bir perspektif sunan “*Sporcu Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Antrenörlerin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi*” başlıklı bir bilimsel çalışma antrenörlerin sporcularla ilişkilerini nicel yöntemlerle incelemektedir. Metaforik bir yaklaşım içermese de güreş branşındaki sporcu, antrenör ve hakem üçgeninde iletişim temelli algıların önemini vurgulaması açısından önemlidir (Özbeş ve ark., 2020).

Antrenör ve hakem gibi rollerin liderlik bağlamında algılanabileceği düşünüldüğünde, “*Spor Örgütlerinde Çalışan Bireylerin Lider Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*” adlı çalışma, liderlik rollerinin metaforik algılanışını inceleyerek, spor ortamındaki otorite figürlerinin nasıl yorumlandığını ortaya koymaktadır (Dursun ve ark., 2019).

Benzer şekilde “*Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Hakem Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi*” başlıklı çalışma da hakemlerin öğrenciler tarafından nasıl algılandığını metaforlar aracılığıyla incelemiştir. Bu araştırma hakem rolünün adalet, otorite ve çatışma gibi kavramlarla nasıl ilişkilendirildiğini ortaya koyması açısından önem taşımaktadır (Yazıcı, 2020).

Literatürde yer alan çalışmalar bir arada değerlendirildiğinde, metafor analizinin spor ortamındaki ilişkisel dinamikleri anlamada önemli bir yöntem olduğu görülmektedir. Bununla birlikte güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarını bütüncül bir biçimde ele alan çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu nedenle güreşin kendine özgü kültürel ve performatif yapısını dikkate alarak gerçekleştirilecek metafor temelli bir araştırma, sporcu, antrenör ve hakem etkileşimlerini daha derinlemesine anlamaya yönelik önemli bir çerçeve sunmaktadır. Böyle bir yaklaşım yalnızca literatürdeki boşluğu doldurmakla kalmayacak, aynı zamanda spor bilimlerinde metaforik algı çalışmalarına disiplinler arası bir perspektif kazandırarak alan yazına özgün bir katkı sağlayacaktır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Yaklaşımı

Bu araştırma, güreş sporundaki temel paydaşlar olan sporcular, antrenörler ve hakemlerin birbirlerine ilişkin zihinsel temsillerini metafor analizi yöntemiyle ortaya koymayı hedefleyen nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı, sosyal olguların karmaşık doğasını, katılımcıların öznel deneyimleri, bilişsel şemaları ve yorumlayıcı çerçeveleri üzerinden derinlemesine anlamaya odaklanan epistemolojik bir bakış açısı sunmaktadır (Creswell, 2007; Yıldırım & Şimşek, 2013). Çalışmanın metodolojik çerçevesi, sosyal yapılandırmacı bir perspektiften hareketle, aktörler arasındaki karşılıklı algısal dinamikleri sistematik biçimde ortaya çıkarmayı ve yorumlamayı bir nevi deşifre etmeyi amaçlamaktadır (Berger & Luckmann, 2016). Özellikle güreş gibi yüksek düzeyde fiziksel ve taktiksel etkileşim gerektiren bir spor dalında, paydaşlar arasındaki sembolik etkileşimlerin organizasyonel ve ilişkisel davranış kalıplarını nasıl şekillendirdiği, bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır (Blumer,1986). Araştırma deseni, sosyal bilimlerde giderek önem kazanan yorumlayıcı yaklaşımı benimseyerek, katılımcıların sosyal gerçeklik inşası süreçlerine ışık tutmayı hedeflemektedir (Denzin & Lincoln, 2011).

Metaforlar aracılığıyla sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirleri üzerindeki etkileri daha iyi anlaşılabilir, böylece duygusal bağ ve iletişim süreçlerinde önemli farkındalıklar geliştirilebilir. Metaforların etkili kullanımı, iletişim ve öğrenme süreçlerinde bilişsel bir avantaj sağlayabilir. Tüm bu nedenlerden dolayı çalışmamızda insanların karmaşık veya soyut fikirlerini daha somut ve anlaşılır hale getirmek için kullandıkları bir dil ve düşünme biçimi olan metaforlar, güreş arenasının ayrılmaz unsurları olan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla anlamada önemli bir araçtır. Bu çalışmanın temel dayanak noktalarından birini, incelenen durumun nesnel ve detaylı bir şekilde betimlenmesi oluşturmaktadır (Jones, 2022).

Araştırma modeli, fenomenolojik bir yaklaşımla derinlemesine veri toplamayı ve katılımcıların zihinsel temsillerini metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımları arasında yer alan olgubilim (fenomenoloji/phenomenology) deseni benimsenmiş ve çalışma süreci bu yöntem doğrultusunda yürütülmüştür. Bu desen, bireylerin yaşadıkları deneyimleri ve bu deneyimlere yükledikleri anlamları keşfetmek ve betimlemek için uygun bir yöntem sunmaktadır (Smith ve ark., 2021). Nitel araştırma çalışmaları içinde önemli bir yere sahip olan olgubilimsel yöntem, araştırılan fenomenin bireysel deneyimler bağlamında nasıl yapılandırıldığını ve öznel tarafından hangi anlam çerçeveleri içinde kavrandığını sistematik olarak ortaya

çıkarmayı hedefler. Bu yöntemde, katılımcıların güreş branşında birbirlerine yönelik metaforik algıları derinlemesine incelenmiştir (Creswell, 2013). Güreşçilerin, antrenörlerin ve hakemlerin birbirlerine dair algılarını metaforlar aracılığıyla anlamlandırma süreçleri, olgubilimsel desen aracılığıyla kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir. Olgubilim, günlük yaşamda farkında olduğumuz fakat üzerinde yeterince durup ayrıntılı bir kavrayış geliştirmedığımız olguları mercek altına almayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım, bize tamamen uzak olmayan ancak tam olarak özünü çözemediğimiz konuları irdelemeyi amaçlayan araştırmalar için elverişli bir zemin sunmaktadır. Zira olgubilim ne tümüyle yabancı olduğu ne de tamamen hâkim olduğumuz durumları ele alarak, bu ara bölgedeki meseleleri aydınlatmaya olanak tanımaktadır. Olgubilim temelli çalışmalarda genellikle bireylerin bir olguyu nasıl algıladığı, bu algıların nasıl şekillendiği ve nihayetinde bu deneyimlerin nasıl anlamlandırıldığı ortaya çıkarılmaya ve yorumlanmaya çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu süreçte, bireysel bakış açılarının zenginliği ve derinliği, araştırmanın temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Bu araştırma modeli, güreş branşındaki sosyal etkileşimleri yalnızca betimsel düzeyde ele almakla kalmayıp, bu etkileşimlerin altında yatan bilişsel ve sembolik süreçleri bütüncül bir biçimde anlamayı amaçlayan nitel bir çerçeve sunmaktadır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye genelinde farklı illerde ikamet eden ve 2024–2025 spor sezonu içerisinde güreş branşında aktif olarak yer alan, araştırmaya gönüllü olarak katılan 18 yaş ve üzeri lisanslı sporcular; farklı kademelerde görev yapan ve deneyim düzeyleri farklı güreş antrenörleri ile ulusal ve uluslararası müsabakalarda görev almış güreş hakemleri oluşturmaktadır. Araştırmaya gönüllü katılım sağlamayan bireyler ile veri toplama sürecinde kullanılan formları eksik, tutarsız ya da analiz için uygun olmayan biçimde dolduran katılımcılar çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Örneklem grubu tespiti yapılırken evrenin heterojen yapısını temsil edebilmek adına sporcu, antrenör ve hakemler arasından tesadüfi (rastgele) örneklem yönteminden faydalanılarak katılımcılara ulaşılmıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde, Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından önerilen istatistiksel formülasyon temel alınmıştır. Buna göre, %95 güven düzeyi ($p=0,05$) ve $\pm 0,05$ örneklem hata payı dikkate alındığında, teorik olarak sonsuz kabul edilen bir evrende minimum 384 katılımcı ile çalışmanın geçerliliğinin sağlanabileceği öngörülmüştür. Ancak veri çeşitliliğini artırmak amacıyla toplam 422 katılımcıya ulaşılmıştır. Bu katılımcıların dağılımını; 162 lisanslı güreşçi, 137 farklı kademelerde görev yapan antrenör ve 123 ulusal ve uluslararası hakem

oluşturmaktadır. Bu araştırma grubunun bu şekilde çeşitli profillere sahip olması güreş branşındaki metaforik algıların kapsamlı ve çok boyutlu bir şekilde analiz edilmesine olanak tanımıştır (Patton, 2014).

Araştırmaya katılım, tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcılar, kendi istekleriyle araştırmaya dahil olmayı kabul etmişlerdir. Katılımcıların haklarına saygı göstermek ve gizliliği sağlamak amacıyla araştırma başlamadan önce ilgili etik kuruldan onay ve gerekli izinler alınmış, veri toplama süreci boyunca etik kurallara ve gizlilik ilkelerine uyulmuştur (Bryman, 2016). Araştırma başlamadan önce katılımcılara araştırmının amacı, kapsamı ve veri toplama süreci hakkında bilgilendirme yapılmış ve katılım için onayları alınmıştır. Araştırma etiği bağlamında katılımcı mahremiyetinin ve veri güvenliğinin sağlanması için katılımcıların kimlik bilgileri alınmamış ve tüm bilgileri gizli tutulmuştur (Sieber, 1998). Bu kapsamda, araştırma grubunun yapısı ve katılımcı çeşitliliği, güreş branşındaki sosyal etkileşimlerin çok boyutlu doğasını anlamak açısından önemli bir veri kaynağı sunmaktadır. Katılımcıların farklı deneyim düzeyleri, roller ve bakış açıları, güreş ekosisteminde yer alan aktörlerin birbirlerine yönelik algılarının bütüncül biçimde incelenebilmesine olanak tanımıştır. Böylece araştırma grubu, hem metaforik algıların tematik çeşitliliğini ortaya koymak hem de sporcu, antrenör ve hakem dinamiklerinin derinlemesine analizine sağlam bir zemin oluşturmak bakımından önemli bir temsil gücüne sahiptir.

3.3. Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri, nitel araştırma deseni doğrultusunda hazırlanmış yarı yapılandırılmış veri toplama formu kullanılarak elde edilmiştir. Veri toplama sürecinde, sporcu, antrenör ve hakemlerin güreş branşına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ifade edebilmelerine olanak tanıyan açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Veri toplama süreci, katılımcıların ulaşılabilirliğine göre yürütülmüş; katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak verdikleri yanıtlar yazılı biçimde kayıt altına alınarak analiz aşamasında kullanılmak üzere düzenlenmiştir. Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçları, çalışmanın amacı ve araştırma soruları doğrultusunda dikkatle seçilmiştir. Söz konusu çalışma özelinde, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veri toplama yöntemi benimsenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacıya önceden hazırlanmış bir soru seti etrafında katılımcıların yaşantılarını, düşüncelerini ve perspektiflerini ayrıntılı bir şekilde keşfetme imkânı sunan, aynı zamanda esneklik barındıran bir yaklaşımdır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu yaklaşım, hem önceden belirlenmiş bir yapının rehberliğinden yararlanmayı hem de görüşme sürecinde beklenmedik derinliklerin ve anlam katmanlarının ortaya

çıkmasına olanak tanımaktadır. Veri toplama süreci, araştırmanın amacına uygun olarak dikkatlice planlanmış ve uygulanmıştır. Görüşmeler, yüz yüze ve çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Görüşme formu, bazı demografik bilgileri içeren kişisel bilgi bölümü ile katılımcılardan metafor üretmelerini isteyen açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılardan güreş branşında birbirlerine yönelik metaforik algılarını ve deneyimlerini ifade etmelerine olanak tanıyan açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılardan, “Benim için güreşçi/antrenör/hakem ... gibidir, çünkü ... dır.” biçiminde tamamlanmalı ifadeler yazmaları ve kullandıkları metaforların gerekçelerini açıklamaları istenmiştir (Lakoff & Johnson, 2003). Bu yöntem, bireylerin bilinçaltındaki çağrışımlarını, bilişsel şemalarını ve sosyal temsillerini ortaya çıkarmada etkili bir araç olarak kabul edilmektedir (Schmitt, 2005). Bu doğrultuda çalışma, güreş sporunda yer alan sporcuların, antrenörlerin ve hakemlerin birbirlerine dair metaforik algılarını tüm boyutlarıyla kavramayı hedeflemektedir. Bu nedenle, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde olgubilim (fenomenoloji) deseni benimsenmiş ve bu tercih, söz konusu algıların daha derinlemesine ve bütüncül biçimde aydınlatılmasına olanak sağlamıştır. Kullanılan yaklaşım, bireylerin iç dünyalarındaki anlamlandırma süreçlerini açığa vurarak, güreş gibi yoğun etkileşim barındıran bir alanda paydaşların birbirlerine yönelik bakış açılarının zengin katmanlarını ortaya koymayı ve analiz etmeyi kolaylaştırmaktadır.

Görüşmeler sırasında araştırmacılar, tarafsızlıklarını koruyarak katılımcıların görüşlerini etkilememeye özen göstermiştir. Farklı katılımcı gruplarından sporcular, antrenörler ve hakemlerden elde edilen veriler çoklu veri kaynakları aracılığıyla değerlendirilmiş ve bu sayede farklı bakış açılarının bir arada analiz edilmesi mümkün olmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin dikkatli biçimde deşifre edilmesi (transkripsiyon) ve veri temizleme sürecinin titizlikle yürütülmesi, güreş branşında katılımcıların birbirlerine yönelik metaforik algılarını anlamada derinlikli ve güvenilir veriler sağlamıştır. Bu süreçte alınan önlemler, veri geçerliliği ve güvenilirliğini artırarak, araştırmanın metodolojik sağlamlığını güçlendirmiştir (Büyüköztürk, 2018).

Bu veri toplama süreci, güreş branşında yer alan paydaşların deneyimlerinin doğrudan kendi ifadeleriyle yansıtılmasını sağlamış ve elde edilen nitel verilerin derinlemesine bir çözümlemeye olanak tanınmasına zemin hazırlamıştır. Katılımcıların metafor üretim süreçlerinde dile getirdikleri anlatımlar, yalnızca bireysel düşünce biçimlerini değil, aynı zamanda güreşin kültürel ve sosyal bağlamına ilişkin ortak algı kalıplarını da görünür kılmıştır. Bu durum, araştırmanın hem içerik hem de bağlamsal geçerliliğini güçlendirerek, elde edilen verilerin analiz aşamasında daha anlamlı temalar oluşturulmasına katkıda

bulunmuştur. Böylelikle, verilerin toplanma süreci yalnızca katılımcı ifadelerinin kaydedilmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda güreşin özündeki etkileşim, mücadele ve toplumsal değerlerin dilsel düzeyde nasıl temsil edildiğini anlamaya yönelik derin bir gözlem fırsatı sunmuştur.

3.4. Veri Analizi

Bu araştırmada elde edilen nitel veriler, spor bilimleri alanında sıklıkla başvuru alan betimsel içerik analizi yöntemi doğrultusunda sistematik ve ayrıntılı bir değerlendirme sürecinden geçirilmiştir. İçerik analizi, iletilerin göze çarpan niteliklerinin tarafsız ve düzenli bir yaklaşımla tanımlanması sayesinde belirli sonuçlara ulaşılmasını mümkün kılan bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yöntem, özellikle geniş örneklem gruplarını kapsayan çalışmalarda, araştırılan unsurların özelliklerini saptamak amacıyla sosyal bilimler ve spor bilimleri gibi disiplinlerde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Öte yandan, betimsel içerik analizi yaklaşımı, belli bir konu ya da disiplin özelinde gerçekleştirilen nitel veya nicel araştırmaların derinlemesine incelenmesi ve tematik olarak değerlendirilmesi sürecini ifade eder; bu süreçte bağımsız çalışmaların sonuçları bütüncül biçimde ele alınarak, ortaya çıkan genel yönelimlerin saptanması hedeflenmektedir. Böylelikle, dağınık gibi görünebilecek veriler sistematik bir şekilde anlamlandırılır ve araştırmanın temel problemine yönelik bütüncül bir analiz çerçevesi oluşturulur. Ayrıca bu yöntemde elde edilen bulguların gelecekte planlanan çalışmalara da yön göstermesi beklenilmektedir (Hepkul,2002; Olgun, 2008; Can, 2014; Ültay ve ark., 2021).

Bu süreçte, verilerin sistematik bir şekilde incelenmesi, anlamlandırılması ve tematik bir yapı altında düzenlenmesi sağlanarak, araştırmanın hedeflerine uygun bir çözümleme gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi, metin verilerini sistematik ve nesnel bir biçimde sınıflandırarak, benzer ifadeleri ortak temalar altında toplamak ve bu temalar aracılığıyla veriye anlam kazandırmak amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Krippendorff, 2004). Araştırma sürecinde toplanan verilerin analizi, olgunun karmaşık ve çok boyutlu yapısını yansıtacak biçimde derinlemesine yorumlanmıştır; böylece, elde edilen sonuçlar bilimsel geçerlilik ve güvenilirlik ilkeleri çerçevesinde kapsamlı bir şekilde ortaya konmuştur (Jones, 2022). Araştırmada yer alan metaforların nesnel bir şekilde kategorize edilmesi ve tematik olarak sınıflandırılması, bulguların güvenilirliğini sağlanmada büyük bir önem arz etmektedir. (Huberman,1994). Ayrıca birden çok veri toplama yönteminin eş zamanlı olarak uygulanması, araştırmacıya topladığı verileri karşılaştırarak daha bütüncül bir perspektif geliştirme fırsatı sunarken, aynı zamanda elde edilen bulguların ve sunulan yorumların hem güvenilirlik hem de geçerlilik açısından daha sağlam bir zemine oturmasına katkıda bulunmaktadır

(Gürbüz ve Şahin, 2014). Bu çoklu veri analiz stratejisi, araştırmanın derinliğini artıran, sonuçların tutarlılığını pekiştiren ve güreş branşında yer alan sporcu, antrenör ve hakemlerin metaforik algılarını farklı açılardan zenginleştirerek değerlendirmeye olanak tanıyan bütüncül bir yaklaşımdır.

Bu analiz süreci, güreş branşındaki aktörlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarını yalnızca tematik düzeyde sınıflandırmakla kalmamış, aynı zamanda bu algıların altında yatan bilişsel ve duygusal dinamiklerin görünür hale gelmesine de olanak tanımıştır. Elde edilen temalar, sporcu, antrenör, hakem ilişkilerinin farklı boyutlarını ortaya koyarak, güreşin sosyal ve kültürel bağlamına dair derinlemesine bir kavrayış sunmuştur. Ayrıca, verilerin yorumlanması aşamasında metaforların taşıdığı sembolik anlamların analiz edilmesi, katılımcıların güreşe ve birbirlerine ilişkin tutumlarını, değer yargılarını ve özdeşleşme biçimlerini ortaya çıkarmada önemli bir rol oynamıştır. Bu yaklaşım, nitel veri analizinin gücünü kullanarak, spor alanındaki ilişki ağlarının sadece davranışsal değil, aynı zamanda anlamsal ve duygusal boyutlarını da açığa çıkarmaktadır.

Araştırma sürecinde izlenen veri analizi adımları şu şekildedir.

- 1. Verilerin Toplanması:** Araştırmanın hedefleriyle uyumlu bir veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu seçilmiştir. Bu yöntem, esnek yapısı sayesinde önceden belirlenmiş soruların yanı sıra, katılımcıların kendilerini özgürce ifade edebilecekleri açık uçlu yanıtların elde edilmesine olanak tanımıştır.
- 2. Güvenilirliğin Sağlanması:** Verilerin toplanmasından sonra araştırmanın güvenilirliği için veriler gözden geçirilmiş gerekçesi açıklanmayan metaforlar ve anlamca belirsiz ifadeler çıkarılarak veriler analize uygun hale getirilmiştir.
- 3. Kodlama:** Elde edilen veriler, tekrar eden ifadeler, temalar ve anlam içerikleri dikkate alınarak sistematik biçimde kodlanmıştır.
- 4. Tematik Analiz:** Kodlanan veriler arasında ortak anlam alanları belirlenmiş ve bu doğrultuda temalar oluşturulmuştur. Bu süreçte, veriler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar yorumlanarak tematik yapılar ortaya çıkarılmıştır.
- 5. Yorumlama:** Elde edilen temalar ve bulgular, araştırmanın amacı ve ilgili literatür doğrultusunda bütüncül bir şekilde değerlendirilerek yorumlanmıştır (Miles & Huberman,1994; Creswell, 2007; Guest ve ark., 2011).

Toplanan metaforlar, betimsel içerik analizi ve tematik analiz yöntemleriyle çözümlenmiştir. İlk aşamada, elde edilen metaforlar benzer özelliklerine göre kategorize edilmiş; ardından bu kategoriler arasındaki tematik ilişkiler belirlenmiştir (Braun & Clarke, 2006). Analiz sürecinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, çalışmayla ilişkisi bulunmayan veya gerekçesi açıklanmamış metaforlar veri setinden çıkarılmıştır. Bu aşamadan sonra, katılımcıların oluşturduğu metaforlar liste halinde düzenlenmiş ve metaforların kaynakları betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. İkinci aşamada, metaforlar; kaynağını oluşturan unsur, ele aldığı konu ve bu iki unsur arasındaki ilişki ekseninde derinlemesine bir çözümlene sürecinden geçirilmiştir. Ortaya çıkan ortak nitelikler dikkate alınarak veriler kodlanmış, sistematik bir sınıflandırma ve tema yapısı oluşturulmuştur. Son aşamada ise bu kodlar araştırmacı tarafından gruplandırılarak kategorilere ayrılmış; bulguların betimlenmesi ve anlamlandırılması titizlikle gerçekleştirilmiştir (Gürbüz & Şahin, 2014). Bu çok katmanlı analiz yaklaşımı, metaforların yalnızca yüzeysel anlamlarını değil, aynı zamanda bilişsel ve duygusal derinliklerini de ortaya çıkararak araştırma sonuçlarını daha anlamlı, tutarlı ve yapılandırılmış bir biçime dönüştürmüştür. Böylece elde edilen bulgular, güreş branşında yer alan aktörlerin algısal dünyalarını kapsamlı biçimde açıklamaya olanak tanımıştır.

4. GÜREŞİN TEMEL AKTÖRLERİ ARASINDA METAFORİK ALGILAR

Bu bölümde, güreşin temel aktörleri olan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik geliştirdikleri metaforik algılar bütüncül bir bakışla ele alınmaktadır. Katılımcıların ifade ettiği metaforlar, belirli temalar etrafında toplanarak incelenmiş; böylece bu üç grubun birbirlerini nasıl anlamlandırdıkları ve hangi çerçeveler içinde konumlandıkları daha açık hale gelmiştir. Ortaya çıkan bu ifadeler, güreş ortamında kurulan ilişkilerin yalnızca görünen yönlerini değil, bu ilişkilerin taşıdığı anlam boyutunu da açığa çıkarmaktadır. Sporcu, antrenör ve hakemlerin algılarında öne çıkan benzerlikler ve farklılıklar, bu yapının nasıl bir etkileşim düzeni içinde şekillendiğini daha anlaşılır kılmaktadır. Bölüm boyunca veriler tablolar ve grafikler aracılığıyla düzenli bir şekilde sunulmuş; ancak amaç yalnızca bir dağılım ortaya koymak değil, bu verilerin taşıdığı anlam katmanlarını da görünür kılmaktır. Bu yönüyle bölüm, güreşin psikolojik, kültürel ve sosyal boyutlarıyla şekillenen yapısını metaforlar üzerinden daha anlaşılır hâle getirmeyi amaçlamaktadır.

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

4.1.1 Güreşçilerin Demografik Özellikleri

Araştırma grubunda yer alan güreşçilerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, güreş deneyim süresi, uluslararası müsabakalara katılım ve derece durumlarına ilişkin demografik bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Güreşçilerin demografik özellikleri, uluslararası müsabaka katılım ve derece durumları

	Değişkenler	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	29	%17,9
	Erkek	133	%82,1
Yaş	18 - 20 Yaş	35	%21,6
	21 - 23 Yaş	77	%47,5
	24 ve üzeri	50	%30,9
Eğitim Durumu	Lise	55	%34
	Lisans	94	%58
	Lisansüstü	13	%8
Güreş Yapma Yılı	1-5 yıl	35	%21,6
	6-10 yıl	71	%43,8
	11- 15 yıl	37	%22,8
	16 ve üzeri	19	%11,8
Güreş Stili	Serbest	131	%80,9
	Grekoromen	31	%19,1
Uluslararası Müsabakalara Katılan	Serbest Grekoromen	101	%62,3
Uluslararası Müsabakalarda Katılmayan	Serbest Grekoromen	61	%37,7
Uluslararası Müsabakalarda Derecesi olan	Serbest Grekoromen	64	%39,5
Uluslararası Müsabakalarda Derecesi olmayan	Serbest Grekoromen	98	%60,5
	Toplam	162	%100

Tablo 1’de yer alan demografik ve uluslararası deneyim verileri birlikte değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan toplam 162 güreşçi, farklı yaş, cinsiyet, eğitim ve deneyim düzeylerini temsil eden geniş bir örneklem grubunu oluşturmaktadır. Katılımcıların %82,1’i erkek, %17,9’u kadındır. Bu dağılım Türkiye’de güreşin katılımcı profili açısından erkek ağırlıklı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, araştırma grubunda kadın güreşçilerin olması güreş branşının kadın sporcuları da içeren daha çeşitli bir katılımcı yapısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Yaş dağılımı incelendiğinde, 21–23 yaş aralığındaki sporcuların %47,5 ile en büyük grubu oluşturduğu, bunu 24 yaş ve üzeri sporcuların %30,9 ile izlediği görülmektedir. Bu durum, araştırma grubunun büyük ölçüde genç yetişkinlik dönemindeki sporculardan oluştuğunu, dolayısıyla aktif performans yıllarının merkezinde yer aldığını ortaya koymaktadır.

Eğitim düzeyi bakımından, güreşçilerin %58’i lisans, %34’ü lise, %8’i ise lisansüstü eğitim mezunudur. Bu verilerden güreşçilerin akademik gelişimlerine

paralel olarak sportif kariyerlerini sürdürdüklerini, yükseköğretim düzeyinde temsil oranının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyinin yükselmesi, sporcuların bilişsel farkındalıklarını ve sporun bilimsel yönüne olan ilgilerini artıran önemli bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Spor yaşantısına veya sportif deneyim yılı değişkenine bakıldığında, katılımcıların %43,8'i 6-10 yıl, %22,8'i 11-15 yıl, %21,6'sı 1-5 yıl, %11,8'i ise 16 yıl ve üzeri süredir güreş yapmaktadır. Bu dağılım, araştırma grubunda hem deneyimli hem de gelişim sürecindeki sporcuların dengeli biçimde yer aldığını; buna bağlı olarak metaforik algıların farklı deneyim düzeylerinden beslendiğini düşündürmektedir.

Güreş stili açısından, katılımcıların %80,9'u serbest, %19,1'i grekoromen stilde güreşmektedir. Bu oran, Türkiye'de serbest güreşin hem sporcu yetiştirme sisteminde hem de uluslararası rekabette ön planda olduğunu ortaya koymaktadır.

Uluslararası müsabaka deneyimi açısından bakıldığında, güreşçilerin %62,3'ü en az bir kez uluslararası turnuvada yer almış, %37,7'si ise henüz bu düzeyde yarışmamıştır. Katılımcıların önemli bir kısmının uluslararası tecrübeye sahip olması, araştırma grubunun elit düzeyde sporcuları da kapsadığına işaret etmektedir.

Derece durumu incelendiğinde, uluslararası müsabakalarda %39,5 oranında başarı elde edildiği, %60,5'inin ise henüz dereceye ulaşmadığı görülmektedir. Bu tablo, güreşçilerin bir kısmının uluslararası başarı düzeyine eriştiğini diğer kısmının ise gelişim sürecinde olduğunu yansıtmaktadır. Genel olarak, elde edilen demografik veriler araştırma grubunun genç, eğitilmiş, deneyimli ve büyük ölçüde uluslararası tecrübeye sahip bir profili temsil ettiğini göstermektedir. Bu özellikler, güreşçilerin metaforik algılarında yalnızca spora dair bilişsel unsurların değil aynı zamanda ulusal temsil bilinci, deneysimsel farkındalık ve profesyonel kimlik unsurlarının da etkili olabileceğini düşündürmektedir.

4.1.2 Antrenörlerin Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan antrenörlerin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, güreş deneyim süresi, antrenörlük kademeleri ve uluslararası müsabakalarda görev alma durumlarına ilişkin demografik bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Antrenörlerin demografik özellikleri, kademeleri ve uluslararası müsabaka katılım durumları

	Değişkenler	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	26	%18,98
	Erkek	111	%81,02
Yaş	18 - 25 Yaş	16	%11,68
	26 - 40 Yaş	76	%55,47
	40 ve üzeri	45	%32,85
Eğitim Durumu	Lise	9	%6,57
	Lisans	91	%66,42
	Lisansüstü	37	%27,01
Güreş Yapma Yılı	1-5 yıl	24	%17,5
	6-10 yıl	45	%32,8
	11- 15 yıl	42	%30,7
	16 ve üzeri	26	%19
Antrenörlük Kademe	1. kademe	4	%2,9
	2. kademe	49	%35,8
	3. kademe	51	%37,2
	4. kademe	29	%21,2
	5. kademe	4	%2,9
Uluslararası Müsabakalara	Katılan	60	%43,8
Uluslararası Müsabakalarda	Katılmayan	77	%56,2
	Toplam	137	%100

Araştırmaya katılan toplam 137 antrenör, güreş branşında farklı yaş, cinsiyet, eğitim ve mesleki deneyim düzeylerini temsil eden bir grubu oluşturmaktadır. Katılımcıların %81,02'si erkek, %18,98'i kadın olup, bu dağılım güreş antrenörlüğü alanında erkek katılımının daha yüksek oranda olduğunu ancak kadın antrenörlerin de belirli bir düzeyde temsil edildiğini ortaya koymaktadır.

Eğitim düzeyine bakıldığında, antrenörlerin %66,42'sinin lisans, %27,01'inin lisansüstü, %6,57'sinin ise lise mezunu olduğu belirlenmiştir. Bu durum, güreş antrenörlerinin büyük bir bölümünün yükseköğretim düzeyinde eğitim almış bireylerden oluştuğunu ve akademik nitelik açısından güçlü bir profile sahip olduklarını göstermektedir. Eğitim düzeyinin yüksek oluşu, sporun bilimsel temellere dayalı olarak yürütülmesine yönelik bir eğilimin göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Güreş yapma yılı değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %32,8'i 6–10 yıl, %30,7'si 11–15 yıl, %17,5'i 1–5 yıl, %19'u ise 16 yıl ve üzeri deneyime sahiptir. Bu dağılım araştırma grubunun büyük kısmının aktif çalışma döneminde, güreş

alanında belirli bir deneyim ve mesleki olgunluğa sahip antrenörlerden oluştuğunu ortaya koymaktadır.

Antrenörlük kademesi açısından değerlendirildiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 3. kademe (%37,2) ve 2. kademe (%35,8) düzeyinde olduğu görülmektedir. 4. kademe antrenörlerin oranı %21,2, 1. ve 5. kademe antrenörlerin oranı ise %2,9'dur. Bu veriler, grubun genel olarak orta ve üst düzey yeterlilikte antrenörlerden oluştuğunu ve mesleki ilerlemenin belirli bir denge içinde sürdüğünü göstermektedir.

Uluslararası müsabaka deneyimi açısından bakıldığında, antrenörlerin %43,8'i en az bir kez uluslararası düzeyde görev almış, %56,2'si ise henüz bu tür organizasyonlarda bulunmamıştır. Bu durum, araştırma grubunun hem ulusal hem de uluslararası ölçekte temsil yeterlilik ve yetkinliğine sahip bir yapıda olduğunu aynı zamanda farklı düzeylerde deneyim birikimini barındırdığını göstermektedir.

Genel olarak elde edilen bulgular, araştırmaya katılan güreş antrenörlerinin çoğunlukla genç-orta yaş grubunda, yükseköğretim mezunu, deneyim açısından dengeli bir dağılıma sahip ve mesleki olarak ilerlemiş bir profili yansıttığını ortaya koymaktadır. Bu özellikler, güreş antrenörlüğünün artık yalnızca saha deneyimine değil, aynı zamanda akademik bilgi birikimine dayalı bir uzmanlık alanı hâline geldiğini düşündürmektedir.

4.1.3 Hakemlerin Demografik Özellikleri

Araştırma grubunda yer alan hakemlerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, hakemlik deneyim süresi, kademe düzeyi ve hakemlik öncesi güreş yapma durumlarına ilişkin demografik bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Hakemlerin demografik özellikleri, kategorileri ve hakemlik öncesi güreş yapma durumları

	Değişkenler	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	4	%3,3
	Erkek	119	%96,7
Yaş	26- 40 Yaş	58	%47,2
	40 ve üzeri	65	%52,8
Eğitim Durumu	Lise	3	%2,4
	Ön Lisans	2	%1,6
	Lisans	78	%63,5
	Lisansüstü	40	%32,5
Mevcut hakemlik kategorisindeki görev yapma süresi	1-3 yıl	8	%6,5
	4-6 yıl	27	%22
	7-9 yıl	34	%27,6
	10 ve üzeri	54	%43,9
Toplam hakemlik süresi	6-10 yıl	20	%16,3
	11- 15 yıl	48	%39
	16 ve üzeri	55	%44,7
Hakemlik Kategori	Ulusal	76	%61,8
	Uluslararası	47	%38,2
Lisanslı olarak daha önceden	Güreş yapan	118	%95,9
Lisanslı olarak daha önceden	Güreş yapmayan	5	%4,1
	Toplam = 123		

Araştırmaya toplam 123 güreş hakemi katılmıştır. Katılımcıların %96,7’si erkek, %3,3’ü kadın olup, bu dağılım güreş hakemliğinin Türkiye’de büyük ölçüde erkek katılımıyla yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Kadın hakem oranının sınırlı olması, branşın toplumsal temsiliyet bakımından gelişime açık bir alan olduğunu göstermektedir.

Yaş dağılımı incelendiğinde, hakemlerin %52,8’inin 40 yaş ve üzeri, %47,2’sinin ise 26–40 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Bu durum, araştırma grubunun deneyim açısından tecrübeli bir profili yansıttığını ve hakemlikte kıdem önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir.

Eğitim düzeyi açısından, hakemlerin büyük çoğunluğu lisans (%63,5) ve lisansüstü (%32,5) mezunlarından oluşmaktadır. Lise (%2,4) ve ön lisans (%1,6) mezunu hakemlerin oranı oldukça düşüktür. Bu dağılım, güreş hakemliğinde yükseköğretim mezunu bireylerin ağırlıkta olduğunu ve mesleğin akademik yeterlilikle ilişkilendiğini ortaya koymaktadır.

Mevcut kategorilerindeki görev süresi değişkeni incelendiğinde, hakemlerin %43,9’unun 10 yıl ve üzeri, %27,6’sının 7–9 yıl, %22’sinin 4–6 yıl, %6,5’inin

ise 1–3 yıl görev yaptığı görülmektedir. Bu tablo, araştırma grubunda uzun süreli deneyime sahip hakemlerin yoğunlukta olduğunu, dolayısıyla örneklemin büyük bölümünün mesleki olgunluk, deneyim ve tecrübe düzeyine ulaşmış bireylerden oluştuğunu göstermektedir.

Toplam hakemlik süresi bakımından, katılımcıların %44,7'si 16 yıl ve üzeri, %39'u 11–15 yıl, %16,3'ü ise 6–10 yıl aralığında deneyime sahiptir. Bu veriler, hakemliğin çoğunlukla uzun süreli bir mesleki bağlılık gerektirdiğini ve katılımcıların büyük bölümünün alanında istikrarlı bir kariyer çizgisine sahip olduğunu düşündürmektedir.

Hakemlik kademesi açısından değerlendirildiğinde, katılımcıların %61,8'i ulusal, %38,2'si uluslararası düzeydedir. Bu dağılım, Türkiye güreş hakemliğinde önemli bir kısmın ulusal düzeyde görev yaptığını ancak önemli derecede bir oranın da uluslararası arenada temsil imkânı bulunduğunu göstermektedir.

Ayrıca hakemlerin %95,9'unun daha önce lisanslı olarak güreş yaptığı, yalnızca %4,1'inin güreş geçmişine sahip olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu, güreş hakemlerinin büyük çoğunluğunun branşın içinden yetiştiğini, dolayısıyla bu durum hakemlik rolleriyle sporcu kimliği arasında doğal bir geçiş bulunduğuna da işaret etmektedir.

Genel olarak elde edilen bulgular, araştırma grubundaki güreş hakemlerinin büyük ölçüde erkek, deneyimli, yükseköğretim mezunu ve branş geçmişine sahip bireylerden oluştuğunu göstermektedir. Bu profil, hakemliğin güreş kültürü içinde uzun yıllara dayalı bir birikim ve alan deneyimi gerektiren bir uzmanlık alanı niteliği taşıdığını da ortaya koymaktadır.

4.2. Sporcuların Antrenör ve Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları

4.2.1 Sporcuların Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları

Sporcu–antrenör ilişkisi, yalnızca teknik bilgi aktarımına dayanan bir süreç olmaktan öte, duygusal, bilişsel ve sosyal boyutlarıyla sporun en dinamik etkileşim alanlarından birini oluşturmaktadır. Antrenör, sporcunun fiziksel gelişimini yönlendiren bir rehber olmanın ötesinde; onun karakter oluşumuna, motivasyonuna ve değer sistemine doğrudan etki eden bir rol modelidir. Özellikle disiplin, güven, sabır ve özveri temelleri üzerine kurulu olan güreş sporunda bu ilişkinin niteliği, sporcunun hem performansını hem de spora yönelik tutumunu belirleyici bir unsur hâline gelmektedir. Bu bağlamda, güreşçilerin antrenörlerine yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi, onların antrenörü hangi özelliklerle özdeşleştirdiklerini ve bu algının hangi tematik boyutlarda şekillendiğini anlamak açısından önemli bir pencere sunmaktadır. Metaforlar, bireylerin düşünsel dünyalarındaki soyut anlamları somutlaştıran güçlü dilsel

göstergeler olarak, sporcu–antrenör ilişkisinin duygusal ve sembolik yönlerini açığa çıkarmada etkili bir araçtır.

Çalışmanın bu bölümünde, güreşçilerin antrenörlerine yönelik geliştirdikleri metaforlar analiz edilerek, bu metaforların tekrar sıklıkları, yüzdeler oranları ve tematik dağılımları incelenmiştir. Tablo 4’de metaforların tekrar sayısı ve yüzdeler oranları, Tablo 5’de ise bu metaforların temalar altında toplanmış biçimleri yer almaktadır. Ayrıca, Grafik 1 aracılığıyla tematik dağılımın görsel temsili sunulmuştur. Bu tablolar ve grafikler, güreşçilerin antrenörlerini nasıl algıladıklarını, hangi yönlerini öne çıkardıklarını ve bu algının olumlu, olumsuz veya nötr eksenlerde nasıl biçimlendiğini anlamaya katkı sağlamaktadır.

Tablo 4. Sporcuların Antrenörlere Yönelik Metaforlarının
Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Baba	13	8.02	51	Satranç ustası	1	0.62
2	Rehber	8	4.94	52	Gelişim engelleyici	1	0.62
3	Abi	7	4.32	53	İngiliz anahtarı	1	0.62
4	Öğretmen	5	3.09	54	Yenilgi mimarı	1	0.62
5	Kutup yıldızı	4	2.47	55	Liman	1	0.62
6	Lider	4	2.47	56	Yelkenlinin rüzgarı	1	0.62
7	Bahçıvan	4	2.47	57	Pranga	1	0.62
8	Çiftçi	4	2.47	58	Görünmez zincir	1	0.62
9	Ressam	3	1.85	59	Komutan	1	0.62
10	Yol arkadaşı	3	1.85	60	Yıldız haritası	1	0.62
11	Gemi kaptanı	3	1.85	61	Senarist	1	0.62
12	Yoldaş	3	1.85	62	Işık	1	0.62
13	Yatırımcı	3	1.85	63	Çıkarıcı	1	0.62
14	Terzi	3	1.85	64	Elmas ustası	1	0.62
15	Navigasyon	2	1.23	65	Nankör	1	0.62
16	Şans	2	1.23	66	Gezi rehberi	1	0.62
17	Rehber yıldız	2	1.23	67	Antika avcısı	1	0.62
18	Kara delik	2	1.23	68	Teleskop	1	0.62
19	Orkestra şefi	2	1.23	69	Takım çantası	1	0.62
20	Marangoz	2	1.23	70	Dinamo	1	0.62
21	Kanat	2	1.23	71	Ağacın kökü	1	0.62
22	İnşaat ustası	2	1.23	72	Maestro	1	0.62
23	Kuyumcu	2	1.23	73	Yol gösterici ışık	1	0.62
24	Motor	1	0.62	74	Oyun arkadaşı	1	0.62
25	Değerli taşları keş. kaşif	1	0.62	75	Yük. gerilim hattı	1	0.62
26	Mum	1	0.62	76	Mutfak şefi	1	0.62
27	El feneri	1	0.62	77	Mükemmel öğret.	1	0.62
28	Anne	1	0.62	78	Mücevher ustası	1	0.62
29	Dost	1	0.62	79	Turnusol kağıdı	1	0.62
30	Mimar	1	0.62	80	Rehberdir	1	0.62
31	Deniz feneri	1	0.62	81	Makine mühendisi	1	0.62
32	Samanyolu galaksisi	1	0.62	82	Kilimci	1	0.62
33	Strateji ustası	1	0.62	83	Pastacı	1	0.62
34	Dalgıç	1	0.62	84	İyi bir terzi	1	0.62
35	Tesbih imamesi	1	0.62	85	İşlemeci	1	0.62
36	Fren	1	0.62	86	Kardeş	1	0.62

37	Şoför	1	0.62	87	Aşçı	1	0.62
38	Bilge	1	0.62	88	Rüzgar	1	0.62
39	Çınar ağacı	1	0.62	89	Derya	1	0.62
40	Taktik dehası	1	0.62	90	Çiçek bakıcısı	1	0.62
41	Reklamcı	1	0.62	91	Bukalemun	1	0.62
42	Köprü	1	0.62	92	Kalem	1	0.62
43	Pazarlamacı	1	0.62	93	Arkadaş	1	0.62
44	Saatçi	1	0.62	94	Müziyen	1	0.62
45	Ateşleyici	1	0.62	95	Aile babası	1	0.62
46	Saat	1	0.62	96	Merdiven	1	0.62
47	Yolculuk rehberi	1	0.62	97	Bardak	1	0.62
48	Akıl hocası	1	0.62	98	Kitapçı	1	0.62
49	Enerji yutan kuyu	1	0.62	99	Gökyüzü	1	0.62
50	İlham kaynağı	1	0.62	100	Arıcı	1	0.62
					TOPLAM	162	100.0

Tablo 4. incelendiğinde, güreşçiler tarafından antrenörlerine yönelik benzersiz 100 tekrarlarla toplam da 162 metafor üretildiği görülmektedir. Bunlar arasında en sık tekrarlanan metaforun “Baba” (%8,02) olduğu tespit edilmiştir. 13 güreşçinin antrenör için “Baba” metaforunu üretmesi, bu sporcuların antrenörlerini ailedeki baba figürü gibi koruyucu, destekleyici ve yönlendirici bir rol model olarak görmelerinin bir yansımasıdır. Antrenöre ilişkin olarak en sık kullanılan ikinci metaforun “Rehber” (%4,94) olduğu belirlenmiştir. 8 güreşçinin bu metaforu üretmiş olması, antrenörün sporcular açısından yol gösteren, yönlendiren ve doğru hedeflere ulaştıran bir rol model olarak algılandığını göstermektedir. Bunu, 7 güreşçinin kullandığı “Abi” (%4,32) metaforu izlemektedir. Bu bulgu, güreşçilerin antrenörlerini bir yandan aileden biri, yakın bir yol arkadaşı gibi gördüklerini, diğer yandan da samimi bir otorite olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. Yine sık tekrarlanan metaforlardan biri de “Öğretmen” (%3,09) olmuştur. 5 güreşçinin bu metaforu üretmesi, antrenörün güreşçiler tarafından sadece teknik beceri kazandıran değil aynı zamanda bilgi aktaran ve eğitim sürecinde yol gösteren bir eğitimci olarak konumlandırıldığını ortaya koymaktadır. Bunların ardından “Kutup Yıldızı”, “Lider”, “Bahçıvan” ve “Çiftçi” (her biri %2,47) metaforları gelmektedir. Bu benzetmeler, güreşçilerin antrenörlerini hem yönlendiren bir pusula hem de yeteneklerini geliştiren, işleyen ve büyüten bir konumda algıladıklarını göstermektedir. Metaforlar arasında dikkat çeken bir başka grup da olumsuz nitelikli olanlardır. Örneğin, “Kara Delik” (%1,23), “Enerji Yutan Kuyu”, “Pranga” ve “Çıkarıcı” (%0,62) gibi metaforlar, bazı güreşçilerin antrenörlerini kısıtlayıcı, yıpratıcı ya da faydacı bir unsur olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Bu durum, sporcu-antrenör ilişkisinin her zaman ideal biçimde yaşanmadığını, kimi durumlarda gerilimler

barındırabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte metaforların büyük çoğunluğu olumlu yönde üretilmiştir. Özellikle “Gemi Kaptanı”, “Yol Arkadaşı”, “Yoldaş”, “Orkestra Şefi”, “Ressam” ve “Terzi” gibi metaforlar, güreşçilerin antrenörlerini hem yöneten hem de şekillendiren aynı zamanda birlikte yol alınan bir lider olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, güreşçilerin antrenörlerine yönelik metaforları incelendiğinde, en sık kullanılan metaforların çoğunlukla ailevi, rehberlik edici ve eğitici yönleri işaret ettiği; az sayıda olumsuz metaforun ise ilişkideki bazı sorunlu veya baskıcı yönleri ortaya koyduğu söylenebilir. Genel tablo, güreşçilerin antrenörlerini yalnızca teknik bilgi aktaran değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal destek sağlayan, yol gösterici ve şekillendirici bir model olarak algıladıklarını göstermektedir.

Tablo 5. Sporcuların Antrenörlere Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar Sayısı)	Yüzde	Metafor sayısı	Açıklama
Ailevi Destek ve Koruyuculuk	Baba (13), Abi (7), Aile babası (1), Anne (1), Kardeş (1)	% 14.20	23	Antrenör, güreşçiler için aile bireyleri gibi koruyan, destekleyen ve güven veren bir figürdür.
Yol Göstericilik ve Rehberlik	Rehber (8), Kutup yıldızı (4), Yol arkadaşı (3), Yoldaş (3), Navigasyon (2), Rehber yıldız (2), Deniz feneri (1), El feneri (1), Gezi rehberi (1), Liman (1), Rehberdir (1), Samanyolu galaksisi (1), Teleskop (1), Yol gösterici ışık (1), Yolculuk rehberi (1), Yıldız haritası (1)	% 19.75	32	Antrenör, sporcunun yolunu aydınlatan, yön veren ve pusula görevi gören bir rehberdir.
Eğitici ve Bilgi Aktarıcı	Öğretmen (5), İnşaat ustası (2), Şans (2), Akıl hocası (1), Ağacın kökü (1), Bilge (1), Bukalemun (1), Dalgıç (1), Derya (1), Işık (1), İlham kaynağı (1), İngiliz anahtarı (1), İşlemci (1), Kalem (1), Kitapçı (1), Köprü (1), Mum (1), Mükemmel öğretmen (1), Müzisyen (1), Takım çantası (1), Turnusol kağıdı (1), Çiçek bakıcısı (1), Çınar ağacı (1)	% 17.90	29	Antrenör, bilgi ve deneyimini sporcunun gelişimine aktaran bir öğretici rolündedir.

Liderlik ve Disiplin	Lider (4), Gemi kaptanı (3), Orkestra şefi (2), Fren (1), Komutan (1), Maestro (1), Makine mühendisi (1), Pazarlamacı (1), Reklamcı (1), Saat (1), Saatçi (1), Satranç ustası (1), Senarist (1), Strateji ustası (1), Taktik dehası (1), Tesbih imamesi (1), Şoför (1)	% 14.20	23	Antrenör, takımın düzenini sağlayan, stratejik kararlar alan bir liderdir.
Yetiştirici ve Şekillendirici	Bahçıvan (4), Çiftçi (4), Ressam (3), Terzi (3), Yatırımcı (3), Kuyumcu (2), Marangoz (2), Antika avcısı (1), Arıcı (1), Aşçı (1), Bardak (1), Değerli taşları keşfeden kaşif (1), Elmas ustası (1), İyi bir terzi (1), Kılımcı (1), Merdiven (1), Mimar (1), Mutfak şefi (1), Mücevher ustası (1), Pastacı (1), Yenilgi mimarı (1)	% 21.60	35	Antrenör, sporcunun potansiyelini işleyip geliştiren ve karakterini şekillendiren bir ustadır.
Yol Arkadaşlığı ve Mücadele	Arkadaş (1), Dost (1), Oyun arkadaşı (1)	% 1.85	3	Antrenör, sporcunun yanında duran, mücadelede ona eşlik eden bir yol arkadaşıdır.
İlham ve Motivasyon	Kanat (2), Ateşleyici (1), Dinamo (1), Gökyüzü (1), Motor (1), Rüzgar (1), Yelkenlinin rüzgarı (1), Yüksek gerilim hattı (1)	% 5.56	9	Antrenör, sporcunun motivasyonunu artıran, ona güç ve cesaret veren bir kaynaktır.
Olumsuz Algılar ve Eleştiri	Kara delik (2), Enerji yutan kuyu (1), Gelişim engelleyici (1), Görünmez zincir (1), Nankör (1), Pranga (1), Çıkarıcı (1)	% 4.94	8	Bazı güreşçiler için antrenör, gelişimi engelleyen veya olumsuz etkiler bırakan bir figürdür.
Genel Toplam	Benzersiz: 100 Tekrarlarla Toplam: 162	% 100	162	

Sporcuların antrenörlere yönelik sahip oldukları metaforlar ve bu metaforların temaları ile dağılımları incelendiğinde güreşçilerin antrenörlere yönelik geliştirdikleri metaforlar genel olarak olumlu bir bakış açısını yansıtmaktadır. Çalışma bulgularına göre, üretilen metaforların yaklaşık %89'u olumlu, %5'i olumsuz ve %6'sı ise netlik taşımayan nötr bir yönelim içermektedir. Olumlu algılar içerisinde en çok öne çıkan temalar; 'Yetiştirici ve Şekillendirici Antrenör' (%21,6), 'Yol Gösterici/Rehber Antrenör' (%19,7), 'Eğitimci ve Bilgi Aktarıcı

Antrenör' (%17,9), 'Ailevi Destek ve Koruyuculuk Sağlayan Antrenör' (%14,2) ve 'Lider/Disiplin Sağlayıcı Antrenör' (%14,2) olmuştur. Bu temalar, antrenörün yalnızca teknik bilgi aktaran bir kişi olmadığını; aynı zamanda güreşçinin kişisel gelişimini şekillendiren, ona yol gösteren, ailevi bağ kuran ve liderlik eden 'baba, abi, rehber, öğretmen, lider ve usta' gibi çok katmanlı kimliğe sahip bir rol model olarak algılandığını ortaya koymaktadır.

Özellikle 'Yetiştirici ve Şekillendirici Antrenör' teması (%21,6) ile sporcular, antrenörü kendi potansiyellerini ortaya çıkaran, işleyen ve geliştiren bir 'usta' ya da 'bahçıvan' gibi görmektedir. Bu yaklaşım, güreşin yalnızca bir spor değil, aynı zamanda bir 'karakter inşası süreci' olduğuna işaret etmektedir. Benzer şekilde 'Yol Gösterici ve Rehber Antrenör' (%19,7) algısı, güreşçilerin antrenörlerini sporculuk yolculuğunda pusula, kutup yıldızı veya ışık kaynağı gibi konumlandığını göstermektedir. Bu durum, antrenörün yalnızca teknik değil, aynı zamanda manevi bir kılavuz olarak da görüldüğünü kanıtlar niteliktedir. Eğitimci ve bilgi aktarıcı yön (%17,9), antrenörün bilgi ve deneyimini sporcunun gelişimine yansıtma görevini vurgularken; liderlik ve disiplin sağlayıcı yön (%14,2) ise antrenörün otorite, düzen ve strateji kurma fonksiyonunu öne çıkarmaktadır. Ailevi destek ve koruyuculuk teması (%14,2), antrenör-sporcu ilişkisinin duygusal boyutunu yansıtarak, güreşçilerin antrenörü güven veren bir aile bireyi gibi konumlandığını göstermektedir. Motivasyon ve ilham sağlayıcı algılar (%5,56) da bu resmi tamamlamakta ve antrenörün sporcular için bir enerji kaynağı olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır.

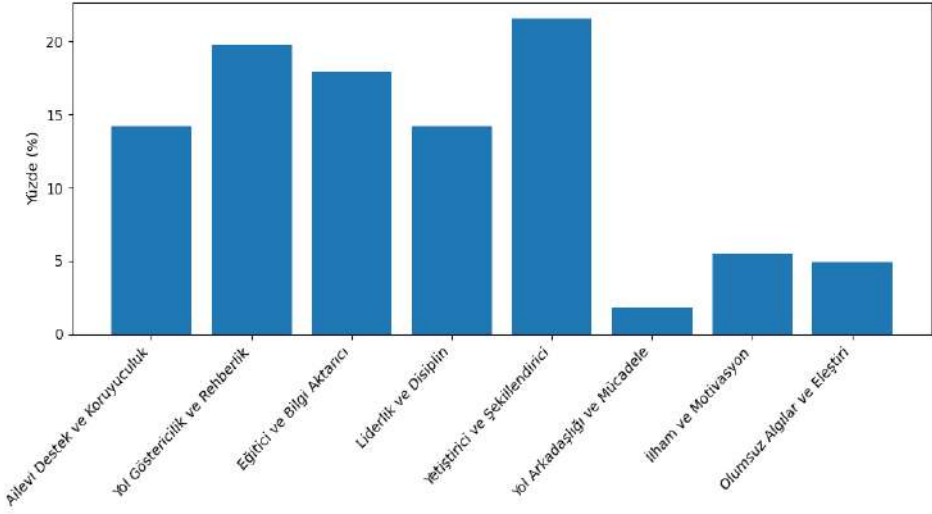
Olumsuz algılar ise daha sınırlı düzeyde olup (%5), antrenörün sporcunun gelişimini engelleyen, enerjisini tüketen veya çıkarıcı bir figür olarak görülmesi sınırlı da olsa bazı güreşçilerin antrenörlerini olumsuz metaforlarla tanımladıkları görülmektedir (%5). 'Kara delik, pranga, enerji yutan kuyu' gibi metaforlar, antrenörün kimi durumlarda gelişimi engelleyen, baskı kurarak sporcunun özgürlüğünü sınırlayan ya da motivasyonu azaltan bir figür olarak algılandığını göstermektedir. Netlik taşımayan ya da nötr algılar (%5–6) ise antrenörün 'arkadaş, dost veya oyun arkadaşı' gibi daha sıradan rollerle özdeşleştirildiğini göstermektedir. Bu durum, bazı sporcuların antrenörü otorite ya da lider figürü olarak değil, daha çok yanlarında bulunan sıradan bir eşlikçi olarak gördüğünü düşündürmektedir. Genel olarak, bu bulgular güreşçilerin antrenörlerini büyük oranda olumlu, rehberlik eden, geliştiren ve ailevi bağ kurdukları kişiler olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Antrenör, metaforik düzeyde yalnızca bir spor öğreticisi değil; aynı zamanda 'baba, rehber, öğretmen, lider ve usta' gibi çok katmanlı bir kimliği temsil etmektedir. Bununla birlikte, küçük bir kesim için antrenörlük olumsuz ya da nötr bir ilişki olarak da deneyimlenebilmektedir.

Bu bölümde bazı katılımcıların metaforları ve gerekçeleri ele alındığında, K7 numaralı katılımcının metaforik ifadesi, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını yol gösterici ve yönlendirici bir rehber olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “navigasyon” metaforu ile tanımlanması, sporcunun hedefe ulaşma sürecinde yönlendirme ve deneyime ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. “Rotasını kaybedince yeni bir rota oluşturur” gerekçesi, antrenörün yalnızca hazır planları uygulayan bir aktör değil, başarısızlık ya da belirsizlik anlarında duruma göre yeni çözümler üreten esnek ve problem çözücü bir lider olarak algılandığını göstermektedir. Bu metafor, güreş sporunun dinamik yapısı içinde antrenör–sporcu ilişkisinin güven, yönlendirme ve uyum temelleri üzerine kurulduğunu ifade etmektedir. K9 numaralı katılımcının metaforik ifadesi ise güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını stratejik yönlendirme becerisine sahip bir lider olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “strateji ustası” metaforu ve “güreşçiler için en iyi taktikleri bulur ve uygular” gerekçesi, sporcunun başarı sürecinde yalnızca fiziksel gücün değil, doğru taktiklerin belirlenmesi ve uygulanmasının da belirleyici olduğunu göstermektedir. K12 numaralı katılımcı araştırmada en sık tekrar eden metaforlar arasında yer alan “baba” metaforu üzerinden, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını koruyucu, sahiplenen ve rehberlik eden bir figür olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “baba” metaforu ile tanımlanması ve “bazen kızar bazen sever ama hep himaye eder” gerekçesi, disiplin ile şefkatin bir arada algılandığı dengeli bir ilişkiyi ortaya koymaktadır. Metaforun yüksek tekrar sıklığı, sporcuların antrenörü yalnızca teknik bir otorite olarak değil, aynı zamanda güven veren, kollayan ve sorumluluk üstlenen bir rol model olarak gördüğünü göstermektedir. Bu durum, güreş sporunda antrenör–sporcu ilişkisinin duygusal bağ, güven ve koruyuculuk temelleri üzerine güçlü biçimde inşa edildiğini yansıtmaktadır. K18 numaralı katılımcının metaforik ifadesi, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını titizlikle düzenleyen ve ayrıntılara önem veren bir uzman olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “saatçi” metaforu ile tanımlanması ve “güreşçilerin performansını ince bir şekilde ayarlayıp düzenleyip onları çalıştırır” gerekçesi, sporcunun gelişim sürecinin hassas ve planlı müdahaleler gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Bu metafor, antrenör–sporcu ilişkisinin dikkat, denge ve süreklilik temelleri üzerine kurulduğunu göstermektedir.

K97 numaralı katılımcı ürettiği metafor da güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını ben merkezli ve kendini ön plana çıkaran bir özne olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “reklamcı” metaforu ile tanımlanması ve “sporcu üzerinden kendi reklamını yapar” gerekçesi, sporcunun başarısının antrenör tarafından kişisel görünürlük ve prestij aracı olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Bu metafor, antrenör–sporcu ilişkisinde çıkar, temsil ve görünürlük

boyutlarının öne çıktığı eleştirel bir algıyı yansıtmaktadır. K103 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını gelişimi tüketen ve yok edici bir yapı olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “kara delik” metaforu ile tanımlanması ve “sporcunun emeklerini, yeteneklerini ve potansiyelini yok eder” gerekçesi, sporcunun çabasının karşılık bulmadığı, aksine zamanla değersizleştiği bir ilişki algısına işaret etmektedir. Bu metafor, antrenör–sporcu ilişkisinde baskılayıcı ve motivasyonu zayıflatıcı bir etkiyi ortaya koymaktadır. K108 numaralı katılımcının metaforik ifadesi, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını fark edilmesi güç ancak etkisi güçlü bir sınırlayıcı unsur olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “görünmez zincir” metaforu ve “sporcunun gelişmesini engelleyen görünmeyen engel” gerekçesi, açık baskıdan ziyade dolaylı ve örtük sınırlamalarla sporcunun gelişiminin duraklamaya uğratıldığı bir algıya işaret etmektedir. Metafor, antrenör–sporcu ilişkisinde gizli bir engelleyici durumu ve fark edilmeden oluşan kısıtlanma boyutunu ortaya koymaktadır. K154 numaralı katılımcının metaforik ifadesi, güreş branşında sporcunun antrenöre bakışını duruma göre tutum değiştiren ve tutarsızlık gösteren bir figür olarak yansıtmaktadır. Antrenörün “bukalemun” metaforu ile tanımlanması ve “sporcunun başarısında ayrı bir renge, başarısızlığında ayrı bir renge bürünür” gerekçesi, antrenörün sporcunun performansına bağlı olarak yaklaşımını ve sorumluluk alma biçimini değiştirdiği yönündeki algıyı ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, güreşçilerin antrenöre yönelik algıları incelendiğinde, antrenörün sporcular için yalnızca bir spor eğitmeni değil aynı zamanda yol gösteren, rehberlik eden, bilgi ve deneyim aktaran, duygusal bağ kuran ve sporcu gelişiminde belirleyici rol üstlenen çok boyutlu bir aktör olarak konumlandırıldığı görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunda ortaya çıkan olumlu metaforlar, antrenör–sporcu ilişkisinin güven, yönlendirme, koruyuculuk ve uyum temelleri üzerine inşa edildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, sınırlı sayıda da olsa olumsuz ve eleştirel metaforların varlığı, bazı sporcular açısından antrenörün baskılayıcı, engelleyici ya da kişisel çıkar odaklı bir algıyla değerlendirilebildiğine işaret etmektedir. Bu durum, güreş branşında antrenör–sporcu ilişkisinin tek yönlü ve homojen bir yapı sergilemediğini aksine bireysel deneyimler doğrultusunda farklı algısal boyutlar içerebildiğini ortaya koymaktadır.



Grafik 1. Sporcuların Antrenörlere Yönelik Metaforlarının Temalara Dağılımı

Güreşçilerin antrenörlere yönelik metaforik algılarının tematik dağılımı incelendiğinde, en yüksek yoğunluğun “Yetiştirici ve Şekillendirici” temasında toplandığı görülmektedir. Benzer biçimde yüksek oranlarda gözlenen “Yol Göstericilik ve Rehberlik” ve “Eğitici ve Bilgi Aktarıcı” temaları, antrenörün metaforik düzlemde bir “rehber” ve “öğretmen” rolü üstlendiğine işaret etmektedir. “Ailevi Destek ve Korumuculuk” ile “Liderlik ve Disiplin” temalarının da dikkate değer oranda temsil edilmesi, antrenör-sporcu ilişkisinin duygusal, güven temelli ve otorite boyutlarını ön plana çıkarmaktadır. Diğerlerine göre daha düşük oranlarda temsil edilen “İlham ve Motivasyon” teması, antrenörlerin sporcular için bir enerji ve moral kaynağı olma işlevini göstermektedir. Bununla birlikte, “Yol Arkadaşlığı ve Mücadele” temasının oldukça sınırlı sayıda metaforla ifade edilmesi, sporcuların antrenörlerini çoğunlukla sıradan bir eşlikçi olarak değil; daha çok rehber, öğretici ve şekillendirici otorite figürleri olarak konumlandıklarını ortaya koymaktadır. Olumlu metaforların baskınlığına karşın, “Olumsuz Algılar ve Eleştiri” kategorisinde yer alan düşük oranlı örnekler dikkat çekmektedir. Sporcuların bir kısmı antrenörlerini enerji tüketen, gelişimi engelleyen ya da çıkarıcı bir figür olarak tanımlamıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, güreşçilerin antrenörlere yönelik metaforik algıları büyük ölçüde olumlu ve destekleyici niteliktedir. Antrenörler; bilgi aktarıcı, rehber, ailevi destek sağlayıcı, lider ve şekillendirici figürler olarak görülmekte, bu da antrenörlüğün yalnızca bir teknik eğitim süreci değil; aynı zamanda çok boyutlu bir kişisel ve sosyal gelişim alanı olduğunu ortaya

koymaktadır. Olumsuz ve nötr algıların sınırlı kalması ise genel tablonun oldukça güçlü bir şekilde antrenörlerin olumlu yönlerini öne çıkardığını göstermektedir.

4.2.2 Sporcuların Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları

Sporcuların güreş hakemlerine yönelik metaforik algıları, güreş sporunun doğasında yer alan adalet, otorite, mücadele ve vicdan kavramlarını çok boyutlu bir biçimde yansıtmaktadır. Toplam 162 metaforun analiz edildiği tablolar, güreşçilerin hakemi sadece bir “karar verici” değil; aynı zamanda adaletin temsili, mücadelenin düzenleyicisi, ahlaki bir otorite ve oyunun vicdanı olarak konumlandıklarını göstermektedir. Ancak bu olumlu yaklaşımların yanında, bir kısmı hakemi belirsizlik, baskı veya hata kaynağı olarak da değerlendirmiştir. Bu durum güreşin hem fiziksel hem duygusal yoğunluğu yüksek bir spor olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Tablo 6. Sporcuların Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Terazi	16	%9.88	49	Hesap makinası	1	%0.62
2	Hakim	10	%6.17	50	Hipermetrop göz	1	%0.62
3	Müdür	7	%4.32	51	Kalem kırıcı	1	%0.62
4	Ayna	6	%3.70	52	Kalkan	1	%0.62
5	Yargıç	6	%3.70	53	Kamera merceği	1	%0.62
6	Trafik polisi	5	%3.09	54	Kapı eşiği	1	%0.62
7	Denetmen	4	%2.47	55	Kaygan zemin	1	%0.62
8	Polis	4	%2.47	56	Kural bekçisi	1	%0.62
9	Radar	4	%2.47	57	Kural kitabı	1	%0.62
10	Bekçi	3	%1.85	58	Kuralların katilidir	1	%0.62
11	Boks torbası	3	%1.85	59	Labirent	1	%0.62
12	Kamera	3	%1.85	60	Labirentin anahtarı	1	%0.62
13	Adalet	2	%1.23	61	Makas	1	%0.62
14	Bukalemun	2	%1.23	62	Masa başı memur	1	%0.62
15	Fren	2	%1.23	63	Mayın	1	%0.62
16	Muhasebeci	2	%1.23	64	Müfettiş	1	%0.62
17	Okul müdürü	2	%1.23	65	Müsabaka saha. rehberi	1	%0.62
18	Sis perdesi	2	%1.23	66	Müsabakanın vicdanı	1	%0.62
19	Trafik lambası	2	%1.23	67	Nöbetçi	1	%0.62
20	Öğretmen	2	%1.23	68	Perde	1	%0.62
21	Adaletin yanılğı yüzü	1	%0.62	69	Puslu ayna	1	%0.62
22	Ayağına takılan taş	1	%0.62	70	Pusuladır	1	%0.62
23	Beyaz kumaş	1	%0.62	71	Saat ustası	1	%0.62
24	Bilge	1	%0.62	72	Sahne yönetmeni	1	%0.62
25	Bilgisayar	1	%0.62	73	Sahnenin yargıcı	1	%0.62
26	Bozuk saat	1	%0.62	74	Sarp bir dağ	1	%0.62
27	Buz pisti	1	%0.62	75	Su terazisi	1	%0.62
28	Dağ	1	%0.62	76	Sıfır	1	%0.62
29	Dedektif	1	%0.62	77	Sınır çizici	1	%0.62
30	Dekor	1	%0.62	78	Tarafsız	1	%0.62
31	Denetim mekanizması	1	%0.62	79	Testere	1	%0.62
32	Denet. mekanizma	1	%0.62	80	Trafik	1	%0.62
33	Denetçi	1	%0.62	81	Tuzak	1	%0.62

34	Dengeleyici	1	%0.62	82	Uçurum	1	%0.62
35	Deniz feneri	1	%0.62	83	Yokuş	1	%0.62
36	Dikenli bir tel	1	%0.62	84	Yoldaki taşlardır	1	%0.62
37	Düdüklü tencere	1	%0.62	85	Yönetmen	1	%0.62
38	Film yönetmeni	1	%0.62	86	Zaman makinesi	1	%0.62
39	Gereksiz	1	%0.62	87	Zeytin dalı	1	%0.62
40	Gölge	1	%0.62	88	Zeytinyağı	1	%0.62
41	Gölge adam	1	%0.62	89	Çatlak bardak	1	%0.62
42	Gölge korumacı	1	%0.62	90	Çelme	1	%0.62
43	Gözcü	1	%0.62	91	Çin seddi	1	%0.62
44	Gözetim kulesi	1	%0.62	92	Üçüncü göz	1	%0.62
45	Gözetleme kulesi	1	%0.62	93	Şahittir	1	%0.62
46	Gözlemci	1	%0.62	94	Şans	1	%0.62
47	Günah keçisidir	1	%0.62	95	Şanssızlık	1	%0.62
48	Hakikat terazisi	1	%0.62		TOPLAM	162	%100.0

Tablo 6, güreşçilerin hakemlere yönelik metaforik algılarının sıklık ve yüzde dağılımını göstermektedir. Toplam 162 metafor içerisinde en çok tekrar eden metafor 'Terazi' (%9.88) olmuştur. Bu metafor, hakemin adalet, denge ve tarafsızlık ilkeleriyle özdeşleştirildiğini göstermektedir. Sporcular, hakemi müsabaka sürecinde doğru ile yanlış ayırt eden, hakkı gözetten bir denge unsuru olarak algılamaktadır. 'Hakim' (%6.17), 'Müdür' (%4.32), 'Ayna' (%3.70) ve 'Yargıç' (%3.70) gibi metaforlar da hakemin otorite, kontrol, yansıtıcılık ve karar verici rollerine işaret etmektedir. Bu kavramlar, hakemin güreş ortamında yalnızca kural uygulayıcısı değil, aynı zamanda adalet mekanizmasının sembolü olarak konumlandığını ortaya koymaktadır. 'Trafik polisi', 'Denetmen', 'Polis' ve 'Radar' metaforları ise hakemin düzeni koruyan ve kural ihlallerini denetleyen bir önemli bir figür olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu metaforlar, hakemin düzen sağlayıcı ve rehberlik eden yönünü de ön plana çıkarmaktadır. Listenin büyük kısmını oluşturan 75 metafor ise bir kez (%0.62) tekrarlanmıştır. Bu durum, sporcular arasında hakeme dair algı çeşitliliğinin oldukça geniş olduğunu göstermektedir. 'Puslu ayna', 'Kaygan zemin', 'Uçurum' ve 'Sarp dağ' gibi olumsuz çağrışımlı metaforlar, güreşçilerin hakemlik kurumunu zaman zaman belirsizlik, erişilmezlik veya adalet duygusundaki sapma ile ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Bu tür metaforlar, sporcuların bazı durumlarda hakem kararlarını öngörülemez, değişken ya da ulaşılması güç bir otorite olarak algıladıklarını düşündürmektedir. Dolayısıyla bu algı, güreş ortamında hakemlik sürecine yönelik güven duygusunun sarsıldığı ya da kararların tutarlılığı konusunda soru işaretlerinin oluştuğu durumları yansıtabilmektedir. Buna karşılık 'Pusula',

‘Deniz feneri’, ‘Müسابakanın vicdanı’ gibi metaforlar, hakemin rehber, yol gösterici ve vicdani denge unsuru olarak görüldüğünü ifade etmektedir.

Tablodaki veriler, güreşçilerin hakemleri genellikle adalet ve tarafsızlık ekseninde değerlendirdiklerini, ancak az sayıda da olsa olumsuz ve eleştirel metaforların yer aldığını göstermektedir. Bu durum, güreşçilerde hakeme yönelik ikili bir algı olduğunu ortaya koyar: Bir yanda hakem, müسابakanın adalet terazisi ve güven kaynağıdır; diğer yanda ise bazı durumlarda belirsiz, hataya açık veya duygusal etkiye maruz kalabilen bir figür olarak görülmektedir. Sonuç olarak, güreşçilerin metaforik ifadeleri hakemin güreş arenasındaki rolünü adalet, düzen, rehberlik ve vicdan boyutlarında temellendirmekte; bu da hakemliğin sporcular gözünde hem saygı duyulan hem de sorgulanan bir konumda yer aldığını göstermektedir.

Tablo 7. Sporcuların Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar sayısı)	Yüzde	Metafor sayısı	Açıklama
Minderde Adalet ve Tarafsızlık Teması	Terazi (16), Hakim (10), Yargıç (6), Adalet (2), Hakikat terazisi (1), Şahittir (1), Tarafsız (1), Adaletin sesi (1)	%23,5	38	Hakem, güreşin vicdanı ve adalet terazisidir. Kararlarıyla hakkı gözetir, eşitliği sağlar ve sporcuya güven verir.
Denetim ve Otorite Teması	Polis (4), Trafik polisi (5), Müdür (7), Denetmen (4), Bekçi (3), Denetçi (1), Müfettiş (1), Gözetmen (1), Nöbetçi (1), Okul müdürü (2)	%17,9	29	Hakem, güreşin düzenini sağlayan ve minderde otoriteyi temsil eden kişidir. Kuralların uygulanmasında rehber, disiplinde kararlı bir otoritedir.
Rehberlik ve Bilgelik Teması	Öğretmen (2), Bilge (1), Pusuladır (1), Deniz feneri (1), Müsabaka sahasının rehberi (1), Rehber yıldız (1), Yön tabelası (1), Kılavuz kaptan (1), Işık (1)	%6,2	10	Hakem, bilgi ve deneyimiyle yön gösteren bir rehberdir. Müsabakanın doğru yönde ilerlemesini sağlayarak sporcuların yolunu aydınlatır.
Kural ve Disiplin Teması	Kural kitabı (1), Kural bekçisi (1), Muhasebeci (2), Masa başı memur (1), Yönetmen (1), Film yönetmeni (1), Sahne yönetmeni (1), Trafik lambası (2), Denetim mekanizması (1), Hesap makinesi (1), Sınır çizici (1), Su terazisi (1)	%8,6	14	Hakem, güreşin sistemini ve düzenini temsil eder. Kararlarıyla kural bütünlüğünü korur, disiplini sürdürür ve objektifliği sağlar.

Minderin Mücadele Alanı Teması	Dikenli tel (1), Engel (1), Rakip (1), Tuzak (1), Fren (2), Mayın (1), Yokuş (1), Dağ (1), Sarp bir dağ (1), Çelme (1), Ayağına takılan taş (1), Yoldaki taşlar (1), Bariyer (1), Boks torbası (3)	%10,5	17	Hakem, zaman zaman sporcuların mücadelesini zorlaştıran veya sınırlarını test eden bir unsurdur. Sporcu için meydan okuma alanıdır.
Zaman ve Süreç Hakimiyeti Teması	Saat ustası (1), Zaman makinesi (1), Dengeleyici (1), Radar (4), Denge noktası (1), Zaman çizgisi (1), Süre yöneticisi (1), Hız göstergesi (1), Kronometre (1), Trafik (1)	%7,4	12	Hakem, güreşin ritmini ve süresini yöneten kişidir. Kararlarıyla temponun dengeli kalmasını sağlar, süreç yönetiminde belirleyicidir.
Algı, Gözlem ve Görüş Teması	Kamera (3), Kamera merceği (1), Ayna (6), Gözcü (1), Gözlemci (1), Gözetleme kulesi (1), Gözetim kulesi (1), Hipermetrop göz (1), Üçüncü göz (1), Gölge (1), Gölge adam (1), Gölge korumacı (1), Dedektif (1)	%12,3	20	Hakem, oyunun gözü ve tanığıdır. Gözlem gücü, farkındalığı ve algısal doğruluğu ile müsabakanın adil şekilde sonuçlanmasını sağlar.
Ahlak ve Vicdan Teması	Müsabakanın vicdanı (1), Vicdan (1), Beyaz kumaş (1), Beyaz renk (1), Zeytin dalı (1), Zeytinyağı (1), Hakikat terazisi (1), Adaletin sesi (1), Müsabaka ruhu (1), Denge noktası (1)	%5,6	9	Hakem, güreşin ahlaki temellerini, dürüstlüğü ve vicdanı temsil eder. Sporcular için güven, örnek ve erdem kaynağıdır.
Olumsuz Algılar ve Eleştirel Metaforlar Teması	Puslu ayna (1), Bozuk saat (1), Uçurum (1), Kaygan zemin (1), Kalem kırıcı (1), Sis perdesi (2), Sıfır (1), Gereksiz (1), Çatlak bardak (1), Kuralların katilidir (1), Şanssızlık (1), Ayak bağı (1), Labirent (1), Dekor (1), Günah keçisi (1), Buz pisti (1), Perde (1)	%10,5	17	Hakem bazen sporcular tarafından hatalı, belirsiz veya güven sarsıcı olarak algılanabilir. Bu tema, eleştirel ve olumsuz duyguları temsil eder.
GENEL TOPLAM	Benzersiz metafor : 95 Tekrarlarla Toplam: 162	%100	162	

Güreşçilerin hakemleri algılama biçimleri Tablo 7’de dokuz farklı tema altında toplanmaktadır. “Minderde Adalet ve Tarafsızlık” teması en yüksek orana (%23,5) sahip olup, sporcuların hakemleri adaletin temsili, vicdanın sesi ve güvenin kaynağı olarak gördüklerini göstermektedir. Bu durum, güreşin

doğasında yer alan hakkaniyet arayışının hakem figürüyle özdeşleştiğini ortaya koymaktadır. “Denetim ve Otorite” teması (%17,9) hakemin kuralları uygulayan, disiplini sağlayan ve düzeni koruyan yönünü öne çıkarmaktadır. Sporcular, hakemi müsabaka sürecinin vazgeçilmez kontrol noktası olarak değerlendirmiştir. “Rehberlik ve Bilgelik” teması (%6,2) hakemi deneyimiyle yön gösteren, kararlarda yol açıcı bir rehber konumuna taşımaktadır. Bu temada yer alan metaforlar, hakemin yalnızca yargılayan değil, aynı zamanda yönlendiren bir figür olarak da görüldüğünü düşündürmektedir. “Minderin Mücadele Alanı” teması (%10,5), hakemin zaman zaman sporcular için mücadeleyi zorlaştıran, sınırları test eden veya rekabetin dinamiklerini etkileyen bir unsur olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Bu tema, sporcuların hakemle etkileşimini yalnızca otorite temelli değil, aynı zamanda bir tür “mücadele alanı” olarak da gördüklerini yansıtır. “Algı, Gözlem ve Görüş” (%12,3) ve “Zaman ve Süreç Hakimiyeti” (%7,4) temaları, hakemin müsabaka içindeki farkındalık, dikkat ve zaman yönetimi rollerine işaret etmektedir. Sporculara göre hakem, oyunun gözü, kulağı ve ritmini düzenleyen kişidir. “Kural ve Disiplin” teması (%8,6) hakemin sistematik yapıyı koruyan ve düzenin devamlılığını sağlayan fonksiyonunu öne çıkarırken, “Ahlak ve Vicdan” teması (%5,6) hakemin yalnızca teknik değil, etik sorumluluklar taşıyan bir karakter olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte “Olumsuz Algılar ve Eleştirel Metaforlar” (%10,5) teması, güreşçilerin bir kısmının hakemleri hatalı, belirsiz veya adaletten uzak olarak algıladığını göstermektedir. “Puslu ayna”, “Kaygan zemin”, “Uçurum” gibi metaforlar, hakemliğin bazen güven erozyonuna yol açabilecek bir alan olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu durum, güreş ortamında zaman zaman yaşanan karar tartışmalarının sporcuların zihninde yankı bulduğunu ortaya koymaktadır.

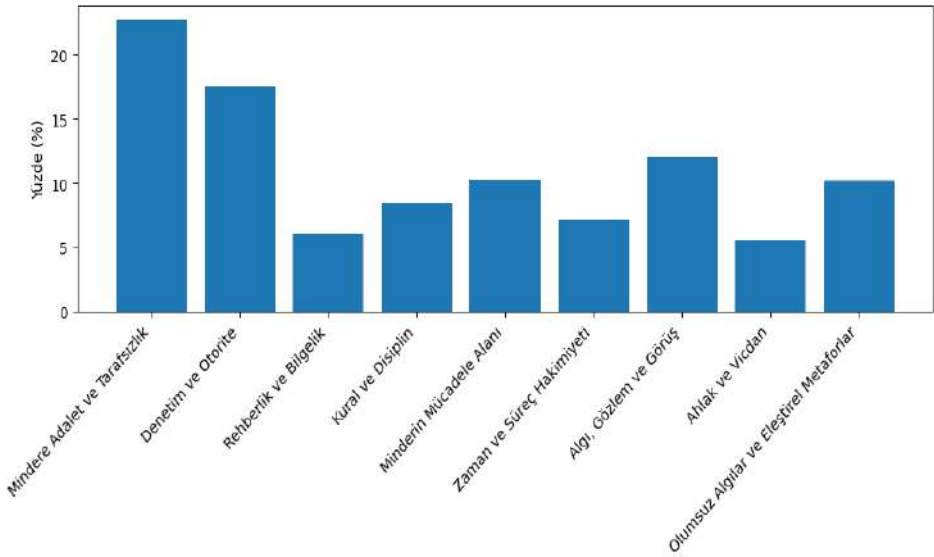
Bazı katılımcıların ürettikleri metaforlar ve sundukları gerekçeler birlikte değerlendirildiğinde, K53 numaralı katılımcının metaforu, güreş branşında hakemin adalet dağıtıcı rolünü açık biçimde yansıtmaktadır. Hakemin “terazi” metaforu ile tanımlanması ve “adaleti sağlamak için her iki tarafı da dengeler” gerekçesi, sporcunun hakemi tarafsızlık ve eşitlik ilkelerinin teminatı olarak gördüğünü göstermektedir. Bu metaforun en sık tekrar edilmesi, adalet beklentisinin sporcular açısından temel bir algı unsuru olduğunu ortaya koymaktadır. K44 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin kural temelli otoritesine vurgu yapmaktadır. Hakemin “hâkim” metaforu ile ifade edilmesi ve “kurallarla adaleti sağlar” gerekçesi, sporcunun hakemi kesin ve bağlayıcı kararlar veren bir merci olarak algıladığını göstermektedir. Bu bakış, güreşte düzenin ve disiplinin hakem aracılığıyla sağlandığına işaret etmektedir. K70 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun hakeme uyum sağlama

zorunluluğunu ön plana çıkarmaktadır. Hakemin “düdüklü tencere” metaforu ile tanımlanması ve “düdüğün ötmesine göre kendini ayarlamalısın” gerekçesi, güreşçinin müsabaka boyunca hakemin işaret ve kararlarına göre davranmak zorunda kaldığını göstermektedir. Bu metafor, hakemin müsabakanın temposunu belirleyen merkezi bir otorite olarak algılandığını ortaya koymaktadır. K124 numaralı katılımcının metaforu, hakemin denetleyici yönünü ön plana çıkarmaktadır. Hakemin “denetmen” metaforu ile tanımlanması ve “kuralların uygulanıp uygulanmadığını kontrol eder” gerekçesi, sporcunun hakemi müsabaka sürecinde hata ve ihlalleri gözeten bir otorite olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu algı, güreşte kurallara uygunluğun sürekli gözlem altında tutulduğunu göstermektedir. K159 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin ayrıntılara duyarlılığını vurgulamaktadır. Hakemin “su terazisi” metaforu ile ifade edilmesi ve “en ufak hatayı dahi gösterir” gerekçesi, sporcunun hakemi küçük hataları bile fark eden ve tolere etmeyen bir karar verici olarak algılandığını göstermektedir. Bu durum, güreşte hata payının son derece sınırlı olduğu algısını yansıtmaktadır. K1 numaralı katılımcının metaforu, hakemin ahlaki sorumluluğunu ön plana çıkarmaktadır. Hakemin “müsabakanın vicdanı” olarak tanımlanması ve “adalet ve dürüstlüğün temsilcisidir” gerekçesi, sporcunun hakemi yalnızca kural uygulayıcı değil, aynı zamanda etik değerlerin koruyucusu olarak gördüğünü göstermektedir. Bu algı, hakemin güreşte güven duygusunu besleyen bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. K7 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin güreşi adil biçimde yönetme işlevine odaklanmaktadır. Hakemin “adalet” metaforu ile ifade edilmesi ve “doğru ve adil kararlarla güreşi yönetir” gerekçesi, sporcunun hakemi müsabakanın meşruiyetini sağlayan temel unsur olarak algılandığını göstermektedir. Bu metafor, hakem kararlarının güreşte kabul edilebilirliğin temelini oluşturduğunu yansıtmaktadır.

K6 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreş branşında sporcunun hakeme bakışını belirsizlik ve güvensizlik üzerinden yansıtmaktadır. Hakemin “sis perdesi” metaforu ile tanımlanması ve “belirsiz ve tartışmalı kararlarıyla oyunun akışını bozar” gerekçesi, sporcunun müsabaka sürecinde yönünü kaybettiği ve adil rekabete dair şüphe yaşadığı bir algıya işaret etmektedir. Bu durum, hakem kararlarının güreşte performans üzerinde olumsuz bir baskı oluşturabildiğini göstermektedir. K10 numaralı katılımcının metaforu, hakemin güreşçilerin mücadelesini sınırlandıran bir unsur olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Hakemin “gölge” metaforu ile ifade edilmesi ve “varlığı ile güreşçilerin mücadele etmesini engelleyebilir” gerekçesi, sporcunun kendini serbestçe ortaya koyamadığı ve sürekli denetlendiği bir müsabaka ortamını

betimlemektedir. Bu bakış açısı, hakemin müdahaleci tutumunun performansı gölgeleyebileceğine dair bir algıyı yansıtmaktadır.

Genel bir değerlendirme yapıldığında, güreşçilerin hakemleri çoğunlukla müsabakanın adil ve düzenli biçimde yürütülmesinden sorumlu, kuralları uygulayan ve denge sağlayan bir otorite olarak konumlandıkları anlaşılmaktadır. Hakeme yönelik bu algı, özellikle adalet, tarafsızlık ve müsabaka düzeninin korunması gibi temel işlevler etrafında yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte, sınırlı sayıda metafor, hakem kararlarının tutarlılığına ilişkin belirsizlik algısının ve zaman zaman müdahaleci bir tutumun sporcular tarafından hissedildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, güreşin yüksek rekabet, fiziksel temas ve duygusal gerilim barındıran doğası içerisinde, sporcuların hakemlere yönelik algılarının durağan ve tek yönlü olmadığını; müsabakanın bağlamına, yaşanan deneyimlere ve sonuçlara bağlı olarak değişkenlik gösterebildiğini ortaya koymaktadır.



Grafik 2. Sporcuların Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tema Dağılımı

Grafik 2’de yer alan tematik oranlar, güreşçilerin hakemlik kavramına yönelik algılarının ağırlıklı olarak “adalet” ve “otorite” ekseninde toplandığını göstermektedir. Görsel dağılım, hakemlerin güreşçiler nezdinde öncelikle adil karar verici ve düzen sağlayıcı bir kimlikle özdeşleştiğini ortaya koymaktadır. Temaların görsel dengesi, güreşçilerin hakemlere yönelik genel güven düzeyinin yüksek olduğunu, ancak azımsanmayacak bir kısmının (yaklaşık %10) eleştirel tutum sergilediğini göstermektedir. Grafikte “Mindere Adalet ve Tarafsızlık”

temasının en geniş dilimi oluşturması, sporcuların hakemi bir “vicdan terazisi” olarak gördüklerini teyit etmektedir. Buna karşın “Olumsuz Algılar” temasının belirgin bir dilimle temsil edilmesi, güreşçiler arasında zaman zaman belirsizlik, adalet sorgulaması ve karar tutarsızlığına yönelik endişelerin bulunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda Grafik 1 güreşçilerin hakemlik kurumuna ilişkin metaforik algılarında iki yönlü bir yapı olduğunu ortaya koymaktadır; bir yanda adalet, denge ve güven temsili bir hakem figürü diğer yanda ise zaman zaman sorgulanan, hata yapabilen ve güven kırılmalarına yol açabilen bir otorite figürü. Bu durum, güreş sporunda hakemlik sürecinin sadece teknik değil, aynı zamanda psikolojik ve duygusal bir denge unsuru olduğunu göstermektedir.

4.3. Antrenörlerin Sporcu ve Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları

4.3.1. Antrenörlerin Sporculara Yönelik Metaforik Algıları

Antrenörlerin sporculara yönelik metaforik bakış açıları, güreş sporunun doğasında yer alan disiplin, emek, mücadele ve gelişim kavramlarını çok boyutlu biçimde yansıtılmaktadır. Araştırmada belirlenen 137 metafor, sporcuların antrenörler tarafından yalnızca teknik yeterlilikleriyle değil; karakterleri, motivasyonları ve çalışma ahlaklarıyla da değerlendirildiğini göstermektedir. Antrenörler, sporcuyu hem yönlendirilmesi gereken bir potansiyel hem de sabır, özveri ve kararlılık gerektiren bir emek sürecinin parçası olarak konumlandırmaktadır. Bununla birlikte bazı antrenörler, disiplinsizlik veya motivasyon eksikliği gösteren sporculara yönelik eleştirel ya da mesafeli metaforlar da geliştirmiştir. Bu durum, antrenör–sporcu ilişkisinin güreşin doğasındaki rekabet, hiyerarşi ve sorumluluk bilinciyle şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, antrenörlerin sporculara ilişkin algılarının hem duygusal hem de bilişsel unsurları içeren çok yönlü bir yapı sergilediğini göstermektedir.

Tablo 8. Antrenörlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Evlat	10	%7,30	54	İşlenmemiş bir ağaç	1	%0,73
2	Altın	5	%3,65	55	İşlenmemiş demir	1	%0,73
3	Asker	3	%2,19	56	İşçi	1	%0,73
4	Aslan	3	%2,19	57	Kalem	1	%0,73
5	Karınca	3	%2,19	58	Kamera	1	%0,73
6	Araba	2	%1,46	59	Kardeş	1	%0,73
7	Arı	2	%1,46	60	Kartal	1	%0,73
8	Değerli bir taş	2	%1,46	61	Kitap	1	%0,73
9	Fırtına	2	%1,46	62	Kutup yıldızı	1	%0,73
10	Kılıç	2	%1,46	63	Küllerinden doğan Anka Kuşu	1	%0,73
11	Nar	2	%1,46	64	Kırışık gömlek	1	%0,73
12	Saat	2	%1,46	65	Maden	1	%0,73
13	Tarla	2	%1,46	66	Makina	1	%0,73
14	Tohum	2	%1,46	67	Mercan	1	%0,73
15	Yıldız	2	%1,46	68	Meyve fidanı	1	%0,73
16	Çiçek	2	%1,46	69	Miğfer	1	%0,73
17	Çocuk	2	%1,46	70	Molekül	1	%0,73
18	Aile ferdi	1	%0,73	71	Motor	1	%0,73
19	Amele	1	%0,73	72	Müzik Plağı	1	%0,73
20	Ateş böceği	1	%0,73	73	Mıknatıs	1	%0,73
21	Atom Karınca	1	%0,73	74	Ok	1	%0,73
22	Ayna	1	%0,73	75	Okyanus	1	%0,73
23	Ağaç	1	%0,73	76	Otomatik saat	1	%0,73
24	Ağaç yaprağı	1	%0,73	77	Piyano	1	%0,73
25	Balon	1	%0,73	78	Renk paleti	1	%0,73
26	Balık	1	%0,73	79	Roket	1	%0,73
27	Bardak	1	%0,73	80	Rüzgar	1	%0,73
28	Bavul	1	%0,73	81	Sanatçı	1	%0,73
29	Bayrak	1	%0,73	82	Savaşçı	1	%0,73
30	Bina	1	%0,73	83	Sağlam bir kaya	1	%0,73
31	Bisiklet	1	%0,73	84	Sudaki balık	1	%0,73
32	Boş tablo	1	%0,73	85	Tencere	1	%0,73
33	Candır	1	%0,73	86	Tenis topu	1	%0,73
34	Cevher	1	%0,73	87	Toprak	1	%0,73
35	Dalgıç	1	%0,73	88	Tuval	1	%0,73
36	Demir	1	%0,73	89	Uçsuz bucaksız bir deniz	1	%0,73
37	Dijital saat	1	%0,73	90	Volkan	1	%0,73
38	Dosya	1	%0,73	91	Vücuttaki kalp	1	%0,73
39	Düdük	1	%0,73	92	Yaramaz çocuk	1	%0,73

40	Elektrik	1	%0,73	93	Yarışçı	1	%0,73
41	Emanet	1	%0,73	94	Yemeğin ana malzemesi	1	%0,73
42	Enerji içeceği	1	%0,73	95	Yeni dikilen bir fidan	1	%0,73
43	Enstrüman	1	%0,73	96	Yeni doğmuş bebek	1	%0,73
44	Fidan	1	%0,73	97	Yol	1	%0,73
45	Gökyüzü	1	%0,73	98	Yüzücü	1	%0,73
46	Güneş	1	%0,73	99	Yırtıcı bir kuş	1	%0,73
47	Güvercin	1	%0,73	100	Çalışkan yetenekli öğrenci	1	%0,73
48	Ham madde	1	%0,73	101	Çay	1	%0,73
49	Hamur	1	%0,73	102	Çelik	1	%0,73
50	Hasta insan	1	%0,73	103	Öğrenci	1	%0,73
51	Hayal kırıklığı	1	%0,73	104	Ülkemizin dünyadaki temsilcisi	1	%0,73
52	Hedefe giden ok	1	%0,73	105	Üzüm salkımı	1	%0,73
53	Hint kumaşı	1	%0,73	106	Şövalye	1	%0,73
TOPLAM						137	%100.0

Tablo 8’de yer alan bulgular, antrenörlerin sporcu kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların çeşitliliğini ve yoğunluk düzeylerini ortaya koymaktadır. Toplam 137 metaforun incelendiği ve 106’sının benzersiz olduğu tablo, antrenörlerin sporcuları farklı yönleriyle değerlendirdiklerini ortaya çıkarmaktadır. En sık kullanılan metaforlar “Evlat (%7,30)”, “Altın (%3,65)” ve “Asker, Aslan, Karınca (her biri %2,19)” biçimindedir. Bu metaforlar, antrenörlerin sporcuyu değerli, disiplinli, çalışkan ve mücadeleci bir birey olarak algıladıklarını düşündürmektedir. Özellikle “evlat” metaforu, antrenör–sporcu ilişkisinin yalnızca performansa dayalı bir etkileşim olmadığını; aynı zamanda güven, aidiyet ve duygusal bağlılık temelleri üzerine kurulu bir bağ içerdiğini vurgulamaktadır. Daha düşük tekrar sıklığına sahip, oranı düşük olan diğer metaforlar ise antrenörlerin sporcularını gelişim sürecinin merkezinde yer alan, yönlendirilmesi ve desteklenmesi gereken bireyler olarak tanımladıklarını göstermektedir. “Fidan”, “tohum”, “demir”, “işlenmemiş ağaç”, “ok” ve “yol” gibi metaforlar; sporcunun şekillendirilen, hedefe yönlendirilen ve sabırla yetiştirilen bir değer olarak konumlandırıldığını yansıtmaktadır. Bu metaforlar, antrenörlerin sporcu gelişiminde rehberlik, yön verme ve emek harcama süreçlerine büyük önem verdiklerini ortaya koymaktadır. Öte yandan “fırtına”, “volkan”, “hasta insan”, “yaramaz çocuk” ve “hayal kırıklığı” gibi az sayıdaki olumsuz çağrışımlı metaforlar, bazı antrenörlerin sporcularında disiplinsizlik, motivasyon düşüklüğü veya kontrol zorluğu algıladıklarını göstermektedir. Bu durum, antrenör–sporcu etkileşiminin her zaman dengeli bir yapıya sahip

olmadığını; kimi zaman çatışma, stres ve otoriteye dayalı gerginliklerle şekillendiğini ortaya sermektedir.

Genel olarak tablo, antrenörlerin sporcularını çoğunlukla gelişim odaklı, yönlendirilmesi gereken, motive edilmeye açık ve çaba gerektiren bireyler olarak değerlendirdiklerini yansıtmaktadır. Ancak bu algının zaman zaman disiplin, kontrol ve otorite unsurlarıyla da birlikte biçimlendiği anlaşılmaktadır. Bu bulgular, antrenörlerin sporcu algısının yalnızca destekleyici değil; aynı zamanda performans, disiplin ve sorumluluk temelli bir yapıda oluştuğunu göstermektedir. Sonuç olarak, bu çeşitlilik güreş sporunun doğasında yer alan rekabet, öz disiplin ve hiyerarşik yapının antrenörlerin sporcuya bakışına yansıdığını ifade etmektedir.

Tablo 9. Antrenörlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar sayısı)	Yüzde	Toplam Metafor	Açıklama
Minderin Savaşçısı	Arslan (3), Demir (1), Rüzgar (1), Asker (3), Volkan (1), Çelik (1), Kartal (1), Kılıç (2), Sağlam bir kaya (1), Miğfer (1), Şövalye (1), Fırtına (2), Yırtıcı bir kuş (1), Savaşçı (1)	%14.6	20	Güreşçi minderin savaşçısıdır; güç, cesaret ve mücadele direnciyle öne çıkar. Vazgeçmeyen iradenin ve rekabet ruhunun simgesidir.
Güç, Teknik ve Mücadele	Enstrüman (1), Bina (1), Molekül (1), Bisiklet (1), Tuval (1), Makine (1), Renk paleti (1), Düdük (1), Kalem (1), Dosya (1), Mıknatıs (1), Sanatçı (1), Araba (2), Piyano (1), Dijital saat (1), Kamera (1), Müzik Plağı (1), Otomatik saat (1), Motor (1)	%14.6	20	Güreşçi, emeğin ve tekniğin birleşimidir; disiplin, dayanıklılık ve çalışkanlıkla var olur. Fiziksel gücü zihinsel stratejiyle bütünleştirerek beden ve zihnin uyumunu temsil eden simgedir.
Hedef ve Motivasyon	Gökyüzü (1), Yıldız (2), Yol (1), Uçsuz bucaksız bir deniz (1), Ok (1), Yarışçı (1), Kutup yıldızı (1), Roket (1), Hedefe odaklanmış bir ok (1)	%7.3	10	Güreşçi kararlılığın simgesidir; hedefe odaklanma ve azimle öne çıkar. Başarıya ulaşmak için sınırlarını zorlayan bir azim modelidir.
Milli Kimlik ve Temsil	Evlat (10), Öğrenci (1), Aile ferdi (1), Bayrak (1), Çocuk (2), Kardeş (1), Ülkemizin dünya	%12.4	17	Güreşçi milletin gururudur; aidiyet, sorumluluk ve temsil gücüyle öne çıkar. Ülkesinin değerlerini minder üzerinde onurla taşıyan bir temsilcidir.

	arenasındaki temsilcisi (1)			
Disiplin ve Zaman	Amele (1), Saat (2), Karınca (3), Atom Karınca (1), Tenis topu (1), Çalışkan ve yetenekli bir öğrenci (1), İşçi (1), Arı (2)	%8.8	12	Güreşçi emeğin ürünüdür; sabır, istikrar ve zaman yönetimiyle öne çıkar. Süreç odaklı gelişimin ve kararlılıkla inşa edilen başarının sembolüdür.
Minderin Enerjisi Hayat ve Dinamizm	Yemeğin ana malzemesi (1), Tencere (1), Hamur (1), Güneş (1), Candır (1), Enerji içeceği (1), Çay (1), Elektrik (1), Vücuttaki kalp (1)	%6.6	9	Güreşçi yaşamın enerjisidir; tutku, dinamizm ve kararlılıkla öne çıkar. Güreşin temposunu ve ruhunu canlı tutan bir enerji kaynağıdır.
Potansiyel ve Gelişim	İşlenmemiş demir (1), Tohum (2), Değerli bir taş (2), Altın (5), Mercan (1), Çiçek (2), Fidan (1), Ayna (1), Cevher (1), Ağaç (1), Tarla (2), Yeni dikilen ve büyütülen Fidan (1), Üzüm salkımı (1), Ağaç yaprağı (1), Nar (2), Maden (1), Toprak (1), Ham madde (1), İşlenmemiş bir ağaç parçası (1), Hint kumaşı (1), Meyve fidanı (1)	%21.8	30	Güreşçi gelişimin sembolüdür; öğrenme isteği ve dönüşüm gücüyle öne çıkar. Doğru yönlendirmeyle büyük başarılar ulaşabilecek bir cevherdir.
Zorluklar ve Kırılganlık	Yüzücü (1), Okyanus (1), Dalgıç (1), Ateş böceği (1), Bavul (1), Balon (1),	%13.9	19	Güreşçi insan doğasının hassas yanını temsil eder; zorluklar karşısında hem yıpranabilir hem de yeniden güç kazanabilir. Mücadele sürecinde

	Hayal kırıklığı (1), Yaramaz çocuk (1), Küllerinden yeniden doğan Anka Kuşu (1), Emanettir (1), Sudaki balık (1), Kırışık gömlek (1), Güvercin (1), Boş tablo (1), Balık (1), Hasta insan (1), Kitap (1), Yeni doğmuş bebek (1), Bardak (1)			kırılganlıkla dayanıklılığı bir arada barındıran dinamik yapıya sahiptir.
Genel Toplam	Benzersiz Metafor : 106 Tekrarlarla Toplam : 137	%100	137	

Tablo 9’da yer alan temalar, antrenörlerin güreşçilere yönelik metaforik algılarını sistematik biçimde ortaya koymaktadır. Toplam 137 metafor ve 106 benzersiz ifade, güreşçinin yalnızca fiziksel bir varlık değil; aynı zamanda değer, potansiyel, mücadele ve kimlik unsurlarını bünyesinde barındıran çok yönlü bir birey olarak algılandığını göstermektedir. En yüksek oranla öne çıkan “Potansiyel ve Gelişim (%21,8)” teması, antrenörlerin güreşçiyi sürekli gelişime açık, işlenmemiş bir cevher olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. “Altın”, “değerli taş”, “tohum”, “fidan” ve “maden” gibi metaforlar; sporcunun yeteneklerinin antrenör rehberliğinde olgunlaştığını ve gelişimin bir süreç olarak kavramsallaştırıldığını vurgulamaktadır. Bu tema, güreşçinin yetiştirilmesi ve yönlendirilmesi sürecinin antrenörün temel sorumluluk alanı olarak görüldüğünü yansıtmaktadır. Benzer biçimde “Minderin Savaşçısı (%14,6)” teması, güreşçinin fiziksel gücü, dayanıklılığı ve kararlılığıyla öne çıkan bir savaşçı kimliğiyle tanımlandığını göstermektedir. “Aslan”, “asker”, “demir”, “çelik” ve “kılıç” gibi metaforlar, antrenörlerin güreşçiyi mücadele ve irade gücüyle özdeşleştirerek spordaki savaşma ruhunu betimlediklerini ortaya koymaktadır. Bu temada yer alan metaforların çoğu olumlu çağrışımlar taşısa da “fırtına” ve “volkan” gibi ifadeler, antrenörlerin zaman zaman sporcuyu kontrolsüz güç ve duygusal yoğunlukla ilişkilendirdiklerini göstermektedir. “Güç, Teknik ve Mücadele (%14,6)” teması, güreşin doğasında yer alan teknik disiplin ve fiziksel uyumu ön plana çıkarmaktadır. “Enstrüman”, “makine”, “sanatçı”, “piyano” ve “mıknatıs”

gibi metaforlar, antrenörlerin güreşçiyi hem mekanik hem de estetik bir bütünlük içinde algıladıklarını yansıtmaktadır. Bu bakış açısı, beden ve zihnin bütüncül bir performans aracına dönüştüğü düşüncesini güçlendirmektedir. “Milli Kimlik ve Temsil (%12,4)” teması, antrenörlerin güreşçiyi yalnızca bireysel bir başarı figürü olarak değil, aynı zamanda ulusal değerlerin taşıyıcısı olarak konumlandıklarını göstermektedir. “Evlat”, “bayrak” ve “ülkemin dünya arenasındaki temsilcisi” gibi metaforlar, güreşin Türkiye’deki millî aidiyet ve temsil bilinciyle olan güçlü bağımlı yansıtmaktadır. Bu bulgular, antrenörlerin sporcuları yalnızca sportif performans açısından değil, aynı zamanda milletin gururunu temsil eden kimlikler olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. “Zorluklar ve Kırılabilirlik (%13,9)” teması ise güreşçinin insani yönüne dikkat çekmektedir. “Bardak”, “hasta insan”, “yaramaz çocuk” ve “hayal kırıklığı” gibi metaforlar, antrenörlerin sporcularını duygusal dalgalanmalar, stres ve performans baskısı altında kırılabilir bireyler olarak algıladıklarını göstermektedir. Bu olumsuz çağrışımlar, güreşçilerin yalnızca fiziksel güçleriyle değil, aynı zamanda duygusal dayanıklılıklarıyla da değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Özellikle “Küllerinden yeniden doğan Anka kuşu” metaforu, kırılabilirlikle birlikte yeniden doğuş ve direnme kapasitesine işaret etmektedir. Daha düşük oranlarda yer alan “Disiplin ve Zaman (%8,8)”, “Hedef ve Motivasyon (%7,3)” ve “Minderin Enerjisi, Hayat ve Dinamizm (%6,6)” temaları ise antrenörlerin güreşçiyi çalışma ahlakı, hedefe odaklılık ve enerjik karakter açısından değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu temalar, güreşin özünde barındırdığı sabır, çalışma disiplini, azim ve tutkuyu antrenörlerin sporcuya bakışında metaforik biçimde ifade ettiklerini göstermektedir.

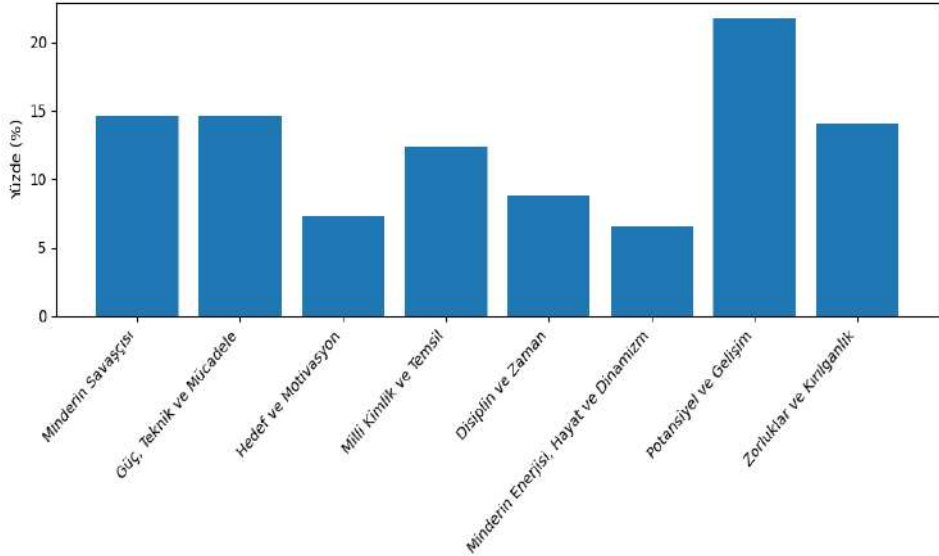
Katılımcıların geliştirdikleri metaforlar ile bu metaforları temellendiren açıklamalardan bazıları ele alındığında, K1 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, antrenörlerin sporcuları cesaret ve fiziksel güç üzerinden değerlendirdiğini göstermektedir. Sporcunun “arslan” metaforu ile tanımlanması ve “cesur ve güçlüdür” gerekçesi, antrenörün sporcudan zorlayıcı koşullar altında dahi kararlı ve baskıya dirençli bir duruş beklediğine işaret etmektedir. Bu bakış, güreşte psikolojik dayanıklılığın da önemli görüldüğünü ortaya koymaktadır. K9 numaralı katılımcının metaforu, antrenör-sporcu ilişkisinin duygusal yönünü yansıtmaktadır. Sporcunun “evladım” olarak tanımlanması ve “şampiyon olunca bir baba gibi sevinirim” gerekçesi, antrenörün sporcunun başarısını kişisel bir mutluluk ve sorumluluk alanı olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Bu durum, ilişkinin yalnızca performans temelli olmadığını göstermektedir. K15 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun değerli bir potansiyel olarak algılandığını göstermektedir. Sporcunun “altın” metaforu ile ifade edilmesi ve bu metaforun “nadir ve kıymetlidir” gerekçesiyle açıklanması, antrenörün sporcuyu

yüksek değer atfedilen bir unsur olarak konumlandığını ve bu değer sporcu algısında belirgin biçimde öne çıktığını göstermektedir. K27 numaralı katılımcının metaforu, antrenörlerin sporcuya yüklediği sürekli emek beklentisini ortaya koymaktadır. Sporcunun “karınca” olarak tanımlanması ve “çalışmak zorundadır” gerekçesi, başarının düzenli ve disiplinli çalışma ile mümkün olduğu algısını yansıtmaktadır. Bu yaklaşım, bireysel çabayı merkeze alan bir anlayışı göstermektedir. K32 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun planlı ve kontrollü bir yapıda olması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Sporcunun “saat” metaforu ile tanımlanması ve “zamanlaması ve düzeni kusursuz olmalıdır” gerekçesi, antrenörün sporcudan sistemli bir performans beklediğini göstermektedir. Bu durum, hata payının sınırlı görüldüğüne işaret etmektedir. K61 numaralı katılımcının metaforu, antrenör–sporcu etkileşiminin sürekliliğini ön plana çıkarmaktadır. Sporcunun “otomatik saat” metaforu ile tanımlanması ve “her zaman temas halinde olunmalıdır” gerekçesi, sporcunun gelişiminin sürekli takip ve iletişimle sağlandığı algısını yansıtmaktadır. Bu bakış, antrenörün yönlendirici rolünü güçlendirmektedir. K71 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun yönlendirilmeye açık bir yapı olarak algılandığını göstermektedir. Sporcunun “işlenmemiş demir” metaforu ile ifade edilmesi ve “şekil alması için ustaya ihtiyacı vardır” gerekçesi, antrenörün sporcunun gelişiminde belirleyici bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, antrenör merkezli bir gelişim anlayışını yansıtmaktadır. K82 numaralı katılımcının metaforu, sporcunun temsil sorumluluğunu vurgulamaktadır. Sporcunun “bayrak” metaforu ile tanımlanması ve “ülkesini temsil eder” gerekçesi, antrenörün sporcuyu bireysel başarının ötesinde toplumsal bir sorumluluk taşıyıcısı olarak gördüğünü göstermektedir. Bu algı, milli başarı bilincinin önemini ortaya koymaktadır. K109 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun gizli potansiyeline dikkat çekmektedir. Sporcunun “maden” metaforu ile ifade edilmesi ve “yeri tespit edilip işlenmesi gerekir” gerekçesi, antrenörün doğru yöntemlerle sporcu yeteneklerinin açığa çıkarılabileceğine inandığını yansıtmaktadır. Bu bakış, keşif ve geliştirme sürecini ön plana çıkarmaktadır. K134 numaralı katılımcının metaforu, sporcunun mücadeleciliğine vurgu yapmaktadır. Sporcunun “savaşçı” metaforu ile tanımlanması ve “kazanmak için devamlı mücadele etmesi lazım” gerekçesi, antrenörün sporcudan vazgeçmeyen ve dirençli bir tutum beklediğini göstermektedir. Bu durum, kazanma odaklı bir anlayışı yansıtmaktadır. K49 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, sporcunun çevresel koşullara bağlı gelişimini ön plana çıkarmaktadır. Sporcunun “sudaki balık” metaforu ile tanımlanması ve “yerine ve koşullarına göre büyür ve gelişir” gerekçesi, antrenörün uygun ortam

sağlandığında performansın artacağına inandığını göstermektedir. Bu yaklaşım, koşulların önemini vurgulamaktadır.

K111 numaralı katılımcının metaforu, antrenörlerin beklenti ile performans arasındaki uyumsuzluk deneyimini ortaya koymaktadır. Sporcunun “hayal kırıklığı” metaforu ile ifade edilmesi ve “kendinden beklenen performansı göstermeyebilir” gerekçesi, antrenörün bazı sporcularda beklentilerin karşılanmadığına yönelik algısını yansıtmaktadır. Bu durum, seçicilik ve eleştirel değerlendirmeyi gündeme getirmektedir.

Elde edilen verile çerçevesinde, antrenörlerin güreşçilere yönelik algılarının tek bir özelliğe indirgenmediği; aksine fiziksel güç, psikolojik direnç, disiplin, gelişim potansiyeli, temsil sorumluluğu ve duygusal bağ gibi farklı boyutlar etrafında şekillendiği görülmektedir. Üretilen metaforlar, güreşçiyi kimi zaman mücadele ve süreklilik gerektiren bir emek sürecinin öznesi, kimi zaman yönlendirilmesi ve geliştirilmesi gereken bir potansiyel, kimi zaman ise başarı ve başarısızlık üzerinden değerlendirilen bir performans unsuru olarak konumlandırmaktadır. Bu çeşitlilik, antrenör–sporcu ilişkisinin yalnızca teknik ve performans temelli bir etkileşim olmadığını; aynı zamanda beklenti, sorumluluk, değer atfı ve temsil bilinci gibi çok katmanlı anlamlar içerdiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla elde edilen bulgular, güreş sporunda antrenörlerin sporcuya bakışının durağan değil, deneyime ve bağlama bağlı olarak değişkenlik gösterebilen dinamik bir yapı sergilediğini göstermektedir.



Grafik 3. Antrenörlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tema Dağılımı

Grafik 3 incelendiğinde, antrenörlerin sporculara yönelik metaforik algılarının tematik olarak farklı yönlere yoğunlaştığı görülmektedir. En yüksek orana sahip olan “Potansiyel ve Gelişim (%21,8)” teması, antrenörlerin güreşçiyi sürekli öğrenen, olgunlaşan ve doğru yönlendirmeye başarıya ulaşabilecek bir birey olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Bu durum, güreş eğitiminde gelişimsel yaklaşımın ve sporcunun yeteneklerini işleme anlayışının öne çıktığını göstermektedir. “Minderin Savaşçısı” ve “Güç, Teknik ve Mücadele” temalarının birbirine yakın oranlarda (%14,6) yer alması, antrenörlerin güreşçiyi hem fiziksel gücü hem de teknik ustalığıyla öne çıkan bir savaşçı olarak değerlendirdiklerini düşündürmektedir. Bu temalar, güreşin doğasında yer alan disiplin, azim ve rekabet ruhunun antrenör algısına güçlü biçimde yansıdığını ortaya koymaktadır. Diğer yandan “Millî Kimlik ve Temsil (%12,4)” ve “Zorluklar ve Kırılgnalık (%13,9)” temaları, güreşçilerin yalnızca birer sporcu değil; aynı zamanda ülkesini temsil eden ve insani yönleriyle sınavlar veren bireyler olarak algılandığını göstermektedir. Bu durum, antrenörlerin sporcuları hem millî bir sembol hem de duygusal açıdan hassas bir varlık olarak değerlendirdiklerini yansıtmaktadır.

Grafikte görülen dengeli dağılım, temalar arası farklılığın büyük ölçüde oransal bir dengeyi yansıttığını ve antrenör algısının belirli bir temada yoğunlaşmadığını göstermektedir. Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, antrenörlerin güreşçiyi mücadele eden, gelişen, değer taşıyan ve temsil gücü yüksek bir figür olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Bu tematik dağılım, güreş sporunun özünde yer alan emek, disiplin, aidiyet ve karakter inşası kavramlarının antrenör algısında bütüncül biçimde yansıtıldığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, antrenörlerin sporculara yönelik algısının çok boyutlu bir yapı sergilediğini ve güreşin yalnızca fiziksel bir performans alanı değil, aynı zamanda kültürel bir kimlik ve değer alanı olarak konumlandırıldığını göstermektedir.

4.3.2. Antrenörlerin Hakemlere Yönelik Metaforik Algıları

Antrenörlerin hakemlere yönelik metaforik bakış açıları, güreş sporunun doğasında yer alan adalet, disiplin, otorite ve denetim kavramlarını çok boyutlu biçimde yansıtmaktadır. Araştırmada belirlenen 137 metafor, hakemin yalnızca kuralları uygulayan bir görevli değil aynı zamanda adaletin, tarafsızlığın ve düzenin temsilcisi olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Antrenörler, hakemi hem müsabakanın yönünü belirleyen bir rehber, hem de dengenin ve meşruiyetin korunmasında merkezi bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bununla birlikte, bazı antrenörler hakemi karar tutarsızlığı, iletişim eksikliği veya görünmez etki gibi unsurlarla ilişkilendirmiş ve zaman zaman belirsizlik kaynağı olarak nitelendirmiştir. Bu durum, güreşte hakemin rolünün yalnızca teknik bir denetim

işleviyle sınırlı kalmadığını bununla birlikte otorite, güven ve adalet algısının inşasında belirleyici bir konumda bulunduğunu göstermektedir. Bulgular, güreş antrenörlerinin hakemlere yönelik algılarının hem bilişsel hem de duygusal boyutları içeren çok yönlü bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 10. Antrenörlerin Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Pusula	6	4.37	55	Kamufraj	1	0.73
2	Yargıç	5	3.65	56	Kanun	1	0.73
3	Deniz feneri	3	2.19	57	Karadeniz	1	0.73
4	Hakim	3	2.19	58	Karar noktası	1	0.73
5	Köprü	3	2.19	59	Keskin bıçak	1	0.73
6	Trafik lambası	3	2.19	60	Kumanda	1	0.73
7	Ayna	2	1.46	61	Kural kitabı	1	0.73
8	Bariyer	2	1.46	62	Kutudaki pusula	1	0.73
9	Bukalemun	2	1.46	63	Kutup yıldızı	1	0.73
10	Denge noktası	2	1.46	64	Köprüdeki bekçi	1	0.73
11	Fren	2	1.46	65	Kılavuz kaptan	1	0.73
12	Gözlem kulesi	2	1.46	66	Kırık Cetvel	1	0.73
13	Müfettiş	2	1.46	67	Kırık ayna	1	0.73
14	Radar	2	1.46	68	Kırık köprü	1	0.73
15	Rehber öğretmen	2	1.46	69	Kırık pusula	1	0.73
16	Rüzgar	2	1.46	70	Mahkeme	1	0.73
17	Seyircisiz oyuncu	2	1.46	71	Mahkeme duvarı	1	0.73
18	Terazi	2	1.46	72	Masaldaki Kahraman	1	0.73
19	Yön tabelası	2	1.46	73	Mazeret sebebi	1	0.73
20	Adalet	1	0.73	74	Metronom	1	0.73
21	Adalet bekçisi	1	0.73	75	Mikser	1	0.73
22	Adalet kapısı	1	0.73	76	Mobese	1	0.73
23	Adalet temsilcisi	1	0.73	77	Muhafız	1	0.73
24	Adaletin keskin kılıcı	1	0.73	78	Müdür	1	0.73
25	Adaletin kılıcı	1	0.73	79	Müsabakanın vicdanı	1	0.73
26	Adaletin sesi	1	0.73	80	Nötr bir gözlemci	1	0.73
27	Adil kişi	1	0.73	81	Oyun kurucu	1	0.73
28	Ayak bağı	1	0.73	82	Oyundaki görünmez el	1	0.73

29	Ayar vidası	1	0.73	83	Perde	1	0.73
30	Ağacın en doğru dalı	1	0.73	84	Polis	1	0.73
31	Aşılması gereken engel	1	0.73	85	Polis Amiri	1	0.73
32	Barometre	1	0.73	86	Rakip	1	0.73
33	Bekçi	1	0.73	87	Rehber yıldız	1	0.73
34	Beyaz renk	1	0.73	88	Rota	1	0.73
35	Borsa	1	0.73	89	Rüzgargülü	1	0.73
36	Dağ	1	0.73	90	Sacın üçüncü ayağı	1	0.73
37	Dekor	1	0.73	91	Savunma duvarı	1	0.73
38	Denizci dümeni	1	0.73	92	Sayaç	1	0.73
39	Denizci düğümü	1	0.73	93	Sis perdesi	1	0.73
40	Deprem	1	0.73	94	Sisli hava durumu	1	0.73
41	Drone	1	0.73	95	Spot ışığı	1	0.73
42	Düşman	1	0.73	96	Süzgeç	1	0.73
43	Emniyet kemeri	1	0.73	97	Taş duvar	1	0.73
44	Eşit kollu terazi	1	0.73	98	Trafik polisi	1	0.73
45	Gardiyan	1	0.73	99	Trafik ışığı	1	0.73
46	Geminin dümeni	1	0.73	100	Viraj	1	0.73
47	Gölge	1	0.73	101	Yönetici güç	1	0.73
48	Göz	1	0.73	102	Yönetmen	1	0.73
49	Gözetmen	1	0.73	103	Zeytin dalı	1	0.73
50	Hakikat aynası	1	0.73	104	Çin seddi	1	0.73
51	Hakim güç	1	0.73	105	Çit	1	0.73
52	Harita	1	0.73	106	Üçüncü göz	1	0.73
53	Hesap makinası	1	0.73	107	Şahingöz	1	0.73
54	Kamera	1	0.73		TOPLAM	137	%100.0

Tablo 10’da yer alan veriler, güreş antrenörlerinin hakem kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların zengin ve çok yönlü bir dağılım sergilediğini göstermektedir. Toplam 137 metaforun incelendiği tabloda, 107’sinin benzersiz olduğu görülmektedir. Bu bulgu, antrenörlerin hakemi yalnızca kuralları uygulayan bir görevli olarak değil; adaletin, düzenin, bilginin ve yönlendirici otoritenin sembolü şeklinde yorumladıklarını ortaya koymaktadır. Metaforların dağılımı incelendiğinde, en sık tekrarlanan ifadelerin “Pusulâ (6)”, “Yargıç (5)” ve “Deniz feneri, Hakim, Köprü, Trafik lambası (3)” olduğu görülmektedir. Bu metaforlar, hakemin müsabaka sürecinde adaleti sağlama, yön verme ve düzeni sürdürme işlevlerini ön plana çıkarmaktadır. Antrenörlerin gözünde hakem, yalnızca karar verici bir otorite değil aynı zamanda müsabaka ortamında istikrarı koruyan ve gidişatı belirleyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, kimi antrenörler tarafından geliştirilen metaforlar, hakeme ilişkin

algılarda belirsizlik, baskı, iletişim sorunları ve tutarsızlık gibi olumsuz çağrışımların da varlığını yansıtmaktadır. Bu kapsamda yer alan “kırık pusula”, “sis perdesi”, “düşman”, “rakip”, “bukalemun” gibi metaforlar, hakemin zaman zaman öngörülemez, duygusal gerilim meydana getiren ya da güveni zedeleyen bir aktör olarak algılandığını göstermektedir. Bu yaklaşım, hakem-antrenör ilişkisinin yalnızca kurallar çerçevesinde değil, aynı zamanda algısal, iletişimsel ve duygusal etkileşimler üzerinden şekillendiğine işaret etmektedir.

Genel olarak tablo, güreş antrenörlerinin hakemi adalet, disiplin, bilgi, otorite ve rehberlik boyutlarıyla ele aldığını ortaya koymaktadır. Bu çok boyutlu algı, hakemin müsabakadaki konumunun yalnızca teknik değil, aynı zamanda etik, psikolojik ve sosyal bir çerçevede değerlendirildiğini göstermektedir. Bulgular, hakemin güreşin özündeki adalet, denge, otorite ve düzen ilkelerinin korunmasında kilit bir role sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 11. Antrenörlerin Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar sayısı)	Yüzde	Toplam Metafor	Açıklama
Adalet ve Tarafsızlık	Adalet (1), Adalet bekçisi (1), Adalet kapısı (1), Adalet temsilcisi (1), Adaletin keskin kılıcı (1), Adaletin kılıcı (1), Adaletin sesi (1), Adil kişi (1), Terazi (2), Eşit kollu terazi (1), Hakim (3), Yargıç (5), Mahkeme (1), Mahkeme duvarı (1), Müsabakanın vicdanı (1), Nötr bir gözlemci (1), Zeytin dalı (1), Beyaz renk (1)	%18,25	25	Hakem, minderin vicdanı ve adalet terazisidir; taraf tutmadan hakkı gözetir ve sonucu meşrulaştırır.
Denetim Ve Düzen	Müfettiş (2), Polis (1), Polis amiri (1), Gardiyan (1), Drone (1), Radar (2), Gözetmen (1), Müdür (1), Bekçi (1), Savunma duvarı (1), Trafik polisi (1), Muhafız (1), Oyundaki görünmez el (1)	%10,95	15	Hakem, oyunun düzen bekçisi ve denetçisidir, ihlalleri belirler ve müsabakanın akışını güvenle sürdürür işleyişi kontrol altında tutar.
Bilgi ve Ölçüm	Barometre (1), Savaş (1), Hesap makinası (1), Metronom (1), Kural kitabı (1), Harita (1), Kılavuz kaptan (1), Kutup yıldızı (1), Pusula (6), Kutudaki pusula	%17,52	24	Hakem, pusula ve kural kitabı işlevi gören ölçü merkezidir; kararlarını veriye

	(1), Rüzgargülü (1), Rüzgar (2), Hakikat aynası (1), Rehber yıldız (1), Denge noktası (2), Ayar vidası (1), Süzgeç (1)			dayandırır ve yönü netleştirir.
Rehberlik ve Yol Göstericilik	Rehber öğretmen (2), Deniz feneri (3), Köprü (3), Rota (1), Denizci dümeni (1), Denizci düğümü (1), Geminin dümeni (1), Yön tabelası (2), Ağacın en doğru dalı (1)	%10,95	15	Hakem, sporcu ve antrenöre istikamet veren rehberdir; doğru yolu görünür kılan, müsabakanın yönünü belirleyen ve sporculara rehberlik eden kişidir.
Güç, Otorite ve Kontrol	Hakim güç (1), Yönetici güç (1), Yönetmen (1), Oyun kurucu (1), Trafik lambası (3), Trafik ışığı (1), Kumanda (1), Kanun (1), Keskin bıçak (1), Masaldaki Kahraman (1)	%8,76	12	Hakem, oyunun akışını belirleyen nihai otorite ve kontrol merkezidir.
Gözlem ve Değerlendirme	Ayna (2), Gölge (1), Kamera (1), Mobese (1), Şahingöz (1), Spot ışığı (1), Üçüncü göz (1), Göz (1), Gözlem kulesi (2), Borsa (1)	%8,76	12	Hakem, minderin keskin gözü ve tarafsız aynasıdır; ayrıntıyı yakalayan kişidir.
Disiplin ve Kural	Ayak bağı (1), Sacın üçüncü ayağı (1), Çit (1), Taş duvar (1), Emniyet kemeri (1), Köprüdeki bekçi (1), Bariyer (2), Aşılması gereken engel (1), Karar noktası (1), Çin seddi (1), Fren (2)	%9,49	13	Hakem, kuralların sürekliliğini sağlayan disiplin mekanizmasıdır; denge ve sınırlara dikkat çeker.
Olumsuz Algılar	Kırık ayna (1), Kırık köprü (1), Kırık Cetvel (1), Kırık pusula (1), Deprem (1), Düşman (1), Sis perdesi (1), Sisli hava durumu (1), Viraj (1), Rakip (1), Mazeret sebebi (1), Perde (1), Dağ (1), Karadeniz (1), Kamufraj (1), Bukalemun (2), Seyircisiz oyuncu (2), Dekor (1), Mikser (1)	%15,32	21	Hakem, minderde belirsizlik ve baskı unsuru olarak değerlendirilen karar tutarsızlığı, iletişim yetersizliği ile olumsuz etki eden kişidir.
Genel Toplam	Benzersiz Metafor : 107 Tekrarlarla Toplam : 137	%100	137	

Tablo 11’de yer alan bulgular, güreş antrenörlerinin hakemlere yönelik metaforik algılarının sekiz ana tema altında toplandığını ortaya koymaktadır. Bu temalar, hakemliğin yalnızca bir kural uygulama süreci olmadığını aynı zamanda adalet, disiplin, denetim, bilgi, rehberlik ve otorite kavramlarıyla iç içe geçmiş çok boyutlu bir olgu olduğunu göstermektedir. Adalet ve Tarafsızlık (%18,25) temasının en yüksek orana sahip olması, antrenörlerin hakemi güreşin vicdanı ve adalet terazisi olarak gördüklerini göstermektedir. “Yargıç”, “Hakim” ve “Terazi” gibi metaforlar, hakemin tarafsız, dürüst ve güvenilir bir karar mercii olarak konumlandırıldığını yansıtmaktadır. Bu tema, güreş müsabakalarında adaletin korunmasının antrenörler açısından ne kadar merkezi bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Denetim ve Düzen (%10,95) teması, hakemin müsabaka akışını planlı, tutarlı ve güvenli biçimde sürdüren bir aktör olarak değerlendirildiğini göstermektedir. “Müfettiş”, “Radar”, “Polis” ve “Gözetmen” metaforları, hakemin sadece kural ihlallerini tespit eden değil, aynı zamanda düzenin devamlılığını sağlayan bir kontrol mekanizması olduğunu ortaya koymaktadır. Bu tema, güreşin dinamik yapısında hakemin hem otorite hem de sistemin sürdürülebilirliği açısından belirleyici bir rol üstlendiğini vurgulamaktadır. Bilgi ve Ölçüm (%17,52) teması, hakemin kararlarını bilgi, deneyim ve nesnel ölçütlere dayandıran bir değerlendirme odağı olduğunu göstermektedir. “Pusulula”, “Kural kitabı” ve “Barometre” metaforları, hakemin sübjektif yargılardan uzak, standartlara ve teknik doğrulara bağlı bir yaklaşım sergilediğine işaret etmektedir. Bu tema, hakemin güreşin karmaşık yapısında karar verme sürecinin bilişsel temellerini ve nesnellüğün önemini ön plana çıkarmaktadır. Rehberlik ve Yol Göstericilik (%10,95) temasında, hakem müsabakanın yönünü belirleyen ve sporculara yol gösteren bir konumda görülmektedir. “Deniz feneri”, “Köprü” ve “Rehber öğretmen” metaforları, hakemin belirsiz durumlarda rehberlik eden, yönlendiren ve sürecin sağlıklı ilerlemesini sağlayan bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Bu tema, hakemliğin sadece kural koyma değil, aynı zamanda iletişim ve yönlendirme becerilerini içeren rehberlik temelli bir boyuta sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Güç, Otorite ve Kontrol (%8,76) teması, hakemin müsabaka üzerindeki karar gücü ve yönlendirici otoritesine vurgu yapmaktadır. “Trafik lambası”, “Yönetmen” ve “Kanun” metaforları, hakemin yalnızca bir denetleyici değil, aynı zamanda oyunun dengesini ve ritmini belirleyen bir karar odağı olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu durum, hakemliğin güreşte otorite, sorumluluk ve düzenin sürdürülebilirliği açısından merkezi bir rol üstlendiğini kanıtlamaktadır.

Gözlem ve Değerlendirme (%8,76) teması, hakemin müsabakayı sürekli gözlemleyen, ayrıntıları fark eden ve nesnel biçimde değerlendiren bir gözlemci olarak algılandığını göstermektedir. “Ayna”, “Kamera” ve “Şahingöz”

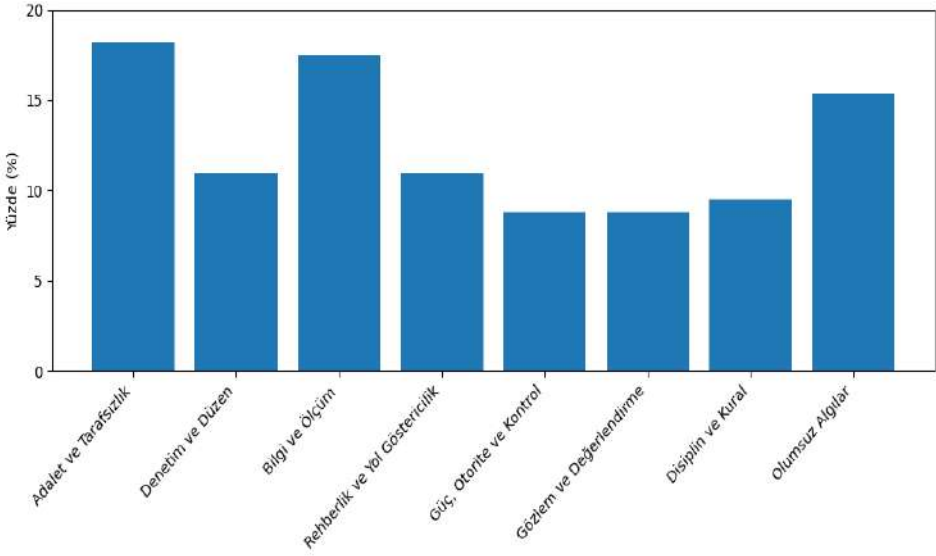
metaforları, hakemin dikkat, farkındalık ve değerlendirme becerilerinin adil karar verme sürecinde belirleyici olduğunu yansıtmaktadır. Bu tema, hakemliğin bilişsel yönü kadar algısal keskinliğin de önemini vurgulamaktadır. Disiplin ve Kural (%9,49) teması, hakemin kuralların sürekliliğini sağlayan, ihlalleri önleyen ve adil bir rekabet ortamını koruyan bir uygulayıcı olarak konumlandırıldığını göstermektedir. “Bariyer”, “Fren” ve “Çin seddi” gibi metaforlar, hakemin sporun temelinde yer alan disiplin anlayışını sürdürme görevine işaret etmektedir. Bu tema, hakemliğin güreş kültüründeki otorite ve düzenin sembolik karşılığı olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Olumsuz Algılar (%15,32) teması ise bazı antrenörlerin hakeme yönelik eleştirel ve güvensizlik içeren metaforlar geliştirdiğini göstermektedir. “Kırık pusula”, “Sis perdesi”, “Düşman” ve “Bukalemun” gibi metaforlar, hakemin bazı durumlarda belirsizlik, öngörülemezlik ve iletişim eksikliğiyle özdeşleştirildiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, hakemin karar süreçlerinde yaşanan tutarsızlıkların ya da algısal farklılıkların, antrenörlerde duygusal bir mesafe ve şüphe oluşturabileceğini göstermektedir. Olumsuz temalar, hakem-antrenör ilişkisinin yalnızca yapısal değil, aynı zamanda psikolojik ve algısal unsurlar tarafından da şekillendiğini göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Katılımcı metaforları ile bu metaforların dayandırıldığı bazı açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, K13 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin yönlendirici rolünü ön plana çıkarmaktadır. Hakemin “pusula” olarak ifade edilmesi ve “doğru yönü bulmamızı sağlar” gerekçesi, antrenörün hakemi süreci netleştiren bir rehber olarak gördüğünü göstermektedir. K23 numaralı katılımcının metaforu, hakemin taraflar arasındaki dengeleyici konumuna vurgu yapmaktadır. Hakemin “köprü” olarak tanımlanması ve “iki tarafı bağlar” gerekçesi, antrenörün hakemi iletişimi ve dengeyi sağlayan bir unsur olarak algıladığını ortaya koymaktadır. K42 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin düzen sağlayıcı işlevine odaklanmaktadır. Hakemin “trafik lambası” olarak ifade edilmesi ve “düzeni sağlar” gerekçesi, antrenörün müsabaka akışının kontrol altında tutulduğunu düşündüğünü göstermektedir. K30 numaralı katılımcının metaforu, hakemin koruyucu yönünü yansıtmaktadır. Hakemin “bariyer” olarak tanımlanması ve “haksızlığı engeller” gerekçesi, antrenörün hakemi adil rekabeti güvence altına alan bir mekanizma olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. K45 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin tarafsızlığına vurgu yapmaktadır. Hakemin “eşit kollu terazi” olarak ifade edilmesi ve “adaleti simgeler” gerekçesi, antrenörün hakemi denge ve eşitliğin teminatı olarak algıladığını göstermektedir. K84 numaralı katılımcının metaforu, hakemin görünmeden etkili olabildiğine işaret etmektedir. Hakemin “seyircisiz oyuncu” olarak tanımlanması ve “görünmez ama etkilidir” gerekçesi, antrenörün

hakemin varlığının dolaylı biçimde sonucu belirlediğini düşündüğünü yansıtmaktadır. K12 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin dikkat ve hassasiyetine odaklanmaktadır. Hakemin “şahingöz” olarak ifade edilmesi ve “en küçük ayrıntıyı görür” gerekçesi, antrenörün hakemi hataya izin vermeyen bir denetleyici olarak algıladığını göstermektedir. K3 numaralı katılımcının metaforu, hakemin sistem içindeki tamamlayıcı rolünü ortaya koymaktadır. Hakemin “sacın üçüncü ayağı” olarak tanımlanması ve “sistemi dengede tutar” gerekçesi, antrenörün hakemi olmazsa olmaz bir unsur olarak gördüğünü yansıtmaktadır. K107 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin karar verici otoritesini vurgulamaktadır. Hakemin “yargıç” olarak ifade edilmesi ve “nihai kararı verir” gerekçesi, antrenörün hakem kararlarını bağlayıcı ve tartışmasız gördüğünü göstermektedir.

K113 numaralı katılımcının metaforu, hakemin süreci olumsuz etkileyebildiğine dair bir algıyı yansıtmaktadır. Hakemin “mikser” olarak tanımlanması ve “müsabakayı karıştırır” gerekçesi, antrenörün bazı durumlarda hakem müdahalelerinin düzeni bozduğunu düşündüğünü ortaya koymaktadır. K1 numaralı katılımcının metaforu, antrenörün hakemi süreci zorlaştıran bir unsur olarak algıladığını göstermektedir. Hakemin “ayak bağı” olarak tanımlanması ve “başarıyı engeller” gerekçesi, antrenörün bazı kararların sporcu performansını olumsuz etkilediği düşüncesini yansıtmaktadır. K122 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemin mücadeleyi zorlaştıran bir unsur olarak algılandığını göstermektedir. Hakemin “aşılması gereken engel” olarak ifade edilmesi ve “mücadeleyi zorlaştırır” gerekçesi, antrenörün hakem kararlarını ek bir zorluk alanı olarak gördüğünü yansıtmaktadır.

Genel bir çerçevede ele alındığında, güreş antrenörlerinin hakemlere yönelik algılarının ağırlıklı olarak düzenin sağlanması, kararların bağlayıcılığı ve adil rekabetin korunması etrafında şekillendiği görülmektedir. Bununla birlikte hakemin yön gösterici, denge kurucu ve ayrıntılara duyarlı bir rol üstlendiğine ilişkin değerlendirmeler, bu algının yalnızca kural uygulamaya indirgenmediğini göstermektedir. Olumsuz metaforların varlığı ise hakem müdahalelerinin bazı durumlarda müsabaka akışını zorlaştırabildiğine dair eleştirel bir bakışın sürdüğünü ortaya koymaktadır. Bu bütünlük içinde bulgular, güreş hakemliğinin teknik karar verme sürecinin ötesinde güven, iletişim ve bağlamsal değerlendirme gerektiren çok boyutlu bir sorumluluk alanı olarak algılandığını ve hakem–antrenör ilişkisinin yalnızca kural ve kararlar üzerinden değil, müsabakanın bütünlüğünü korumaya yönelik karşılıklı güven ve iletişim temelli bir yapı içinde şekillendiğini göstermektedir.



Grafik 4. Antrenörlerin Hakemlere Yönelik Metaforlarının Tema Dağılımı

Grafik 4, güreş antrenörlerinin hakem kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların tematik dağılımını göstermekte ve hakemliğin güreş sporundaki çok boyutlu yapısına ışık tutmaktadır. Veriler, hakemin yalnızca kuralları uygulayan bir görevli olmadığını; aynı zamanda adalet, bilgi, disiplin, denetim ve rehberlik ilkelerini temsil eden bir yapı olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Grafikte en yüksek orana sahip Adalet ve Tarafsızlık (%18,25) teması, antrenörlerin hakemi güreşin vicdanı ve adalet simgesi olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. “Yargıç”, “Hakim” ve “Terazi” gibi metaforlar, hakemin kararlarında dürüstlük, tarafsızlık ve eşitlik ilkelerini öne çıkarmakta; böylece hakem, müsabakanın meşruiyetini koruyan temel aktör olarak öne çıkmaktadır. Bilgi ve Ölçüm (%17,52) teması, hakemin kararlarını bilgiye, deneyime ve nesnel ölçütlere dayandırma gerekliliğini vurgulamaktadır. “Pusula”, “Kural kitabı” ve “Barometre” gibi metaforlar, hakemin subjektif yargılardan ziyade mantıksal ve ölçülebilir kriterlere bağlı bir anlayışla hareket ettiğini düşündürmektedir. Bu tema, hakemliğin rasyonel temellere dayanan profesyonel bir yargı süreci olduğunu göstermektedir. Birbirine yakın oranlarda yer alan Denetim ve Düzen (%10,95) ile Rehberlik ve Yol Göstericilik (%10,95) temaları, hakemin hem düzeni sağlayan otorite hem de müsabaka sürecini yönlendiren rehber olarak konumlandırıldığını ortaya koymaktadır. “Müfettiş”, “Radar” ve “Deniz feneri” gibi metaforlar, hakemin kural uygulayıcılığının yanında yönlendirme ve açıklık sağlayıcı işlevlerini de yansıtmaktadır. Böylece hakem, yalnızca yaptırım gücüne değil; aynı zamanda yönlendirici bir liderlik vasfına da sahip bir figür olarak görülmektedir.

Olumsuz Algılar (%15,32) teması, hakemin zaman zaman belirsizlik, baskı veya güven zedelenmesiyle ilişkilendirildiğini göstermektedir. “Kırık pusula”, “Sis perdesi” ve “Bukalemun” gibi metaforlar, karar tutarsızlıkları veya iletişim eksikliklerinin antrenör algısında olumsuz izlenimler yaratabildiğine işaret etmektedir. Bu yaklaşım, hakemliğin yalnızca teknik değil; aynı zamanda psikolojik ve algısal sorumluluklar içeren bir alan olduğunu hatırlatmaktadır. Daha düşük oranlara sahip Disiplin ve Kural (%9,49), Gözlem ve Değerlendirme (%8,76) ve Güç, Otorite ve Kontrol (%8,76) temaları ise hakemin karar istikrarı, gözlem gücü ve yönetsel otoritesi gibi niteliklerine dikkat çekmektedir. “Bariyer”, “Kamera” ve “Trafik lambası” metaforları, hakemin sistematik düşünme, dikkat ve kararlılık becerilerini temsil etmektedir. Bu temalar, hakemin güreşin düzenini koruma ve karar güvenliğini sağlama rolünü güçlendirmektedir.

Genel olarak grafik, güreş antrenörlerinin hakemlik olgusuna adalet, bilgi, denetim, disiplin ve rehberlik ekseninde yaklaştıklarını göstermektedir. Bulgular, hakemliğin yalnızca kuralların uygulanmasından ibaret olmadığını; aynı zamanda adalet duygusunu pekiştiren, karar tutarlılığını sağlayan ve sportif etiği sürdüren dinamik bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır.

4.4. Hakemlerin Sporcu ve Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları

4.4.1. Hakemlerin Sporculara Yönelik Metaforik Algıları

Güreş hakemlerinin sporculara yönelik metaforik bakış açıları, güreşin rekabetçi, duygusal ve etik boyutlarını aynı anda yansıtan çok yönlü bir boyutu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada incelenen 123 metafor, hakemlerin güreşçiye yalnızca teknik performans sergileyen bir sporcu olarak değil; disiplin, azim, mücadele ve saygı gibi değerleri somutlaştıran bir aktör olarak gördüklerini göstermektedir. Hakemler, sporcuyu bir yandan mücadelenin adalet zemininde var olan, kurallarla çevrili bir sistemin öznesi olarak değerlendirirken; diğer yandan bu mücadelenin ruhunu, emeğini ve inancını temsil eden bir figür olarak algılamaktadır.

Bazı metaforlar, sporcunun sabır, azim ve özveriyle şekillenen gelişim sürecine vurgu yaparken; bazıları ise ani tepkiler, kural ihlalleri veya duygusal taşkınlıklar üzerinden eleştirel bir bakış sergilemektedir. Bu durum, hakemlerin sporcuyu yalnızca performansın nesnesi olarak değil, aynı zamanda karakter ve davranış bütünlüğü içinde değerlendirdiklerini göstermektedir. Elde edilen bulgular, güreş hakemlerinin sporculara dair algılarının hem bilişsel hem duygusal özellikler taşıdığını; sporcunun disiplin, saygı ve centilmenlik ekseninde değerlendirilen bir özne olarak konumlandığını ortaya koymaktadır. Böylece, hakemlerin sporcuyu algılayış biçimi güreşin özündeki denge, özveri ve mücadele kültürünü derinlemesine yansıtan bir perspektif sunmaktadır.

Tablo 12. Hakemlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Savaşçı	7	%5,69	41	Hamur	1	%0,81
2	Makine	6	%4,88	42	Hayat	1	%0,81
3	Tohum	5	%4,07	43	Hazine	1	%0,81
4	Altın	4	%3,25	44	Hedefine kitlenmiş bir ok	1	%0,81
5	Öğrenci	4	%3,25	45	Kartal	1	%0,81
6	Arslan	3	%2,44	46	Keşfedilmeyi bekleyen ada	1	%0,81
7	Bayrak	3	%2,44	47	Kitabın yaprakları	1	%0,81
8	Deniz	3	%2,44	48	Kitap	1	%0,81
9	Evlat	3	%2,44	49	Küresel arena pırlantası	1	%0,81
10	Karınca	3	%2,44	50	Kılıç	1	%0,81
11	Tablo	3	%2,44	51	Kızıllema ülküsü	1	%0,81
12	Çiçek	3	%2,44	52	Lider	1	%0,81
13	Değerli bir taş	2	%1,63	53	Maden	1	%0,81
14	Elmas	2	%1,63	54	Maden ocağı	1	%0,81
15	Fidan	2	%1,63	55	Matematikteki X	1	%0,81
16	Heykeltıraş	2	%1,63	56	Meraklı bir öğrenci	1	%0,81
17	Saat	2	%1,63	57	Nehir	1	%0,81
18	Su	2	%1,63	58	Ok	1	%0,81
19	Yaprak	2	%1,63	59	Olimpiyat meşalesi	1	%0,81
20	Yıldız	2	%1,63	60	Oyuncu	1	%0,81
21	İşlenmemiş maden	2	%1,63	61	Paratoner	1	%0,81
22	Altın madalya	1	%0,81	62	Parlayan yıldız	1	%0,81
23	Asker	1	%0,81	63	Pencere	1	%0,81
24	Ayna	1	%0,81	64	Renk paleti	1	%0,81
25	Azim	1	%0,81	65	Sanatçı	1	%0,81
26	Bel kemiği	1	%0,81	66	Sihirbaz	1	%0,81
27	Bir araç motoru	1	%0,81	67	Verimli topraklı bir tarla	1	%0,81
28	Boş tahta	1	%0,81	68	Volkan	1	%0,81
29	Buğday	1	%0,81	69	Yarış arabası	1	%0,81
30	Cevher	1	%0,81	70	Yatırım	1	%0,81
31	Demir	1	%0,81	71	Yıldırım	1	%0,81
32	Disiplin ve mücadele	1	%0,81	72	Zeka küpü	1	%0,81
33	El dokuması halı	1	%0,81	73	Çiftçi	1	%0,81

34	Enerji içeceği	1	%0,81	74	Ülkemizin temsilcisi	1	%0,81
35	Eğitim	1	%0,81	75	İletişim aracı	1	%0,81
36	Gökkuşağı	1	%0,81	76	İmza	1	%0,81
37	Gökyüzündeki en parlak yıldız	1	%0,81	77	İstiklal Marşı	1	%0,81
38	Güneş	1	%0,81	78	İşleyen demir	1	%0,81
39	Kaplan	1	%0,81	79	Şimşek	1	%0,81
40	Hammadde	1	%0,81		TOPLAM	123	%100

Tablo 12’de yer alan bulgular, güreş hakemlerinin sporcuları değerlendirirken teknik performansın ötesine geçen, çok boyutlu bir bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Toplam 123 metafordan 79’unun benzersiz olması, hakemlerin sporcuyla farklı açılardan tanımladığını ve güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele değil, aynı zamanda ahlaki ve zihinsel bir olgunlaşma süreci olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır.

En yüksek tekrar oranına sahip “Savaşçı (% 5,69)”, “Makine (% 4,88)” ve “Tohum (% 4,07)” metaforları, hakemlerin sporcuyla kararlılıkla mücadele eden, sistematik çalışan ve gelişme potansiyeli taşıyan bir sembol olarak gördüklerini düşündürmektedir. “Savaşçı” metaforu, güreşin doğasında yer alan rekabet ruhunu, mücadele azmini ve kazanma arzusunu temsil ederken; “Makine” metaforu, sporcunun disiplini, istikrarlı performansı ve teknik mükemmeliyet arayışını öne çıkarmaktadır. “Tohum” ise, hakem gözünde sporcunun sürekli gelişime açık, sabır ve emekle büyüyen bir potansiyeli simgelemektedir. Bunların yanı sıra “Altın”, “Arslan”, “Bayrak”, “Evlat” ve “Karınca” gibi metaforlar, sporcunun hem ulusal değerleri hem de çalışkanlığı ve fedakârlığıyla ön plana çıkan yönlerini temsil etmektedir. Bu metaforlar, hakemlerin güreşçiyi yalnızca müsabakanın bir unsuru değil, aynı zamanda ülkesini temsil eden, toplumsal bir sorumluluk taşıyan bir birey olarak değerlendirdiğini göstermektedir.

Daha nadir kullanılan “Çiçek”, “Fidan”, “Değerli taş” veya “Elmas” gibi metaforlar, sporcuların kırılgan ama değerli bir yönünü öne çıkarmaktadır. Bu ifadeler, hakemlerin sporcuları hassasiyetle gözlemlediğini, gelişim süreçlerini bir “emek ürünü” olarak algıladıklarını yansıtmaktadır. Buna karşılık “Volkan”, “Şimşek” veya “Yarış arabası” gibi metaforlar, anlık enerji patlamalarıyla öne çıkan, yüksek motivasyonlu fakat bazen kontrol edilmesi güç bir sporcu imgesine işaret etmektedir. Bu durum, hakemlerin sporcuların hem güçlü yönlerini takdir ettiğini hem de kontrol edilmesi gereken duygusal yönlerine dikkatle yaklaştıklarını göstermektedir. Dikkat çeken bir diğer yön ise, “Öğrenci”, “Kitap”, “Eğitim” ve “İletişim aracı” gibi bilişsel temelli metaforların varlığıdır. Bu metaforlar, hakemlerin sporcuyla sürekli öğrenen, gelişen ve iletişime açık bir

özne olarak gördüğünü göstermekte; güreşin öğretici yönüne ve hakem-sporcu ilişkisinin karşılıklı öğrenme temeline vurgu yapmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde Tablo 12’deki veriler, güreş hakemlerinin sporcuyla sadece fiziksel performans açısından değil; azim, disiplin, karakter, sorumluluk ve milli bilinç üzerinden değerlendirdiklerini göstermektedir. Hakemler, sporcuyla güreşin özündeki emek, denge ve mücadele değerlerini temsil eden bir unsur olarak görmektedir. Bu durum, güreş hakemlerinin sporculara yönelik algısının hem bilişsel hem de duygusal boyutlar içerdiğini ve sporcuyla adalet, çalışkanlık ve saygı kavramlarıyla bütünleştirdiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 13. Hakemlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar sayısı)	Yüzde	Toplam Metafor	Açıklama
Performans ve Rekabet	Savaşçı (7), Arslan (3), Heykeltıraş (2), Kaplan (1), Asker (1), Kılıç (1), Yarış arabası (1), Lider (1), Ok (1), Oyuncu (1), Sanatçı (1), Sihirbaz (1), Disiplin ve mücadele (1), Azim (1)	%18.7	23	Sporcu, savaşçı ruhu, cesareti ve fiziksel gücüyle minderde kararlılıkla mücadele eden bir figürdür.
Öğrenme ve Gelişim Süreci	Tohum (5), Öğrenci (4), Çiçek (3), Fidan (2), Meraklı öğrenci (1), Eğitim (1), Kitap (1), Kitabın yaprakları (1), Boş tahta (1) Yaprak (2)	%17.1	21	Sporcu, öğrenmeye açık, şekillenmeye devam eden ve yetenekleri işlenebilir bir bireydir.
Teknik Yeterlilik	Makine (6), Tablo (3), Saat (2), Bir araç motoru (1), Matematikteki X (1), Zeka küpü (1), Renk paleti (1), Ayna (1)	%13.0	16	Sporcular teknik becerileri gelişmiş, sistematik çalışan emeğiyle parlayan bir simgedir.
Potansiyel ve Değer	Altın (4), Elmas (2), Değerli taş (2), İşlenmemiş maden (2), Cevher (1), Hazine (1), Maden (1), Maden ocağı (1), Altın madalya (1), Parlayan yıldız (1), Gökyüzündeki en parlak yıldız (1), El dokuması halı (1)	%14.6	18	Sporcu, değerli bir varlıktır; emeğiyle parlayan bir onur simgesi, özveriyle çalışan, kurallara bağlı, sabırlı ve kararlı bir spor emekçisidir.
Dayanıklılık Ve Direnç	Karınca (3), Demir (1), İşleyen demir (1), Bel kemiği (1), Enerji içeceği (1), Paratoner (1), Şimşek (1), Yıldırım (1), Volkan (1)	%8.9	11	Sporcular zorluklara karşı dirençli, sağlam ve dayanıklı bireydir.

Milli Temsil ve Kimlik	Bayrak (3), Yıldız (2), Ülkemizin temsilcisi (1), İstiklal (1), Olimpiyat meşalesi (1), Kızılelma ülküsü (1), Küresel arenanın pırlantası (1), Gökkuşağı (1), İmza (1), Evlat (3), Kartal (1)	%13.0	16	Sporcu, ülkesinin, bayrağının ve milli kültürün onurlu temsilcisidir.
Doğal Gelişim	Deniz (3), Su (2), Nehir (1), Güneş (1), Buğday (1), Verimli tarla (1), Hammadde (1), Hamur (1), Çiftçi (1)	%9.8	12	Sporcu, doğanın gücü ve döngüsünden beslenen, çevresel etkileşimle şekillenen doğal gelişim sürecinde olan bireydir.
Hedefe Yönelim	Hedefe kitlenmiş ok (1), Keşfedilmeyi bekleyen ada (1), Yatırım (1), Pencere (1), İletişim aracı (1), Hayat (1)	%4.9	6	Sporcu, hedefe odaklı, içsel enerjisiyle zirveye yürüyen kararlı gücüyle pes etmeyen bir bireydir.
Genel Toplam	Benzersiz Metafor : 79 Tekrarlarla Toplam : 123	%100	123	

Tablo 13'deki bulgular, güreş hakemlerinin sporcuları değerlendirirken yalnızca teknik becerileriyle değil, kişilik özellikleri, değer dünyaları ve temsil ettikleri anlamlarla birlikte bütüncül bir şekilde algıladıklarını göstermektedir. Toplam 123 metaforun 79'unun benzersiz olması, hakemlerin sporcuları farklı boyutlarda tanımladığını ve güreşi hem bir performans alanı hem de karakter inşasının gerçekleştiği sembolik bir zemin olarak gördüklerini ortaya koymaktadır.

En yüksek orana sahip "Performans ve Rekabet (%18,7)" teması, güreşin doğasındaki mücadele, dayanıklılık ve güç kavramlarını öne çıkarmaktadır. "Savaşçı", "Arslan" ve "Heykeltıraş" gibi metaforlar, hakemlerin sporcuları mücadele azmi, kararlılığı ve kendini şekillendirme gücüyle tanımladıklarını göstermektedir. Bu durum, güreşçinin sadece rakibiyle değil, aynı zamanda kendi sınırlarıyla da mücadele eden bir irade temsilcisi olarak algılandığını düşündürmektedir. "Öğrenme ve Gelişim Süreci (%17,1)" teması, hakemlerin güreşçiyi sürekli gelişen, öğrenmeye açık ve kendini dönüştürme potansiyeline sahip bir birey olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. "Tohum", "Öğrenci", "Fidan" ve "Kitap" metaforları, sporcunun bilgi, deneyim ve sabırla olgunlaşan yönünü yansıtmaktadır. Bu yaklaşım, hakemlerin sporcuları yalnızca mevcut başarısıyla değil, aynı zamanda geleceğe dönük gelişim süreciyle anlamlandırdıklarını ortaya koymaktadır. "Teknik Yeterlilik (%13,0)" teması altında yer alan "Makine", "Saat" ve "Tablo" gibi metaforlar, hakemlerin

sporcuların teknik ustalığını, sistematik çalışmasını ve mekanik düzen içinde sergilediği performansı ön plana çıkardığını göstermektedir. Bu bakış, güreşçinin bedenini bir disiplin aracı olarak gören, teknik doğrulukla estetik uyumu bütünleştiren bir anlayışı yansıtmaktadır. “Potansiyel ve Değer (%14,6)” teması, sporcunun hem fiziksel hem de ahlaki açıdan taşıdığı içsel değeri vurgulamaktadır. “Altın”, “Elmas”, “Değerli taş” ve “Cevher” metaforları, güreşçinin emeğiyle parlayan, sabırla işlenmesi gereken bir değer olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu bakış açısı, hakemlerin sporcuyla hem bireysel emek hem de toplumsal onur açısından kıymetli bir varlık olarak değerlendirdiklerini düşündürmektedir. “Dayanıklılık ve Direnç (%8,9)” temasında yer alan “Karıncı”, “Demir” ve “Volkan” gibi metaforlar, güreşin doğasında yer alan fiziksel ve psikolojik dayanıklılığı temsil etmektedir. Hakemler, sporcuyla zorluklara karşı dirençli, hedefinden sapmayan ve mücadeleye devam eden bir karakter olarak görmektedir. Bu durum, güreşin yalnızca bir güç gösterisi değil, aynı zamanda sabır, denge ve irade sınavı olduğunu ortaya koymaktadır. “Milli Temsil ve Kimlik (%13,0)” teması, hakemlerin sporcuyla ulusal sembollerle özdeşleştirdiklerini göstermektedir. “Bayrak”, “Yıldız”, “Evlad” ve “İstiklal” gibi metaforlar, güreşçinin ülkesinin değerlerini ve kültürel kimliğini temsil eden bir unsur olarak konumlandırıldığını yansıtmaktadır. Bu yaklaşım, güreşin yalnızca bireysel bir spor değil, milli bir görev bilinciyle yürütülen bir temsil alanı olduğunu göstermektedir. “Doğal Gelişim (%9,8)” teması, sporcunun doğayla uyumlu, organik bir ilerleme sürecini vurgulamaktadır. “Deniz”, “Su”, “Nehir” ve “Çiftçi” metaforları, güreşçinin zaman içinde doğal biçimde olgunlaşan, çevresinden öğrenen ve sürekli yenilenen bir yapıya sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu tema, hakemlerin sporcunun gelişimini doğal bir döngü içinde, çevresel ve deneyimsel etkileşimlerle şekillenen bir süreç olarak gördüklerini düşündürmektedir. Son olarak, “Hedefe Yönelim (%4,9)” teması, sporcuların kararlılık ve amaç odaklılık yönünü öne çıkarmaktadır. “Hedefe kitlenmiş ok”, “Yatırım” ve “İletişim aracı” gibi metaforlar, sporcunun hedefe ulaşma arzusu, planlı ilerleme anlayışı ve süreklilik bilincini temsil etmektedir. Bu bakış açısı, güreşin yalnızca anlık performans değil, uzun vadeli bir strateji ve içsel motivasyon süreci olduğunu vurgulamaktadır.

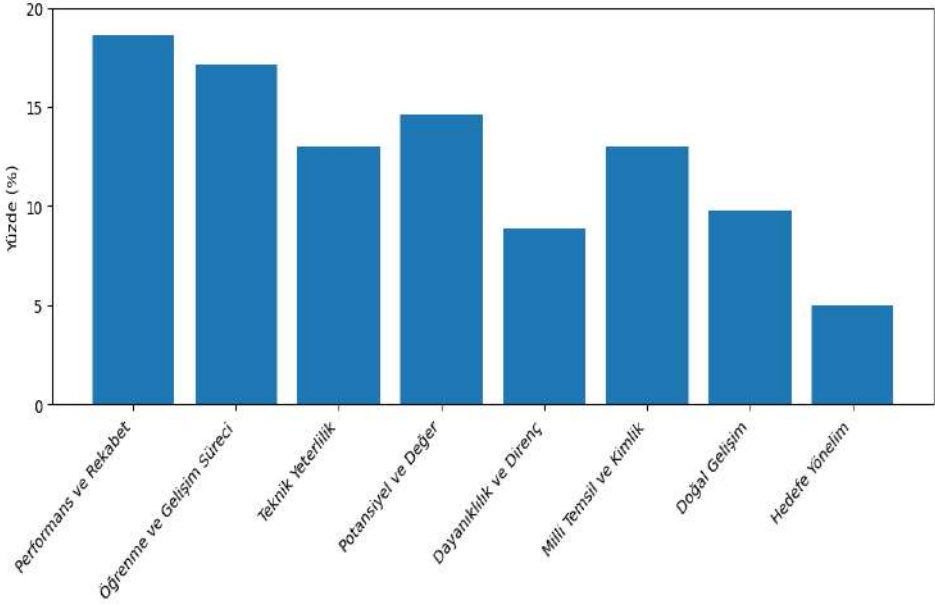
Katılımcıların ürettikleri bazı metaforlar ile açıklayıcı ifadeler değerlendirildiğinde, K1 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından yeteneğiyle öne çıkan bir sporcu olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Güreşçinin “yıldız” olarak ifade edilmesi ve “yetenekleriyle parlar” gerekçesi, hakemin değerlendirmesinde sporcunun bireysel becerilerinin belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bakış, üstün performansın müsabaka

içinde kolaylıkla ayırt edildiğini düşündürmektedir. K2 numaralı katılımcının metaforu, güreşçinin hakem tarafından sürekli mücadele içinde olması gereken bir sporcu olarak konumlandırıldığını yansıtmaktadır. Güreşçinin “savaşçı” olarak tanımlanması ve “kazanmak için her zaman mücadele etmek, savaşmak, zorundadır” gerekçesi, sporcunun direnç ve kararlılık üzerinden değerlendirildiğine işaret etmektedir. Bu durum, mücadele sürekliliğinin önemli bir ölçüt olarak görüldüğünü göstermektedir. K37 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından gelişime açık bir sporcu olarak algılandığını göstermektedir. Güreşçinin “tohum” olarak ifade edilmesi ve “büyümesi için uygun ortama ihtiyacı vardır” gerekçesi, sporcunun potansiyelinin koşullarla birlikte ele alındığını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, performansın zamana yayılı bir süreç olarak değerlendirildiğini düşündürmektedir. K58 numaralı katılımcının metaforu, güreşçinin hakem tarafından yüksek enerjiye sahip ve mücadeleyi canlı tutan bir sporcu olarak değerlendirildiğini yansıtmaktadır. Güreşçinin “olimpiyat meşalesi” olarak tanımlanması ve “bitmeyen bir enerjisi vardır” gerekçesi, sporcunun müsabaka boyunca tempoyu koruyan ve karşılaşmanın sürekliliğine katkı sağlayan bir performans sergilediğine işaret etmektedir. K67 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından değeri sabit olmayan, uygun koşullarda anlam kazanan bir sporcu olarak ele alındığını göstermektedir. Güreşçinin “matematikteki x” benzetmesi ve “değer verilerek başarı sonucuna ulaşılabilir” gerekçesi, sporcunun performansının sağlanan destekle birlikte şekillendiğini düşündürmektedir. K73 numaralı katılımcının metaforu, güreşçinin hakem tarafından ulusal temsiliyet açısından anlam taşıyan bir sporcu olarak algılandığını yansıtmaktadır. Güreşçinin “bayrak” olarak tanımlanması ve “uluslararası arenadaki milli değerimizdir” gerekçesi, sporcunun başarılarının ülke kimliğiyle ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu durum, müsabakaya yüklenen sembolik değeri artırmaktadır. K74 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından uluslararası başarıyla sembolik bir anlam kazanan sporcu olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Güreşçinin “istiklal marşı” olarak ifade edilmesi ve “dünya arenasında şampiyonluklarıyla milli marşımızı tüm salona dinletir” gerekçesi, sporcunun başarılarının milli gururla ilişkilendirildiğini göstermektedir. Bu algı, bireysel başarının toplumsal karşılığını vurgulamaktadır.

K84 numaralı katılımcının metaforu, güreşçinin hakem tarafından geliştirilmesi gereken bir potansiyel olarak algılandığını yansıtmaktadır. Güreşçinin “ham madde” olarak tanımlanması ve “işlendiği takdirde değer kazanır” gerekçesi, sporcunun performansının süreç içinde biçimlendiğini göstermektedir. Bu durum, sabır ve süreklilik gerektiren bir gelişim anlayışını

işaret etmektedir. K104 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından keşfedilmesi ve değerlendirilmesi gereken bir değer olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Güreşçinin “hazine” olarak ifade edilmesi ve “bulmak ve yeteneklerini değerlendirmek gerekir” gerekçesi, sporcunun gizli potansiyeline dikkat çekmektedir. Bu yaklaşım, seçici bir bakışın varlığına işaret etmektedir. K106 numaralı katılımcının metaforu, güreşçinin hakem tarafından disiplinli emekle tanımlanan bir sporcu olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Güreşçinin “karınca” olarak tanımlanması ve “başarıya ulaşmak için düzgün ve devamlı çalışmak zorundadır” gerekçesi, sporcunun başarısının süreklilikle ilişkilendirildiğini ortaya koymaktadır. Bu bakış, istikrarın ve çalışmanın temel bir ölçüt olduğunu göstermektedir. K113 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, güreşçinin hakem tarafından ayırt edici ve kalıcı bir sporcu olarak algılandığını yansıtmaktadır. Güreşçinin “imza” olarak ifade edilmesi ve “eşsiz mücadelesi ve şampiyonluklarıyla tüm dünyada iz bırakır” gerekçesi, sporcunun başarılarının özgünlük ve kalıcılık üzerinden değerlendirildiğini göstermektedir.

Elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde, hakemlerin güreşçiyi yalnızca müsabaka içindeki fiziksel performansla sınırlı bir çerçevede ele almadıkları anlaşılmaktadır. Hakemler, sporcuyu azim, disiplin ve süreklilik gibi bireysel özelliklerin yanı sıra temsil bilinci ve gelişime açıklık bağlamında değerlendirmektedir. Bu durum, güreş hakemliğinin sporcuyu yalnızca kuralların uygulandığı bir süreç içinde değil; güreşin temel değerlerini, rekabet kültürünü ve emek anlayışını yansıtan bir birey olarak algılayan bütüncül bir bakış açısına dayandığını ortaya koymaktadır.



Grafik 5. Hakemlerin Sporculara Yönelik Metaforlarının Tema Dağılımı

Grafik 5, güreş hakemlerinin sporculara yönelik metaforik bakış açılarını tematik açıdan karşılaştırmalı biçimde ortaya koymaktadır. Veriler incelendiğinde hakemlerin sporcuları algılama biçimleri arasında Performans ve Rekabet (%18,7) temasının öne çıktığı anlaşılmaktadır. Bu bulgu, güreşin doğasında yer alan mücadele, azim ve kararlılığın hakem algısında merkezi bir konumda bulunduğunu göstermektedir. Hakemler açısından sporcu, minderde sınırlarını zorlayan, kazanma iradesini disiplinle bütünleştiren bir mücadele öznesi olarak değerlendirilmektedir.

“Öğrenme ve Gelişim Süreci (%17,1)” temasının yüksek oranı, hakemlerin sporcuyu yalnızca mevcut performansıyla değil, aynı zamanda öğrenme kapasitesi ve gelişim potansiyeliyle de anlamlandırdıklarını göstermektedir. Bu durum, güreşçinin sürekli olgunlaşan, deneyimle şekillenen ve her müsabakadan ders çıkaran bir birey olarak algılandığını ortaya koymaktadır. “Teknik Yeterlilik (%13,0)” ve “Potansiyel ve Değer (%14,6)” temaları, hakemlerin güreşçiyi hem teknik bir ustalık alanında değerlendirdiklerini hem de taşıdığı içsel değeri vurguladıklarını göstermektedir. Teknik yönüyle güreşçi, sistematik çalışan, bedenini ustalıkla yöneten bir spor insanı olarak öne çıkarken; değer boyutunda ise sabır, emek ve özveriyle parlayan bir emeğin temsilcisi olarak algılanmaktadır. “Dayanıklılık ve Direnç (%8,9)” ile “Milli Temsil ve Kimlik (%13,0)” temaları, güreşin hem psikolojik hem de toplumsal boyutuna ışık tutan anlamlı temalardır. Dayanıklılık temasında yer alan metaforlar, sporcunun

yalnızca fiziksel gücünü değil, aynı zamanda psikolojik direncini de ortaya koymaktadır. Buna karşılık, milli temsil teması, güreşçinin ulusal değerlerin taşıyıcısı, kültürel kimliğin yansması ve toplumsal onurun simgesi olarak konumlandırıldığını göstermektedir. “Doğal Gelişim (%9,8)” teması, hakemlerin sporcuyu doğanın döngüsü içinde, zamana yayılan bir olgunlaşma sürecinin parçası olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, güreşçinin gelişimini dış etkenlerle değil, içsel istikrar ve çevresel uyumla şekillenen bir süreç olarak görmeyi beraberinde getirmektedir. En düşük orana sahip “Hedefe Yönelim (%4,9)” teması ise, az sayıda metaforla temsil edilmesine rağmen sporcunun amaç bilincine, motivasyonuna ve kararlılığına dikkat çekmektedir. Bu tema, güreşçinin hedefe ulaşmak için içsel enerji ve süreklilik gerektiren bir mücadele yürüttüğünü göstermektedir.

Elde edilen veriler bütüncül olarak incelendiğinde, güreş hakemlerinin sporculara yönelik metaforik algılarının yalnızca fiziksel performansa değil; emek, karakter, gelişim, milli kimlik ve ahlaki değerlere dayandığı görülmektedir. Bu durum, hakemlerin sporcuyu güreşin özündeki mücadele, sabır, denge ve özveri ilkelerini temsil eden bir birey olarak değerlendirdiklerini; dolayısıyla sporcunun, güreşin ruhunu yaşatan temel bir değer alanı olarak konumlandırıldığını ortaya koymaktadır.

4.4.2. Hakemlerin Antrenörlere Yönelik Metaforik Algıları

Güreş hakemlerinin antrenörlere yönelik metaforik bakış açıları, güreşin teknik, duygusal ve etik yönlerini iç içe barındıran çok boyutlu bir anlam evrenini yansıtmaktadır. Bu çalışmada analiz edilen 123 metafor, hakemlerin antrenörü yalnızca sporculara taktik veren bir eğitici olarak değil; aynı zamanda disiplin, sabır, bilgi ve liderlik ilkelerini somutlaştıran bir rehber olarak algıladıklarını göstermektedir. Hakemler, antrenörü bir yandan güreşin kurallar çerçevesinde yürütülmesini sağlayan eğitici ve yönlendirici bir otorite olarak değerlendirirken; diğer yandan sporcunun karakter gelişiminde rol oynayan, değer aktarımı yapan bir model konumunda görmektedir. Bazı metaforlar, antrenörün özveriyle çalışan, sistematik bir biçimde sporcuyu olgunlaştıran bir emekçi olarak algılandığını ortaya koyarken; bazıları ise duygusal baskı, iletişim eksikliği ya da adil olmayan yönlendirmeler gibi eleştirel çağrışımlar taşımaktadır. Bu çeşitlilik, hakemlerin antrenörü yalnızca teknik becerinin temsilcisi olarak değil, aynı zamanda etik, pedagojik ve psikolojik boyutlarıyla bir lider olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Tablo 14. Hakemlerin Antrenörlere Yönelik Metaforlarının Tekrar Sayısı ve Yüzde Oranları

Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde	Sıra	Metafor	Tekrar Sayısı	Yüzde
1	Baba	12	%9,76	43	İlham veren rehber	1	%0,81
2	Rehber	5	%4,07	44	İtiraz mercii	1	%0,81
3	Beyin	4	%3,25	45	Jeneratör	1	%0,81
4	Komutan	4	%3,25	46	Kanat	1	%0,81
5	Öğretmen	4	%3,25	47	Kaptan	1	%0,81
6	Abi	3	%2,44	48	Kitap	1	%0,81
7	Bahçıvan	3	%2,44	49	Kompleksli vatandaş	1	%0,81
8	Kutup yıldızı	3	%2,44	50	Kristof Kolomb	1	%0,81
9	Kaşif	2	%1,63	51	Kuyu	1	%0,81
10	Madenci	2	%1,63	52	Lider	1	%0,81
11	Model	2	%1,63	53	Marangoz	1	%0,81
12	Ressam	2	%1,63	54	Matematikçi	1	%0,81
13	Sanatçı	2	%1,63	55	Meraklı bir Gök bilimci	1	%0,81
14	Sürücü	2	%1,63	56	Merdiven	1	%0,81
15	Usta	2	%1,63	57	Mimar	1	%0,81
16	Yetenek avcısı	2	%1,63	58	Mum	1	%0,81
17	Yoldaş	2	%1,63	59	Müteahhit	1	%0,81
18	Çiftçi	2	%1,63	60	Navigasyon	1	%0,81
19	Aile babası	1	%0,81	61	Okur	1	%0,81
20	Aile reisi	1	%0,81	62	Psikolog	1	%0,81
21	Anahtar	1	%0,81	63	Pusulula	1	%0,81
22	Analizci	1	%0,81	64	Rol model	1	%0,81
23	Aracın direksiyonu	1	%0,81	65	Rüzgar	1	%0,81
24	Ayna	1	%0,81	66	Samanyolu	1	%0,81
25	Ağaç	1	%0,81	67	Sarraf	1	%0,81
26	Babacan	1	%0,81	68	Savaşçı	1	%0,81
27	Besteci	1	%0,81	69	Strateji uzmanı	1	%0,81
28	Bilge adam	1	%0,81	70	Suçunu kabul etmeyen mahkum	1	%0,81
29	Bilgili ve Çalışkan Öğretmen	1	%0,81	71	Terapist	1	%0,81
30	Bilgisayar	1	%0,81	72	Torna makinesi	1	%0,81
31	Bin bir surat	1	%0,81	73	Yanlış Rehber	1	%0,81
32	Cahil	1	%0,81	74	Yanlış yön gösteren pusula	1	%0,81
33	Coğrafi harita	1	%0,81	75	Yaslanılan duvar	1	%0,81
34	Deniz feneri	1	%0,81	76	Yatırımcı	1	%0,81

35	Derya	1	%0,81	77	Yay	1	%0,81
36	Direksiyon	1	%0,81	78	Yazar	1	%0,81
37	Doktor	1	%0,81	79	Yönetmen	1	%0,81
38	Ebeveyn	1	%0,81	80	Zımpara	1	%0,81
39	Elmas ustası	1	%0,81	81	Çınar	1	%0,81
40	Eğitmen	1	%0,81	82	Çınar ağacı	1	%0,81
41	Gergin Yay	1	%0,81	83	Şair	1	%0,81
42	Heykeltraş	1	%0,81		TOPLAM	123	%100

Tablo 14’de sunulan veriler, güreş hakemlerinin antrenör kavramına ilişkin metaforik algılarının çok yönlü bir yapı sergilediğini göstermektedir. Benzersiz 83 toplamda 123 metaforun incelendiği tabloda, en sık tekrar edilen metaforun “Baba (%9,76)” olduğu dikkati çekmektedir. Bu durum, hakemlerin antrenörü sporcusuna karşı koruyucu, yönlendirici ve sorumluluk bilinci yüksek bir figür olarak değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. “Baba” metaforu, güreş kültüründe hem otoriteyi hem de şefkati temsil eden güçlü bir simge olup, antrenörün yalnızca bir eğitici değil aynı zamanda bir değer taşıyıcısı olarak konumlandığını düşündürmektedir. “Rehber (%4,07)”, “Beyin (%3,25)”, “Komutan (%3,25)” ve “Öğretmen (%3,25)” gibi metaforların yüksek oranlarda görülmesi, antrenörün liderlik, planlama ve yönlendirme rollerinin hakemler nezdinde öne çıktığını göstermektedir. “Komutan” ve “Beyin” metaforları, stratejik düşünme ve karar verme becerilerine atıfta bulunurken; “Rehber” ve “Öğretmen” metaforları, antrenörün pedagojik yönünü ve sporcunun gelişim sürecindeki rehberlik rolünü öne çıkarmaktadır. Böylelikle, antrenörün yalnızca fiziksel hazırlık sağlayan bir aktör değil, aynı zamanda zihinsel ve duygusal gelişimi destekleyen bir eğitim lideri olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Öte yandan, tabloda yer alan “Yanlış rehber”, “Kompleksli vatandaş”, “Suçunu kabul etmeyen mahkum” ve “Yanlış yön gösteren pusula” gibi olumsuz çağrışımlı metaforlar, bazı hakemlerin antrenörleri iletişim sorunları, aşırı tepkisellik veya taraflı tutumlar üzerinden değerlendirdiğini göstermektedir. Bu durum, güreş ortamında hakem–antrenör ilişkilerinin zaman zaman gerilim, yanlış anlama veya otorite çatışmalarıyla biçimlenebildiğine işaret etmektedir. Bu tür metaforlar, iletişim ve etik sınırların güreş alanında ne kadar belirleyici ve önemli olduğunu da göstermektedir.

Tablo 14’deki veriler, güreş hakemlerinin antrenörlere yönelik algılarının büyük ölçüde saygı, rehberlik, liderlik ve sorumluluk bilinci ekseninde şekillendiğini; ancak düşük oranda da olsa yanlış yönlendirme, iletişimde kopukluk veya otorite aşırılığı gibi eleştirel çağrışımların var olduğunu göstermektedir. Bu durum, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele değil, aynı zamanda etik değerler ve karşılıklı güven ilişkisi üzerine kurulu bir kültürel

sistem olduğunu düşündürmektedir. Genel dağılım incelendiğinde, metaforların büyük bölümünün liderlik, bilgi, rehberlik ve emek kavramları etrafında toplandığı görülmektedir. Bu bulgu, güreş hakemlerinin antrenörleri yalnızca teknik bilgi sağlayan kişiler olarak değil, aynı zamanda sporda kültürel sürekliliği ve değer aktarımını temsil eden önemli aktörler olarak algıladıklarını ortaya koymaktadır. Başka bir ifadeyle, hakemler antrenörleri güreşin karakterini yaşatan ve disiplinin sürdürülebilirliğini sağlayan bir unsur olarak konumlandırmaktadır.

Tablo 15. Hakemlerin Antrenörlere Yönelik Metaforlarının Tema Altında Dağılımı

Tema	Metaforlar (Tekrar sayısı)	Yüzde	Toplam Metafor	Açıklama
Rehberlik ve Yönlendirme	Rehber (5), Kutup yıldızı (3), Yoldaş (2), Ayna (1), Coğrafi harita (1), Deniz feneri (1), Kaptan (1), Kristof Kolomb (1), Lider (1), Merdiven (1), Navigasyon (1), Okur (1), Pusula (1), Rol model (1), Yazar (1), İlham veren rehber (1)	%18,70	23	Antrenör, yön gösteren ve karar süreçlerini aydınlatan yol gösterici bir öğreticidir.
Bilgi, Eğitim ve Öğreticilik	Beyin (4), Öğretmen (4), Analizci (1), Bilge adam (1), Bilgili ve Çalışkan Öğretmen (1), Bilgisayar (1), Doktor (1), Eğitimci (1), Kitap (1), Matematikçi (1), Meraklı bir Gök bilimci (1), Psikolog (1), Terapist (1)	%15,45	19	Antrenör, bilgi ve analizle eğiten, zihinsel gelişimi destekleyen öğretici bir aktördür.
Otorite, Disiplin ve Yönetim	Baba (12), Komutan (4), Abi (3), Aile babası (1), Aile reisi (1), Babacan (1), Mimar (1), Müteahhit (1), Yatırımcı (1), Yönetmen (1)	%21,14	26	Antrenör, düzen kuran, sorumluluk üstlenen ve takımı yöneten bir liderdir.
Üretkenlik Ve Emek	Bahçıvan (3), Madenci (2), Ressam (2), Sanatçı (2), Usta (2), Çiftçi (2), Besteci (1), Elmas ustası (1), Heykeltıraş (1), Marangoz (1), Sarraf (1), Torna makinesi (1), Zımpara (1), Şair (1)	%17,07	21	Antrenör, bilgi, deneyim ve emeğini bir araya getirerek sporcunun gelişim sürecine yön veren, onu şekillendiren bir ustadır.

Destek, Koruma ve Dayanışma	Ağaç (1), Ebeveyn (1), Kanat (1), Mum (1), Rüzgar (1), Samanyolu (1), Yaslanılan duvar (1), Yay (1), Çınar (1), Çınar ağacı (1)	%8,13	10	Antrenör, dayanışma ve güven duygusunu pekiştiren koruyucu bir dayanak noktasıdır.
Strateji ve Planlama	Model (2), Sürücü (2), Anahtar (1), Aracın direksiyonu (1), Direksiyon (1), Strateji uzmanı (1)	%6,50	8	Antrenör, planlama ve uygulama becerisiyle süreci sistematik biçimde yöneten kişidir.
Olumsuz Temalar	Bin bir surat (1), Cahil (1), Gergin Yay (1), Kompleksli vatandaş (1), Kuyu (1), Suçunu kabul etmeyen mahkum (1), Yanlış Rehber (1), Yanlış yön gösteren pusula (1), İtiraz mercii (1)	%7,32	9	Antrenör, iletişimdeki belirsizlik ve tutarsızlıklar sebebiyle müsabaka ortamının dengeli işleyişini zorlaştıran bir unsurdur.
Yenilik, Gelişim ve İlham	Kaşif (2), Yetenek avcısı (2), Derya (1), Jeneratör (1), Savaşçı (1)	%5,69	7	Antrenör, yeniliği tetikleyen, keşif ve motivasyonu artıran ilham kaynağıdır.
Genel Toplam	Benzersiz Metafor : 83 Tekrarlarla Toplam : 123	%100	123	

Tablo 15’de görüldüğü üzere, güreş hakemlerinin antrenör kavramına ilişkin metaforik algıları sekiz ana tema altında toplanmıştır. Bu temalar, hakemlerin antrenörleri yalnızca teknik işlevleriyle değil, aynı zamanda eğitici, yönlendirici, koruyucu ve duygusal bir profil olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Rehberlik ve Yönlendirme (%18,70) teması, antrenörün yol gösterici ve ilham verici kimliğini ön plana çıkarmaktadır. “Rehber”, “Kutup yıldızı” ve “Deniz feneri” gibi metaforlar, antrenörün sporcuların hem teknik hem de ahlaki gelişiminde yön bulmalarını sağlayan bir pusula işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Hakemlerin bu temaya dair algısı, antrenörün sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda sporunun karar süreçlerine ışık tutan bir rehber olarak konumlandığını göstermektedir. Bilgi, Eğitim ve Öğreticilik (%15,45) teması, antrenörün zihinsel ve bilişsel yönünü temsil etmektedir. “Beyin”, “Öğretmen”, “Psikolog” ve “Terapist” gibi metaforlar, antrenörün sporunun gelişiminde analitik düşünme, duygusal farkındalık ve öğreticilik becerilerini bir araya getiren çok boyutlu bir aktör olduğunu düşündürmektedir. Bu yaklaşım, hakemlerin antrenörü bilgi üreten ve aktaran bir uzman olarak algıladıklarını ortaya koymaktadır. Otorite, Disiplin ve Yönetim (%21,14) teması, en yüksek orana sahip grup olarak dikkat çekmektedir. “Baba”, “Komutan” ve “Mimar” gibi metaforlar, antrenörün liderlik, düzen ve kontrol mekanizmalarını temsil eden bir

lider ve otorite olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu temada yer alan ifadeler, güreşin doğasında yer alan hiyerarşik yapının ve disiplin anlayışının antrenör kimliğinde somutlaştığını düşündürmektedir. Üretkenlik ve Emek (%17,07) temasında yer alan metaforlar, antrenörlüğün yaratıcı, sabırlı ve emek yoğun yönünü yansıtmaktadır. “Bahçıvan”, “Ressam”, “Elmas ustası” ve “Marangoz” gibi imgeler, sporcunun gelişiminin zaman içinde şekillenen bir üretim süreci olduğunu ima etmektedir. Bu durum, antrenörün emeğini, bilgeliğini ve sezgisini bir arada kullanarak sporcuyla işleyen bir zanaatkar olarak algılandığını göstermektedir. Destek, Koruma ve Dayanışma (%8,13) teması, antrenörün insani yönünü ve duygusal bağ kurma kapasitesini öne çıkarmaktadır. “Ağaç”, “Mum” ve “Yaslanılan duvar” gibi metaforlar, antrenörün sporculara güven veren, onlara sığınak olan bir dayanışma odağı olarak görüldüğünü ifade etmektedir. Hakemlerin bu tema kapsamında geliştirdiği algılar, antrenörün yalnızca performans yöneticisi değil, aynı zamanda bir destek kaynağı olduğunu göstermektedir. Strateji ve Planlama (%6,50) temasında yer alan metaforlar, antrenörün analitik düşünme ve süreç yönetimi becerilerini temsil etmektedir. “Model”, “Direksiyon” ve “Anahtar” gibi metaforlar, antrenörün sporcunun kariyerini planlayan ve müsabaka stratejisini belirleyen bir düzenleyici olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu bakış açısı, antrenörlüğün sezgisel değil sistematik bir liderlik biçimi olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Olumsuz Temalar (%7,32) ise azınlıkta olsa da dikkat çekici bir boyut sergilemektedir. “Yanlış rehber”, “Kompleksli vatandaş” ve “Suçunu kabul etmeyen mahkum” gibi metaforlar, hakemlerin bazı antrenörleri iletişimde zorluk yaşayan, aşırı duygusal veya kural dışı davranışlar sergileyen bireyler olarak gördüklerini düşündürmektedir. Bu durum, güreş ortamında antrenör–hakem etkileşiminin her zaman uyumlu bir düzlemde ilerlemediğini göstermektedir. Yenilik, Gelişim ve İlham (%5,69) teması ise antrenörün değişim ve yenilikçiliğe açık yönünü temsil etmektedir. “Kaşif”, “Yetenek avcısı” ve “Jeneratör” gibi metaforlar, antrenörün spora dinamizm kazandıran yeni fikirlerin öncüsü olan bir ilham kaynağı olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Bu temanın yüksek düzeyde gözlenmemesi, yenilikçi yaklaşımların antrenörlük uygulamalarında varlığını koruduğunu ancak geleneksel yöntemlerin yönelimleri şekillendirme bakımından belirleyici olduğunu düşündürmektedir.

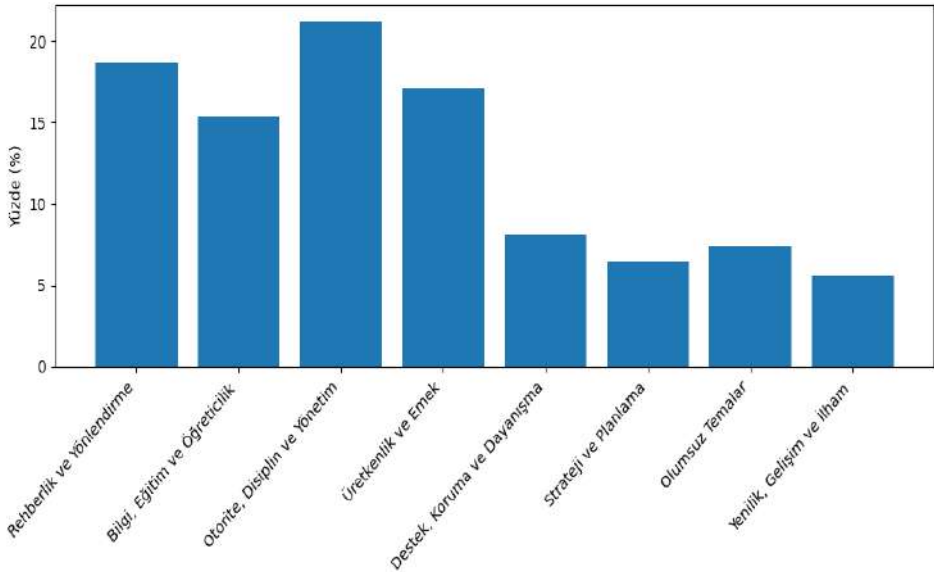
Katılımcılar tarafından üretilen metaforlar ve bunlara ilişkin bazı açıklamalar değerlendirildiğinde, K2 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü sporcusunun yaşamına bütüncül biçimde dâhil olan ve yüksek sorumluluk üstlenen bir aktör olarak algıladıklarını düşündürmektedir. Antrenörün “baba” olarak tanımlanması ve “sporcusunun hayatına dair her şeyle yakından ilgilenir” gerekçesi, hakem gözünde antrenörlük rolünün yalnızca

sportif alanla sınırlı kalmadığını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, antrenörün koruyucu ve yönlendirici yönüne vurgu yapmaktadır. K13 numaralı katılımcının metaforu, hakemlerin antrenörü sporcunun davranış ve tutumları üzerinde doğrudan etkili bir kaynak olarak değerlendirdiğine işaret etmektedir. Antrenörün “ayna” olarak ifade edilmesi ve “sporcu antrenörün yansımasıdır” gerekçesi, müsabaka alanında sergilenen tutumların antrenörle ilişkilendirildiğini düşündürmektedir. K16 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü başarıyı ayrıntılı değerlendirmeler yoluyla inşa eden bir anlayış içinde gördüklerini yansıtmaktadır. “Analizci” ifadesi ve “başarı için her detayı analiz eder” gerekçesi, planlı ve sistematik çalışmanın önceliklendirildiğini düşündürmektedir. Bu bakış, teknik yeterliliğin belirleyici bir unsur olarak ele alındığını göstermektedir. K34 numaralı katılımcının metaforu, hakemlerin antrenörü yön belirleyen ve süreci şekillendiren bir konumda algıladığını ortaya koymaktadır. Antrenörün “lider” olarak tanımlanması ve “yol gösterir” gerekçesi, karar alma ve yönlendirme sorumluluğunun ön planda tutulduğunu göstermekte; antrenörün otoriter konumunu güçlendirmektedir. K39 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü yeteneği fark eden ve bu yeteneği geliştiren bir rol çerçevesinde değerlendirdiğini yansıtmaktadır. Antrenörün “kaşif” olarak ifade edilmesi ve “yetenekli sporcuları bulup yetiştirir” gerekçesi, uzun vadeli gelişim anlayışının ön plana çıktığını göstermektedir. Bu durum, seçici bir yaklaşımın önemsendiğini düşündürmektedir. K54 numaralı katılımcının metaforu, hakemlerin antrenörü sporcunun motivasyonunu sürekli besleyen bir destek kaynağı olarak algıladıklarını düşündürmektedir. Antrenörün “jeneratör” olarak tanımlanması ve “sporcusuna kesintisiz güç sağlar” gerekçesi, süreklilik ve moral desteğine dikkat çekmektedir. Bu bakış, psikolojik katkının da antrenörlük rolü içinde önemli görüldüğünü ortaya koymaktadır. K58 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü sporcunun gelişimini sistemli ve planlı biçimde yapılandıran bir rol içinde değerlendirdiğini yansıtmaktadır. Antrenörün “mimar” olarak ifade edilmesi ve “güreşçisini imar eder” gerekçesi, aşamalı ve bilinçli bir gelişim sürecine işaret etmektedir. K90 numaralı katılımcının metaforu, hakemlerin antrenörü sporcunun başarı yolculuğunda ilerlemeyi mümkün kılan bir destek noktası olarak algıladığını göstermektedir. Antrenörün “merdiven” olarak tanımlanması ve “sporcu onun desteği ile başarının en üst basamaklarına tırmanabilir” gerekçesi, rehberlik işlevini ön plana çıkarmaktadır. Bu değerlendirme, antrenör desteğinin başarı sürecindeki etkisini vurgulamaktadır. K98 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü ham potansiyeli üst düzey yeteneğe dönüştürebilen bir ustalıkla ilişkilendirdiğini yansıtmaktadır. Antrenörün “torna

makinesi” olarak ifade edilmesi ve “kimsenin şekillendiremediğinden müthiş bir yetenek ortaya çıkarabilir” gerekçesi, dönüştürücü etkiye dikkat çekmektedir.

K48 numaralı katılımcının metaforu, hakemlerin antrenörü müsabakanın farklı aşamalarında tutum değiştirebilen bir profil olarak algıladığını düşündürmektedir. Antrenörün “binbir surat” olarak tanımlanması ve “müsabakanın başında bir yüzü, sonunda ayrı bir yüzü ortaya çıkar” gerekçesi, değişken davranışlara dikkat çekmektedir. K50 numaralı katılımcının geliştirdiği metafor, hakemlerin antrenörü karar süreçlerine sürekli itiraz eden bir konumda değerlendirdiğini yansıtmaktadır. Antrenörün “suçunu kabul etmeyen mahkûm” olarak ifade edilmesi ve “sürekli itiraz eder” gerekçesi, hakem–antrenör ilişkilerinde iletişim temelli yaşanan gerilimi görünür kılmaktadır.

Genel bir çerçevede ele alındığında, güreş hakemlerinin antrenörleri yalnızca müsabaka sürecinde teknik sorumluluk üstlenen kişiler olarak değil; sporcunun gelişiminde yönlendirici, düzenleyici ve destekleyici rolleri bir arada barındıran aktörler olarak algıladıkları görülmektedir. Antrenörlere atfedilen bu çok yönlü özellikler, güreş ortamında başarının yalnızca fiziksel yeterlilikle açıklanmadığını; disiplin, liderlik ve insani etkileşimlerin de belirleyici kabul edildiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda bulgular, güreşin teknik bir spor olmanın ötesinde, etik ve psikososyal boyutlarıyla ele alınan bütüncül bir yapı içinde değerlendirildiğini düşündürmektedir.



Grafik 6. Hakemlerin Antrenörlere Yönelik Metaforlarının Tema Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde, güreş hakemlerinin antrenörlere yönelik metaforik algılarının belirgin biçimde “Otorite, Disiplin ve Yönetim (%21,14)” teması etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu oran, hakemlerin antrenörleri düzenini sağlayan, otoriteyi temsil eden ve yönetsel sorumluluğu üstlenen bir lider olarak algıladıklarını göstermektedir. “Baba”, “Komutan” ve “Yönetmen” gibi metaforlar, antrenörün disiplinin simgesi ve karar süreçlerinin merkezinde yer alan bir kimlik olarak konumlandığını düşündürmektedir. Rehberlik ve Yönlendirme (%18,70) teması, antrenörün bilgi ve deneyimiyle yön gösteren bir eğitmeni olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. “Rehber”, “Kutup yıldızı” ve “Pusula” gibi metaforlar, antrenörün hem teknik hem de moral açıdan sporcuların yolunu aydınlatan bir rehber konumunda algılandığını göstermektedir. Bu bulgu, antrenörün yalnızca teknik bilgi aktaran değil, aynı zamanda sporcunun gelişiminde yönlendirici bir rol üstlendiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Bilgi, Eğitim ve Öğreticilik (%15,45) teması da önemli bir orana sahiptir. Bu grup, antrenörün bilgi üretimi, öğreticilik ve zihinsel rehberlik yönlerine vurgu yapmaktadır. “Öğretmen”, “Beyin” ve “Psikolog” metaforları, antrenörün hem bilişsel hem de pedagojik bir aktör olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu temanın öne çıkması, güreş hakemlerinin antrenörlüğü yalnızca bir uygulama alanı değil aynı zamanda bir öğretim ve öğrenme süreci olarak gördüklerine işaret etmektedir. Üretkenlik ve Emek (%17,07) teması, antrenörün yaratıcılık, sabır ve özveriyle ilişkilendirilen yönlerini ön plana çıkarmaktadır. “Bahçıvan”, “Ressam” ve “Marangoz” gibi metaforlar, sporcunun biçimlenme sürecinde antrenörün emeğinin dönüştürücü etkisine vurgu yapmaktadır. Bu temada antrenör hem bilgi hem de sezgiyle çalışan bir usta kişiliği olarak görülmektedir. Destek, Koruma ve Dayanışma (%8,13) teması, antrenörün insani yönünü temsil etmektedir. “Ağaç”, “Mum” ve “Yaslanılan duvar” gibi metaforlar, antrenörün sporcular için güven ve sığınma kaynağı olduğunu düşündürmektedir. Bu bulgu, hakemlerin antrenörleri yalnızca teknik lider değil, aynı zamanda duygusal dengeyi sağlayan bir destek noktası olarak da gördüklerini ortaya koymaktadır. Daha düşük oranlarda yer alan Strateji ve Planlama (%6,50) teması, antrenörün analitik düşünme ve süreç yönetimi becerilerine işaret etmektedir. Bu tema, antrenörlüğün yalnızca içgüdüsel değil aynı zamanda sistematik ve planlı bir faaliyet olarak algılandığını göstermektedir. Olumsuz Temalar (%7,32), hakemlerin bazı antrenörleri iletişimde zorluk yaşayan, aşırı otoriter veya duygusal tepkilerle hareket eden bireyler olarak algıladığını göstermektedir. Bu bulgu, hakem–antrenör etkileşimlerinde yaşanan gerilimlerin ve sınır karmaşalarının varlığına dikkat çekmektedir. Yenilik, Gelişim ve İlham (%5,69) temasın da antrenörün değişime açık, yenilikçi ve motive edici yönünü öne çıkarmaktadır. “Kaşif” ve “Yetenek avcısı” gibi

metaforlar, antrenörün spora yenilik katan, ilham veren bir kimlik olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Her ne kadar bu tema düşük bir orana sahip olsa da güreşin gelişiminde yenilikçi düşüncenin varlığını koruduğunu göstermesi bakımından anlamlıdır.

Genel olarak bakıldığında, grafik verileri güreş hakemlerinin antrenörleri liderlik, rehberlik ve öğreticilik gibi değerlerle özdeşleştirdiklerini; bunun yanında, emek, sabır ve adalet ilkeleriyle şekillenen çok boyutlu bir mesleki kimlik algısına sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Bu durum, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele değil, aynı zamanda bilgi, disiplin ve insan ilişkileri temeline dayanan bir kültür olarak değerlendirildiğini güçlü biçimde göstermekte ve güreş hakemlerinin antrenörlere dair algılarının hem bilişsel hem de duyuşsal temeller üzerine kurulu olduğunu antrenörün bilgi, deneyim, adalet ve sorumluluk kavramlarıyla özdeşleştirildiğini ortaya koymaktadır.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

Spor ile metaforik algı arasındaki ilişki, spor olgusunun yalnızca fiziksel bir etkinlik olarak değil, aynı zamanda bilişsel, duyuşsal ve sosyo-kültürel bir yapı olarak ele alınmasına imkân tanımaktadır. Bu süreçte kullanılan metaforik ifadeler, bireylerin spor deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ortaya koymakta ve sporun çok katmanlı yapısının anlaşılmasına katkı sağlamaktadır (Lakoff & Johnson, 1980). Bu yönüyle metaforik algı, sporun bireysel deneyimden toplumsal etkileşime uzanan geniş bir anlam alanı içerisinde nasıl konumlandırıldığını ortaya koyan önemli bir bilişsel araçtır (Gibbs, 1994). Özellikle güreş gibi mücadele, disiplin, güç ve strateji temelli spor dallarında, sporcu, antrenör ve hakem rollerine ilişkin metaforik algılar; bu aktörlerin birbirlerini nasıl konumlandırdıklarını, hangi değerler üzerinden anlamlandırdıklarını ve spor ortamındaki etkileşim dinamiklerini derinlemesine analiz etmeye olanak tanımaktadır. Spor bağlamında metaforların kullanımı, kültürel değerlerin ve rol beklentilerinin bireylerin bilişsel yapıları içerisinde nasıl örgütlendiğini ortaya koymaktadır (Kövecses, 2010).

Metaforların etkili kullanımı, spor ortamlarında iletişimin niteliğini artırmakta, öğrenme süreçlerini desteklemekte ve bireylerin karmaşık sportif deneyimleri daha somut ve anlaşılır biçimde kavramalarını kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle metafor analizi, spor bilimleri alanında algıların, rollerin ve etkileşim biçimlerinin açıklanmasında işlevsel ve etkili bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Forceville & Urios-Aparisi, 2009). Metaforlar ile sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirleri üzerindeki etkileri daha iyi anlaşılmakta, duygusal bağ ve iletişim konusunda büyük bir etki meydana gelmektedir. Spor ve metaforik algı arasındaki ilişki, sporun bireyler ve toplumlar üzerindeki etkisini anlamak ve bu etkinin nasıl algılandığını çözümlemek açısından büyük bir öneme sahiptir. Spor, metaforlar aracılığıyla hem bireysel hem de kolektif düzeyde anlamlandırılan ve iletişimde kullanılan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Lakoff & Johnson, 1980; Gibbs, 1994; Kövecses, 2010). Bu metaforlar, sporun doğasını, sporcuların performansını ve izleyicilerin sporla kurdukları deneyimsel bağları daha derinlemesine kavramamıza olanak tanımaktadır (Wann et al., 2001; Jones et al., 2004). Sporun dinamik yapısı, bireylerin ve toplumların günlük yaşamdan profesyonel alanlara kadar uzanan çeşitli deneyimlerini ve duygularını ifade etmelerine yardımcı olan bir araç işlevi görmektedir. Eğitim, kişisel gelişim, sağlık, zindelik ve psikolojik dayanıklılık gibi birçok alanda spor metaforları, anlamlı ve etkili bir iletişim dili olarak kullanılmakta ve bu durum, sporun insan yaşamındaki yaygın ve derin etkisini açıkça ortaya koymaktadır (Jacobs & Spillman, 2005; Low, 2008; Strand & Spillman, 2020). Ayrıca, metaforik algı,

sporun yalnızca fiziksel bir aktivite olmanın ötesine geçerek, insanların yaşamında derin bir anlam taşımasını sağlamaktadır. Spor arenasındaki metaforlar, bireylerin karmaşık duygularını ve deneyimlerini somutlaştırarak, bu deneyimlerin daha kolay anlaşılmasına ve paylaşılmasına olanak tanımaktadır. Özellikle eğitim ve kişisel gelişim alanlarında kullanılan spor ile ilgili metaforlar, bireylerin hedef belirleme, strateji geliştirme ve zorluklarla başa çıkma süreçlerinde rehberlik etmektedir.

Güreş, belirli kurallar çerçevesinde ve değişik stillerle gerçekleştirilen bir spordur ve güreşçiler bu kurallar doğrultusunda e rakiplerini yenebilmek için fiziksel güçlerini, teknik becerilerini ve stratejik düşünme yetilerini etkin bir şekilde kullanmaktadırlar. Güreş, bireyin bedensel dayanıklılığını, çevikliğini, irade gücünü ve karakter gelişimini destekleyen önemli spor dallarından biri olarak değerlendirilmektedir (Bahodirovich, 2022; Malcolm ve ark., 2023). Güreşin sportif boyutu, yalnızca fiziksel güç ve teknik beceriye değil; aynı zamanda zihinsel disiplin, özdenetim ve stratejik düşünme kapasitesine de dayanmaktadır. Güreşçiler, müsabaka süresince sadece rakiplerini yenmeye değil, aynı zamanda bedenlerini, duygularını ve zihinsel süreçlerini kontrol etmeye odaklanmaktadırlar. Bu yönüyle güreş, sporcuların hem fiziksel performanslarının hem de bilişsel, psikolojik ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Rushall, 2006; Weinberg & Gould, 2019). Güreş branşında sporcu, antrenör ve hakem üçlüsü, yalnızca teknik rollerle sınırlı olmayan aynı zamanda psikolojik, sosyolojik ve kültürel etkileşimlerin yoğun biçimde yaşandığı çok katmanlı bir etkileşim alanı sunmaktadır. Bu üç aktörün birbirlerine yönelik metaforik algılarının incelenmesi, güreş ortamında şekillenen anlam dünyasını çözümlmek açısından önemli bir pencere açmakta, sporcu antrenör ve hakemlerin karşılıklı algılarını hem bireysel hem de toplumsal anlam örgüleri üzerinden değerlendirme imkânını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada insanların karmaşık veya soyut fikirlerini daha somut ve anlaşılır hale getirmek için kullandıkları bir dil ve düşünme biçimi olan metaforlar ve metaforik algılama ile güreş arenasının ayrılmaz faktörü olan sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya konulmaktadır. Bu doğrultuda metaforlar, soyut kavramları somut biçimlere dönüştürerek bireylerin düşünsel dünyasını görünür kılan ve spor ilişkilerinin anlamlandırılmasında işlevsel bir rol oynayan dilsel yapılarıdır (Lakoff ve Johnson, 2008). Bu çalışma ile güreş alanında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik anlatımları incelenmiş, etkileşimin yalnızca performans, kural uygulama ve teknik süreç boyutlarıyla sınırlı olmadığını; adalet, otorite, rehberlik, güven, aidiyet ve kültürel kimlik eksenlerinde de anlamlar üretildiği ortaya konulmuştur. Bu aşamada, güreş

sporunun yapısını biçimlendiren temel özneler olan sporcu, antrenör ve hakem arasındaki karşılıklı algılar, metafor analizinin sunduğu bilişsel çerçeve aracılığıyla değerlendirilmiştir. Sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik algıları, sporcuların performansını, antrenman ve müsabaka sürecindeki durumlarını, antrenörün sporcuya karşı tutumunu, hakemlerin müsabakalardaki kararlarının kabul edilebilirliğini etkilemektedir.

Sporcuların antrenörlere yönelik metaforik bakış açılarında ortaya çıkan bulgular, güreşçilerin antrenörlerini çoğunlukla rehberlik eden, koruyan ve eğiten bir konumda algıladıklarını göstermektedir. En sık tekrarlanan “Baba” metaforuyla sporcular antrenörlerini aile içindeki gibi güven veren, yönlendiren ve yol gösteren bir rolde konumlandıkları görülmekte ayrıca bu değerlendirmeler de destekleyici antrenör yaklaşımlarının önemini yansıtmaktadır (Jowet ve ark.; 2017). “Anne”, “Abi” ve “Kardeş” gibi metaforlar, antrenörün duygusal yakınlık kurabilen, güven veren ve destekleyici bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, güreşin bireysel mücadeleye dayalı doğasında, antrenörün psikolojik destek sağlayan bir unsur olarak algılandığını düşündürmektedir. Bu metaforlarla güreşin disiplin temelli doğasında antrenörün yalnızca teknik bir aktör değil aynı zamanda duygusal bağ kurulan bir otorite olduğunu düşündürmektedir. “Rehber” “Deniz feneri”, “Navigasyon”, “Yol gösterici ışık” gibi metaforlar, sporcu–antrenör ilişkisinin yön gösterme ve stratejik boyutlarını vurgulamaktadır. Özellikle “Rehber” metaforu, antrenörün stratejik karar alma süreçlerinde sporcuya yol gösteren yönlendirici bir kaynak olarak algılandığını ifade etmektedir. Bu metaforlar aynı zamanda güreşin bireysel karar alma süreçlerinde antrenörün etkisini sembolik düzeyde açığa çıkarmaktadır. Sporcu–antrenör ilişkisinde olumsuz metaforlar ise düşük oranlara sahip olmakla birlikte sporcu antrenör iletişimde aksayan noktaları görünür kılmaktadır. “Kara Delik”, “Enerji Yutan Kuyu” ve “Pranga” gibi metaforlar, bazı sporcuların antrenörlerini kısıtlayıcı, yıpratıcı veya faydacı bir konumda algıladıklarını göstermektedir. Bu metaforlar, güreşin yüksek stres düzeyine sahip doğasında, antrenörün zaman zaman bir baskı unsuru hâline gelebileceğine; sporcu–antrenör ilişkisinde iletişimin tek yönlü biçimde sürdürülmesinin ise motivasyon kayıplarına yol açabileceğine işaret etmektedir (Cushion ve Jones, 2006; Potrac ve ark.; 2007). Nitekim, sporcu–antrenör etkileşiminde ortaya çıkan algısal farklılıkların, sporcunun performans düzeyini ve motivasyonel süreçlerini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır (Ekinci ve Doğru, 2025). Sporcuların antrenörlerine yönelik metaforik algıları büyük ölçüde olumlu temalar etrafında şekillenmekte antrenör, sporcu için hem yön veren hem de duygusal bağ kurulan bir destek kaynağı olarak algılanmakta; bu algı, güreşin kültürel ve psikolojik bağlamında anlam kazanmaktadır. Bu durum, antrenörün

iletişim tarzı, geri bildirim biçimi ve liderlik anlayışının sporcunun psikolojik hazırlığı ve müsabaka başarısı üzerinde belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Sporcuların metaforik değerlendirmelerinde, hakem boyutu da önemli bir algı yönünü oluşturmaktadır. Hakem, yalnızca kuralları uygulayan bir otorite değil aynı zamanda müsabaka dinamiklerini yönlendiren, sporcu psikolojisini etkileyen ve rekabetin adil biçimde sürdürülmesini sağlayan bir denge unsurudur. Sporcuların hakemlere yönelik metaforik algıları, bu otoriteyi nasıl içselleştirdiklerini ve hangi sembolik anlamlarla ilişkilendirdiklerini ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, güreşçilerin hakemleri çoğunlukla denetleyici, karar verici ama zaman zaman da mesafeli bir konumda algıladıklarını göstermektedir. Hakemlere yönelik metaforlar arasında en sık karşılaşılan “Terazi”, “Hakikat aynası”, “Denge noktası” gibi metaforlar, hakemin adil karar verme sorumluluğunu vurgularken; “Kamera”, “Radar”, “Gözetleyici” gibi benzetmeler de hakemin denetleyici rolünü ön plana çıkarmaktadır. Bu metaforlar, güreşçilerin hakemi yalnızca kuralları uygulayan değil aynı zamanda davranışları izleyen ve kontrol eden bir aktör olarak algıladıklarını göstermektedir. Öte yandan, “Puslu ayna”, “Bozuk saat”, “Labirent” ve “Ayak bağı” gibi metaforlar, hakemliğin stres, karmaşa, belirsizlik ve baskı unsurları taşıyan boyutlarına işaret etmektedir. Özellikle müsabaka sırasında hakem tarafından verilen kararlar, yalnızca doğruluk düzeyinde değerlendirilmemekte aynı zamanda sporcunun zihninde, tarafsızlık ilkesiyle çevrelenmiş ve müsabaka akışının dışında konumlanan bir otorite olarak anlam bulmakta, bu durum ise hakemin güreşin psikolojik boyutundaki etkisini ortaya koymaktadır (Guillén ve Feltz, 2011). Özellikle müsabaka esnasında verilen kritik kararların, sporcu algısında hakemi duygusal davranmayan kararlarında objektif hareket eden bir konuma yerleştiği görülmektedir (İnan ve ark.; 2019). Bu bulgular, güreşin birebir mücadeleye dayalı doğasında hakemin rolünün yalnızca teknik değil, aynı zamanda psikolojik bir etki meydana getirdiğini göstermektedir. Sporcuların hakemleri metaforik düzlemde değerlendirmeleri, onların karar alma süreçlerine dair algılarını ve bu algının müsabaka performansına olan yansımalarını anlamak açısından önemlidir. Hakemlere yönelik metaforik algılar hakemin hem adalet sağlayıcı hem de stres yaratan bir unsur olarak konumlandırıldığını ortaya koymakta, bu ikili algı güreşin rekabetçi doğasında hakemin rolünün çok boyutlu olduğunu ve sporcu psikolojisi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu da göstermektedir.

Antrenörlerin sporculara ilişkin metaforik değerlendirmeleri ise, güreş sporundaki eğitim, disiplin ve performans anlayışının nasıl kavramsallaştırıldığını göstermektedir. Bu algılar yalnızca performans odaklı bir değerlendirme değil; aynı zamanda eğitici, yönlendirici ve karakter geliştirici bir

bakış açısını yansıtmaktadır. Araştırma bulgularına göre, antrenörler sporcuları çoğunlukla “Ham madde”, “Tohum”, “Toprak” ve “Fidan” gibi metaforlarla tanımlamaktadır. Bu metaforlar, sporcunun gelişim sürecine vurgu yaparken, antrenörün bu süreci şekillendiren bir rehber olarak konumlandığını göstermektedir. Özellikle “Tohum” metaforu, sporcunun gelişim ve başarı potansiyelini barındıran ancak gelişim için yönlendirmeye, desteğe ihtiyaç duyan bir yapı olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Nitekim sporcu gelişiminde antrenörün pedagojik yaklaşımı metaforik algılar üzerinden şekillenmekte ve bu algılar, antrenörün eğitim stratejilerini doğrudan etkilemektedir (Jowett, 2007). Antrenörlerin hakemlere yönelik metaforik bakış açıları ise daha mesafeli ve eleştirel bir düzlemde şekillenmektedir. Özellikle müsabaka esnasında alınan kararların antrenörler tarafından öngörülemez bulunması, hakem algısının stratejik planlamayı zorlaştıran bir etken olarak değerlendirilmesine neden olmaktadır. Bununla birlikte, bazı antrenörler hakemleri “Terazi”, “Gözetmen” ve “Müfettiş” gibi metaforlarla tanımlayarak, hakemlerin adil ve denetleyici rolünü kabul etmektedir. Bu ikili algı, antrenörlerin hakemlere yönelik tutumlarının deneyim düzeyine, müsabaka geçmişine ve yaşanmış olaylara göre değişkenlik gösterebildiğini de düşündürmektedir. Genel olarak antrenörlerin bakış açıları değerlendirildiğinde, sporculara yönelik metaforik algıları gelişim odaklı, yönlendirici ve eğitici çerçevede şekillenmektedir. Hakemlere yönelik algıları ise daha çok belirsizlik, kontrol ve adalet ekseninde biçimlenmekte ve bu durum güreşin rekabetçi doğasında antrenör–hakem ilişkisinin zaman zaman gerilimli müdahaleci bir düzlemde ve stresli bir zemine oturduğunu antrenörlerin hem eğitici hem de rekabeti yönlendiren bir rol üstlendiklerini; hakemleri ise karar süreçlerini etkileyen bir unsur olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Güreş hakemlerinin sporculara ve antrenörlere yönelik metaforik algıları, branşın içinden gelen deneyimsel birikimle şekillenmiş olup hem teknik hem de davranışsal boyutları içermektedir. Araştırma bulgularına göre, hakemler sporcuları çoğunlukla “Savaşçı”, “Arslan”, “Volkan” gibi metaforlarla tanımlamaktadır. Bu metaforlar, sporcuların enerjik, öngörülemez ve zaman zaman kontrol edilmesi güç, değişken ve dikkat gerektiren bir yapıya sahip olduklarını düşündürmektedir. Hakemlerin sporcuya ilişkin metaforik anlatımları, güreşin yalnızca fiziksel bir mücadele değil; aynı zamanda emek, karakter, gelişim ve değerler bütününe dayalı bir süreç olarak algılandığını göstermektedir. Elde edilen veriler, hakemlerin sporcuyu güreşin özünü oluşturan sabır, denge, azim ve özveri ilkelerini somutlaştıran bir temsilci olarak gördüklerine işaret etmektedir. Bu bakış açısı, sporcunun müsabakadaki performansının ötesinde, güreşin ahlaki ve kültürel mirasını taşıyan bir unsur olarak konumlandırıldığını düşündürmektedir. Bu bağlamda, hakemlerin

sporcuyla yalnızca kural uygulamalarının öznesi olarak değil, güreşin değerler sisteminin taşıyıcısı ve kültürel devamlılığı sağlayan bir aktör olarak algılanması dikkat çekicidir. Dolayısıyla hakem algısında sporcu, yalnızca başarı ya da skorla ölçülen bir kimlik değil; aynı zamanda güreşin ruhunu yaşatan, disiplin ve değer temelli bir bütünlüğün temsilcisidir. Antrenörlere yönelik metaforik değerlendirmeler ise daha stratejik ve mesafeli bir boyutta şekillenmektedir. Hakemler antrenörleri “Strateji uzmanı”, “Yönetmen”, “Analizci” gibi metaforlarla tanımlamaktadır. Bu metaforlar, antrenörlerin müsabaka öncesi ve sırasındaki stratejik yönlendirme rolünü vurgulamaktadır. Özellikle “Yönetmen” metaforu, antrenörün sporcuların performansını sahneye koyan ve yöneten bir aktör olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bazı hakemler, antrenörleri “Yanlış rehber”, “Suçunu kabul etmeyen mahkûm” ya da “Yanlış yön gösteren pusula” metaforlarıyla tanımlamış; bu durum, antrenörün sporcusuna yönelik rehberlik sürecinde yanlış yönlendirme eğiliminde olan bir aktör olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bağlamda antrenörlere yönelik algılar stratejik, yönlendirici ancak zaman zaman yanlış müdahaleci bir konumda biçimlenmektedir. Bu algılar, hakemlerin müsabaka yönetiminde hem teknik hem de ilişki temelli karar alma süreçlerini etkileyen önemli bir arka plan sunmaktadır.

6. SONUÇ

Güreş ortamında sporcu, antrenör ve hakem arasındaki ilişki, yalnızca görev ve sorumlulukların sınırlarıyla açıklanabilecek bir yapı değildir. Bu ilişki, psikolojik, sosyolojik ve kültürel temeller üzerinde şekillenen çok katmanlı bir etkileşim alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de köklü geçmişi ve uluslararası başarılarıyla öne çıkan güreş sporunda, sporcuların yanı sıra onların gelişiminde belirleyici rol oynayan antrenörler ile ulusal ve uluslararası düzeyde görev yapan hakemlerin karşılıklı algıları, bu ortamın dinamiklerini anlamada önemli ipuçları sunmaktadır.

Güreş bağlamında metaforik algılar, yalnızca bir anlatım biçimi değil; bireylerin psikolojik eğilimlerini, sosyal konumlarını ve kültürel birikimlerini yansıtan güçlü ifadelerdir. Sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik kullandıkları metaforlar, bu üç aktörün etkileşimi nasıl anlamlandırdıklarını ve hangi değerler etrafında konumlandıklarını açığa çıkarmaktadır. Bu çerçevede etkileşimin yalnızca teknik uygulamalarla sınırlı kalmadığı; adalet, rehberlik, güven, otorite ve kültürel aidiyet gibi değerler etrafında derinleştiği görülmektedir.

Güreş branşında sporcu, antrenör ve hakem üçlüsünün birbirlerine yönelik metaforik algıları, yalnızca bireysel deneyimlere değil; aynı zamanda branşın kültürel yapısına, iletişim biçimlerine ve rol beklentilerine dayalı olarak şekillenmektedir. Bu üç aktörün birbirini nasıl tanımladığı, güreş ortamındaki etkileşim dinamiklerini anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Her bir aktör, diğerini kendi deneyimsel çerçevesi içinde tanımlarken, bu tanımlar branşın kültürel dokusuyla büyük ölçüde örtüşmektedir. Bu yönüyle güreş sporunda yer alan sporcu, antrenör ve hakemler; yalnızca teknik sorumluluklar üstlenen roller değil, aynı zamanda psikolojik, sosyolojik ve kültürel etkileşimlerin yoğun biçimde yaşandığı çok boyutlu bir yapının da temsilcileridir.

Özellikle metaforik algıların tematik çeşitliliği, güreş ortamındaki ilişkilerin çok boyutlu doğasını ve bu ilişkilerin zamanla nasıl değişim gösterdiğini anlamak açısından zengin bir veri sunmaktadır. Metaforik anlatımların çeşitliliği, güreş ortamındaki ilişkilerin durağan olmadığını; zamanla değişen ve bağlama göre yeniden şekillenen bir karakter taşıdığını göstermektedir. Bu anlatımlar, dilsel bir tercihin ötesine geçerek, güreş ortamındaki ilişkileri anlamlandıran bilişsel ve duygusal göstergelere dönüşmektedir. Böylece güreş, yalnızca fiziksel bir mücadele alanı değil; aynı zamanda değerlerin, anlamların ve kimliklerin biçimlendiği dinamik bir kültürel süreç olarak belirlenmektedir.

Sonuç olarak, güreş branşında metaforik algılar, güreşin öznelere arasındaki etkileşimin hem bireysel hem de kültürel düzeyde nasıl anlamlandırıldığını ortaya

koymakta; sporun yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda anlamsal, sembolik ve sosyal bir alan olduğunu göstermektedir Bu bakış açısı, sporun fiziksel yönünün ötesinde, anlamsal ve sosyal boyutlarını görünür kılarken; güreş alanında iletişimin güçlendirilmesi, karşılıklı anlayışın derinleştirilmesi ve farkındalığın artırılması için de sağlam bir zemin sunmaktadır.

6.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler

Bu çalışma, güreş branşında sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarının; bu sporun kültürel, psikolojik ve etik yapısına dair önemli göstergeler sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, güreşin gelişimine ve temel aktörler arasındaki etkileşimin güçlendirilmesine katkı sağlayabilecek öneriler aşağıda sunulmaktadır.

- Sporcu, antrenör ve hakemler arasındaki etkileşimin güçlendirilmesi amacıyla empati temelli iletişim eğitimleri düzenlenmeli; müsabaka öncesi ve sonrası bilgilendirme ve değerlendirme toplantıları yaygınlaştırılmalıdır.
- Sporcu, antrenör ve hakem ilişkilerinde güven ikliminin sürdürülebilirliğini desteklemek için müsabaka yönetiminde şeffaflık, iletişim ve karar paylaşımına yönelik yapısal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Antrenör ve hakem eğitim programlarında metaforik algı analizlerinden elde edilen bulgulara yer verilerek, güreşin temel aktörlerinin birbirlerini nasıl algıladıklarına yönelik farkındalık çalışmaları yürütülmelidir.
- Güreş branşında yaşanan stres ve rekabet ortamının etkilerini azaltmak amacıyla sporcu, antrenör ve hakemlere yönelik psikolojik dayanıklılık, stres yönetimi ve rol farkındalığı eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Güreş camiasında öne çıkan adalet, rehberlik ve özveri gibi değerleri ortak bir zeminde buluşturacak etik ilke ve standartlar geliştirilerek kurumsal düzeyde uygulanmalıdır.
- Metaforik algılara ilişkin nitel araştırmalar farklı yaş grupları, cinsiyetler ve uluslararası düzeylerde tekrarlanmalı; elde edilen bulgular eğitim ve gelişim süreçlerinde geri bildirim aracı olarak kullanılmalıdır.
- Gelecek araştırmalarda metaforik algıların sporcu motivasyonu, liderlik tarzları ve örgütsel bağlılık gibi değişkenlerle ilişkisi nicel yöntemlerle incelenerek disiplinler arası bir bakış açısı geliştirilmelidir.
- Güreş branşında kadın sporcu, antrenör ve hakemlerin katılımını artırmaya yönelik tanıtım, eğitim, teşvik ve istihdam politikaları güçlendirilerek kadın temsiliyeti desteklenmelidir.

7. KAYNAKÇA

- Abdukahharovich, S. H. (2022). The significance of wrestling sports for society and the history of its formation. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, 10, 312-316.
- Açıkada, C. ve Ergen, E. (1990). *Bilim ve spor*. Ankara: Büro-Tek Ofset Matbaacılık.
- Açıkada, C., Haslofça, E., & Haslofça, F. (2022). Türkiye’de Antrenörlük ve Antrenman Biliminin Gelişmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 33(2), 53-73.
- Akandere, M., Aktaş, S., & Er, Y. (2018). Zihinsel antrenman ve spor. *Türkiye Barolar Birliği*, 60, 74.
- Akgül, K. A., & Gül, M. (2022). Güreş antrenörlerinin liderlik özellikleri ile ahlaki zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 21-25.
- Akıncı, A. Y. (2022). *Spor Tarihi*. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, 7.
- Akkaya, C., Yıldız, N. O., & Kaçay, Z. (2022). Etkili İletişim ve Spor. *Spor-Eğitim-Sağlık 2022*, 55.
- Aksan, Y., Akkök, E. A., & Aksan, M. (2023) Kavramsal Metafor Kuramının Temel Kavramları ve Kuramdaki Gelişmeler. *Kavramsal Metafor ve Metonimi Üzerine Uygulamalar*, 1.
- Alkurt, Z. (2012). Sportif eğitimlerin fiziksel ve sportif gelişime etkisi. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 11(2),149-158.
- Alter, J. S. (1992). *The wrestler's body: Identity and ideology in North India*. University of California Press.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: SPSS uygulamalı*. Sakarya yayıncılık
- Amorose, A. J., & Smith, P. J. (2003). Feedback as a source of physical competence information: Effects of age, experience and type of feedback. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(3), 341-359.
- Arıç, V. N. (1993). *Asil spor güreş*. Ankara: Damla Matbaacılık.
- Aristoteles, K. (1987). *Poetika*, çev. İsmail Tunalı, Remzi Kitabevi, 9.
- Aronofsky, D., Rourke, M., Tomei, M., Wood, E. R., & Siegel, R. D. (2009). *The wrestler*. Kinowelt Home Entertainment.
- Atasoy, B., & Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve spor. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 11-22.
- Atik, M. (1973). *Serbest güreşte: teknik, taktik, kompleler*. Emel Matbaacılık.
- Aydın, F. (2011). Üniversite Öğrencilerinin “Çevre” Kavramına İlişkin Metaforik Alguları. *Doğu coğrafya dergisi*, 16(26), 25-44.

- Aydoğan, Y. (2021). Antrenör Rol Modelliği ve Liderlik Özelliğinin Sporcular Üzerindeki Etkisi.
- Bahodirovich, F. S. (2022). History of wrestling sports. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 7, 219-223.
- Bal, H. (2012). Nitel araştırma yöntemleri. Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Barthes, R. (1957). The world of wrestling. *Frolic Game Play Sport Toy & Wanton*, 183.
- Bedir, D. (2023). Sporcularda bilişsel kontrol ve bilişsel esneklik becerilerinin mental iyi oluş üzerine etkisinin incelenmesi. *Research in Sport Education and Sciences*, 25(1), 26-29.
- Boroditsky, L. (2001). Does language shape thought?: Mandarin and English speakers' conceptions of time. *Cognitive psychology*, 43(1), 1-22.
- Başaran, M. (1989). Serbest ve grekoromen güreş teknik-taktik teorik ve metodik bilgileri. Ankara, GSGM Yayınları, (s 1), 3.
- Başer, E. (1986). Bilimsel Uygulamalı Spor Psikolojisi. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı. Yayın No:31, Ankara. 1986.
- Bairner, A., & Han, P. (2022). Sport, nationalism, and national identities. *The Oxford handbook of sport and society*, 86-103.
- Bayraktar, G., & Tozoğlu, E. (2015). Güreş Sporuna Küreselleşme Sürecinin Etkileri. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 71-92.
- Bayraktar, G., & Kuru, E. (2007). Güreş Hakemlerinin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 27-39.
- Başaran, M. (1989). Güreşin öğretim ve antrenman temelleri. Dördüncü baskı, Gençlik ve Spor Akademisi yayınları, Manisa.
- Başoğlu, B. (2022). Kültür ve spor. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*, 3(9), 1037-1043.
- Bektaş, F., Türkmen, M., Yılmaz, İ., Gül, M., & Karaman, G. (2014). Perceptions of Doping from Wrestlers of the Turkish National Team Using the Metaphor Method. *International Journal of Wrestling Science*, 4 (2), 55-62.
- Berger, P., & Luckmann, T. (2016). The social construction of reality. In *Social theory re-wired* (pp. 110-122). Routledge.
- Bilir, H. (2020). Sporun toplumsal işlevi: sosyolojik bir yaklaşım. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(4), 27-36.
- Black, M. (1979). More about metaphor. *Metaphor and thought*, 2, 19-41.
- Blumer, H. (1986). *Symbolic interactionism: Perspective and method*. Univ of California Press.

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford university press.
- Brown, A. (2017). *Coaching Wrestling: Strategies for Success*. Sports Publishing.
- Brownell, R. (2014). *Wrestling*. Greenhaven Publishing LLC
- Burke, K. L. (1997). Communication in sports: Research and practice. *Journal of Interdisciplinary Research in Physical Education*, 2(1), 39-52.
- Büyükbasmacı, Y. E. (2024). Antrenör Sporcu İlişkisinin Sporcu Tükenmişliğine Etkisi. *Uluslararası Türk Spor Ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 4(2), 63-75. <https://doi.org/10.55376/ijtsep.1590008>
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Atıf İndeksi, 001-214.
- Can, A. (2014). 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Chandler, T., Vamplew, W., & Cronin, M. (2007). *Sport and physical education: The key concepts*. Routledge.
- Chelladurai, P. (1990). Leadership in sports: A review. *International journal of sport psychology*.
- Cassidy, T., Potrac, P., & Rynne, S. (2023). *Understanding sports coaching: The pedagogical, social and cultural foundations of coaching practice*. Routledge.
- Cengiz, R., & Pular, A. (2004). Hakemlerin fair play olaylarına bakış açıları. *Celal Bayar Üniversitesi Spor Felsefesi ve Sosyal Bilimleri Sempozyumu*, 17, 20.
- Cevizci, A. (2003). *Felsefe terimleri sözlüğü*. Türkiye: Paradigma.
- Cicioğlu, İ. (2001). *Türk Güreş Hakemliğinin Bugünkü Durumu*. Güreş Kurultayı, Antalya.
- Chehabi, H. E. (2002). Zurkhaneh: The traditional Persian gymnasium. *Iranian Studies*, 35(1-3), 321-336.
- Chelladurai, P., & Kim, A. C. H. (2022). *Human resource management in sport and recreation*. Human kinetics.
- Coakley, J. (2004). *Sport in society: Issues and controversies*. McGrawHill. Higher Education, Boston.
- Considine, T. (1982). *The Language of Sport: A Handy Dictionary of Sporting Terms*. Birleşik Krallık: Angus & Robertson.
- Côté, J., Bruner, M., Erickson, K., Strachan, L., & Fraser-Thomas, J. (2010). Athlete development and coaching. *Sports coaching: Professionalisation and practice*, 63(84), 307-323.

- Côté, J., & Gilbert, W. (2009). An integrative definition of coaching effectiveness and expertise. *International journal of sports science & coaching*, 4(3), 307-323.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches*. Sage Publications. London
- Curby, D. (2020). *International Journal of Wrestling Science. Annual Review*.
- Cushion, C., & Jones, R. L. (2006). Power, discourse, and symbolic violence in professional youth soccer: The case of Albion Football Club. *Sociology of sport journal*, 23(2), 142-161.
- Çalışkan, G., & Göral, M. (2015). *Antrenörün Liderliği*. (2. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çalışkan, H. Y., & Pekel, A. Ö. (2024). Olimpiyat Oyunlarına Katılan Profesyonel Sporcuların Olimpiyat Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 6(4), 474-478.
- Çakmak, G., Kahveci, M. S., & Karagün, E. (2024). Sağlık Çalışanlarının Egzersiz ve Spor Kavramlarına İlişkin Metaforları. *Online Journal of Recreation & Sports*, 13(1).
- Çelik, V. O. (2024). Spor alanında karizmatik liderlerin grup bütünlüğü üzerindeki etkileri. *The Journal of Academic Social Science*, 14(14), 104-122.
- Çetin, N. (2019). “Türklerde Güreş Kültürü ve Kırkpınar Güreşleri” Kitabı Hakkında. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 12(28), 1245-1247.
- Çolakoğlu, T. (2000). Sporun topluma yaygınlaştırılmasında medyanın etkisi (Güreş örneği) (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Dede, Y. E., & Duman, S. (2021). The Investigation of Mental Toughness of Elite Wrestlers. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(1), 29-37.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2011). *The Sage handbook of qualitative research*. sage.
- Demir, B. Ç. (2024). Reklamlarda Kullanılan Metaforun Kuramsal Temelleri 1. *İletişim ve Medya Alanında Uluslararası Araştırmalar I*, 25.
- Demir, H. (2024). Güreş Antrenörlerinin Benimsemiş Olduğu Liderlik Anlayışları ile Karar Verme Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi Spor Sağlık ve Efor Dergisi (BESSED)*, 3(3), 102-121.
- Dever, A., & İslam, A. (2015). Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Kültüründe Spor Algısı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(5), 46-61.
- Doğar, Y., Sert, T., & Akarsu, M. (2021). Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi: bir içerik analizi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 4(2), 52-65.

- Dokuzoğlu, G., & Köse, B. (2023). Güreş sporcularının boş zaman yoluyla stresle baş etme strateji düzeylerinin sporda güdülenme üzerine etkisi. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 53-63.
- Donoghue, D. (2014). *Metaphor*. Harvard University Press.
- Dur, B. U. (2016). Metafor ve Ekslibris. *EX-LIBRIST-Uluslararası Ekslibris Dergisi*, 3(5), 122-128.
- Durna, E. (1997). *Türkiye’de futbol ve hakem*. Yıldışlar Matbaacılık, İstanbul, 28.
- Dursun, M., Ulun, C., & Kocamaz Adaş, S., (2019). Spor rgtlerinde çalışan bireylerin lider kavramına ilişkin metaforik algıları . 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi.
- Duvinage, C., & Jost, P. J. (2019). The role of referees in professional sports contests. *Journal of Sports Economics*, 20(8), 1014-1050.
- Ekinci, H. B., Mallı, A. Y., şam, C. T., & Demirel, N. (2022). Sporla ilgili metaforik algıların kuşaklara göre incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(zel Sayı 1), 614-621.
- Ekinci, H. B., & Doğru, U. (2025). Altyapı Sporcularının Antrenör Algılarına Metaforik Bir Bakış: Temel Psikolojik İhtiyaçlar Perspektifi/A Metaphorical Perspective on Youth Athletes' Perceptions of Coaches: A Basic Psychological Needs Approach. *Anatolia Sport Research*, 6(1), 30-39.
- Erbaş, H. (1992). Sosyolojide fenomenoloji. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi*, 14, 159-166. (Erbaş, 1992)
- Erdem, T. (2015). *Güreş Hakemlerinin Stres Kaynakları ve Başa ıkma Yöntemleri*. Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erdem, T., (2023). *Güreş Federasyonunda Görevli Hakemlerin Algıladıkları rgtsel Adalet rgtsel Destek rgt Kültürü ve Psikolojik Sermaye Arasındaki İlişi*. (Doktora). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Erdemli, A. (2002). *Temel sorunlarıyla spor felsefesi*. E Yayınları.
- Erol, E. (2001). *Yönetim ve Organizasyon*, Beta Yayınevi, Geliştirilmiş 5. Baskı, İstanbul.
- Erkan, M. (2002). *Sporda iletişimin önemi ve takım performansına etkisi üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Ermiş, S. A. (2022). İletişim ve Antrenör. *Spor-Eğitim-Sağlık 2022*, 73.
- Eroğlu, H. (2024). *Güreşte Yetenek Seçimi ve. Olimpik Sportlarda Yetenek Seçimi*, 79.

- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions. *Psychology of sport and exercise*, 13(5), 669-678.
- Forceville, C., & Urios-Aparisi, E. (Eds.). (2009). *Multimodal metaphor*. Mouton de Gruyter.
- Framework, C. (2012). International Sport Coaching Framework.
- Franchini, E. (2021). Future Issues In Wrestling Research: A Sport Sciences Perspective. *International Journal of Wrestling Science*, 11(2), 2-7.
- Franchini, E., & Herrera-Valenzuela, T. (2021). Strength and conditioning for combat sports athletes. *Revista de Artes Marciales Asiáticas*, 16(1s), 1-203.
- Giblin, L. (1995). İnsan İlişkilerinde Kendine Güven ve Güç Elde Etmenin Yolları.(çvr: İdil Güpgüpoğlu). İkinci Baskı, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Gibbs, R. W. (1994). *The poetics of mind: Figurative thought, language, and understanding*. Cambridge University Press.
- Gibbs, R. J., & Ortony, A. (2008). *Metaphor and thought*. The Cambridge handbook of metaphor and thought, 3.
- Gilbert, W. D., & Trudel, P. (2004). Role of the coach: How model youth team sport coaches frame their roles. *The sport psychologist*, 18(1), 21-43.
- Golden, M. (2008). *Greek sport and social status*. University of Texas Press.
- Gould, D., Dieffenbach, K., & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development in Olympic champions. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 172-204.
- Gould, D., Hodge, K., Peterson, K., & Petlichkoff, L. (1987). Psychological foundations of coaching: Similarities and differences among intercollegiate wrestling coaches. *The Sport Psychologist*, 1(4), 293-308.
- Gould, D., & Carson, S. (2008). Life skills development through sport: Current status and future directions. *International review of sport and exercise psychology*, 1(1), 58-78.
- Gökdemir, K. (2000). Güreş antrenmanının bilimsel temelleri. *Poyraz ofset*, 15.
- Göral, M., Yapıcı, A. K., & Koç, H. (1999). Antrenör eğitimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (2).
- Grasso, J. (2014). *Historical dictionary of wrestling*. Scarecrow Press.
- Gucciardi, D. F., & Gordon, S. (2011). *Mental Toughness in Sport: Developments in Theory and Research*. Routledge.
- Guest, G., MacQueen, K. M., & Namey, E. E. (2011). *Applied thematic analysis*. sage publications.
- Guillén, F., & Feltz, D. L. (2011). A conceptual model of referee efficacy. *Frontiers in psychology*, 2, 25.

- Guttman, A. (1994). *Games and empires: Modern sports and cultural imperialism*. Columbia University Press.
- Gül, M., Uzun, R. N., & Çebi, M. (2018). Türk Kültürlerindeki Geleneksel Oyunlar ve Sportlara Yüzeysel Bir Bakış. *Social Sciences*, 13(26), 655-671.
- Gül, M., Ağaoglu, S. A., & Türkmen, M. (2018) Güreş Antrenörlerinin Davranış Tarzları, Gece Akademi, Ankara
- Gül, O., Yurtsızoğlu, Z., & Yıldız, Z. (2024). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Elektronik Spor Tüketimine Yönelik Metaforik Yaklaşımları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 1-15.
- Gül, M., & Gül, O. (2021). Türk-İslam medeniyetinde spor kültürü: okçuluk, binicilik ve güreş özelinde olgular. *Türk İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi*, 16(31), 119-136.
- Gül, M., Soygüden, A., & Gül, O. (2019). Güreş Hakemlerinin Bazı Değişkenlere Göre İş Doyumlarının Analizi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 1-16.
- Gümüş, A. (1988). Güreş Tarihi. *Türk Spor Vakfı Yayınları*, 5(4), 3-16.
- Gümüş, A. (1989). *5 Dakikalık Güreşte Teknik ve Taktik*. Kurtiş Matbaası, İstanbul.
- Gümüş, A. (1990). *Kırkpınar güreşleri*. TC Başbakanlık, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı.
- Gür, Y., & Taşkın, A. K. (2022). Farklı branşlardaki engelli sporcuların antrenör ve spora yönelik metaforik algıları. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 176-187.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Seçkin, Ankara.
- Güven, Ö. (1990). Atatürk ve Güreş (4 fotoğraf). *Erdem*, 6(18), 625-658.
- Güven, Ö. (1992). *Türklerde Spor Kültürü*. Türkiye: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- GSB,
<https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/124/162/AltinMadalyaKazananSporcular>, Erişim Tarihi:17.05.2024
- Haag, H., Mess, F., Haag, G., Hanke, J. (2012). *Dictionary: Sport, Physical Education, Sport Science*. Almanya: Logos Verlag.
- Hanin, Y. (2007). Emotions in sport: current issues and perspectives (pp. 31–58). In, G. Tenenbaum & R. Eklund. *Handbook of Sport Psychology*.
- Hamdi, P. (2024) *Güreşin Fiziksel ve Psikolojik Boyutları*. Spor Bilimlerinde Güncel Araştırmalar ve Uygulamalar,2.Bölüm
- Hançerlioğlu, O. (1977). *Felsefe Ansiklopedisi (Kavramlar ve Akımlar) Cilt 3*, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul

- Harmandalı, İ. (1974). Güreş Terimleri Sözlüğü. Türkiye: Türk Dil Kurumu.
- Heper, E., Sertkaya, Ö. G. Ö., Koca, C., Ertan, H., Kale, M., Terekli, S., ... & DEMİRHAN, G. (2012). Spor bilimlerine giriş. Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Hepkul, A. (2002). Bir Sosyal Bilim Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1), 1-12.
- Hobsbawm, E. (1992). Nations and nationalism since 1780: Programme, myth, reality. Cambridge University Press.
- Hodge, K., Lonsdale, C., & Jackson, S. A. (2009). Athlete engagement in elite sport: An exploratory investigation of antecedents and consequences. The Sport Psychologist, 23(2), 186-202.
- Horn, T. S. (2008). Advances in sport psychology. Human kinetics.
- Horswill, C. A. (1992). Applied physiology of amateur wrestling. Sports medicine, 14, 114-143.
- Huberman, M. (1994). Research utilization: The state of the art. Knowledge and policy, 7(4), 13-33.
- Hultgren, B. (2016). The Wrestler. Journal of Religion & Film, 13(1), 28.
- Ievtyfiiev, A. (2016). Training of referees in wrestling. Slobozhanskyi herald of science and sport, (1 (51)), 16-19.
- IOC. (2025). <https://www.olympics.com/en/sports/wrestling/> Erişim Tarihi:20.03.2025
- İğrek, M. M., & Karataş, A. (2000). Son Yüzyılda Türk Güreşi. Baskı, İstanbul, Step Ajans Matbaacılık Reklamcılık Hizmetleri.
- İnan, M., Dervent, F., & Karadağ, B. (2019). Spor Paydaşlarının fairplay kavramına ilişkin metaforik algıları. Spor Bilimleri Dergisi, 30(2), 85-95.
- İmamoğlu, O., & Taşmektepligil, M. Y. (1997). Türk kültüründe spor. Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty, 10(1), 145-150.
- Jacobs, M. D., & Spillman, L. (2005). Cultural sociology at the crossroads of the discipline. *Poetics*, 33(1), 1-14.
- Jones, M. V. (2003). Controlling emotions in sport. The sport psychologist, 17(4), 471-486.
- Jones, I. (2022). Research methods for sports studies. Routledge.
- Jones, R. L., Armour, K. M., & Potrac, P. (2004). *Sports coaching cultures: From practice to theory*. Psychology Press.
- Jones, R. L., & Wallace, M. (2005). Another bad day at the training ground: Coping with ambiguity in the coaching context. Sport, education and society, 10(1), 119-134.

- Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2002). Incompatibility in the coach-athlete relationship. In I. M. Cockerill (Ed.), *Solutions in sport psychology* (pp. 16-31). Thomson Learning.
- Jowett, S., & Cockerill, I. M. (2003). Olympic medallists' perspective of the athlete-coach relationship. *Psychology of sport and exercise*, 4(4), 313-331.
- Jowett, S. (2007). Interdependence Analysis and the 3+ 1Cs in the Coach-Athlete Relationship. *Social Psychology in Sport*, 15-28.
- Jowett, S. (2017). Coaching effectiveness: The coach-athlete relationship at its heart. *Current opinion in psychology*, 16, 154-158.
- Jowett, S., & Ntoumanis, N. (2004). The coach-athlete relationship questionnaire (CART-Q): Development and initial validation. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 14(4), 245-257.
- Jowett, S., Adie, J. W., Bartholomew, K. J., Yang, S. X., Gustafsson, H., & Lopez-Jiménez, A. (2017). Motivational processes in the coach-athlete relationship: A multi-cultural self-determination approach. *Psychology of Sport and Exercise*, 32, 143-152.
- Kahraman, A. (1989). *Cumhuriyete Kadar Türk Güreşi*. Türkiye: Kültür Bakanlığı.
- Kandil, N., & Budak, D. (2024). Pedagojide Antrenör-Öğrenci İlişkisi.
- Kalkan, T., & Sarı, İ. (2021). Antrenör davranışları: Kuramsal yaklaşımlar, antrenörün sporcuya etkisi ve öneriler. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 41-54.
- Kaplan, Y., Tekinay, D., & Uğurlu, A. (2013). Sporun Toplumsal Statüsü: Toplumsal Bir Olay, Olgu ve Kurum Olarak Spor. *International Journal of Sport Culture and Science*, 1(4), 64-69.
- Kaplan, Y., & Akkaya, C. (2014). Spor kültürü ve Türkiye'de spor. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2), 114-119.
- Karahüseyinoğlu, M. F. (2008). Geleneksel Türk Sporlarındaki Modern Spor Yansımaları. *Sport Sciences*, 3(3), 130-137.
- Karamehmet, B. (2017). Metafor İle Markaları Yönetmek. *Atatürk İletişim Dergisi*, (13), 125-148.
- Karagözoğlu, C. (2005). *Sporda psikolojik destek*. Morpa Kültür yayınları. İstanbul
- Kasap, H., & Erdem, K. (2009). *Antrenörlük Felsefesi*. İstanbul, TFF-Fgm Futbol Eğitim Yayınları.
- Kavussanu, M., Boardley, I. D., Jutkiewicz, N., Vincent, S., & Ring, C. (2008). Coaching efficacy and coaching effectiveness: Examining their predictors

- and comparing coaches' and athletes' reports. *The Sport Psychologist*, 22(4), 383-404.
- Kesić, D., & Muhić, E. (2013). Sports in metaphor and metaphor in sports. *Sport Logia*, 9(1), 28-33.
- Keskin, E. (1979). *Güreş Antrenörünün El Kitabı*, Ankara
- Keten, M. (1974). *Türkiye'de Spor*. Ayyıldız Matbaası. Ankara.
- Kinningham, R., & Monseau, A. (2015). Caring for wrestlers. *Current sports medicine reports*, 14(5), 404-412.
- Komil, B. (2023, October). The History And Development Of Wrestling. In *International conference on multidisciplinary science (Vol. 1, No. 3, pp. 67-70)*.
- Konter, E. (1996). *Bir lider olarak antrenör*. Alfa Basım Yayım Dağıtım. İstanbul.
- Kornspan, A. (2009). *Fundamentals of sport and exercise psychology*. Human Kinetics.
- Korobeynikov, G., Korobeinikova, L., Raab, M., Korobeinikova, I., Danko, T., Kokhanovich, A., ... & Mytskan, T. (2022). Psychophysiological state and decision making in wrestlers. *Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology*, 22(5), 1-9.
- Kovecses, Z. (2010). *Metaphor: A practical introduction*. Oxford university press.
- Kövecses, Z. (2003). *Metaphor and emotion: Language, culture, and body in human feeling*. Cambridge University Press.
- Kraemer, W. J., Hakkinen, K., Triplett-McBride, N. T., Fry, A. C., Koziris, L. P., Ratamess, N. A., ... & Knuttgen, H. G. (2003). Physiological changes with periodized resistance training in women tennis players. *Medicine and science in sports and exercise*, 35(1), 157-168.
- Kraemer, W. J., & Fleck, S. J. (2007). *Optimizing strength training: designing nonlinear periodization workouts*. Human Kinetics.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage publications.
- Kuleli, H. (2021). *Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Derslerine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi (Master's thesis, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü)*.
- Kurtipek, S., & Güngör, N. B. (2019). Determination of the perceptions of sport managers on the concept of organization: A metaphor analysis study. *Journal of Education and Training Studies*, 7(2).
- Kurtipek, S., & Güngör, N. B. (2019). Perception of trainers for the athlete. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(2), 379-385.

- Kusan, O. (2014). Güreş, boks, taekwondo branşındaki elit düzeydeki sporcuların başarı motivasyonunun çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Kuter, E., & Öztürk F., (1997) Antrenör ve Sporcu El Kitabı. Ankara: Bağrgan Yayınevi
- Küçük, V., & Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (9).
- Küçükibiş, H. F., & Gül, M. (2019). Güreş Hakemlerinin Hakemlik Mesleğinden Duydukları Haz Ve Örgütsel Özdeşleşme Düzeylerinin İncelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 14(2).
- Kyle, D. G. (2014). *Sport and spectacle in the ancient world*. John Wiley & Sons.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2008). *Metaphors we live by*. University of Chicago press.
- Lazarus, R. S. (2000). How emotions influence performance in competitive sports. *The sport psychologist*, 14(3), 229-252.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta pi record*, 41(4), 172-175.
- Low, G. (2008). Metaphor and education. *The Cambridge handbook of metaphor and thought*, 212231.
- Lyle, J. (2005). *Sports coaching concepts: A framework for coaches' behaviour*. Routledge.
- Madigan, T. (2016). Ethics and character formation in sports: A philosophical perspective.
- Mageau, G. A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: A motivational model. *Journal of sports science*, 21(11), 883-904.
- Malcolm, D., Papathomas, A., & Warden, C. (2023). Concussion in professional wrestling: agency, structure and cultural change. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 15(5), 585-600.
- Marshall, G. (2003). *Sosyoloji Sözlüğü*. Türkiye: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Martens, R. (1998). *Başarılı Antrenörlük*, Beyaz Yayınları. Baskı, İstanbul.
- McMullen, L. M. (2008). Putting it in context: Metaphor and psychotherapy. In R. W. Gibbs (Ed.), *The Cambridge handbook of metaphor and thought* (pp. 397-411). Cambridge University Press.
- McNamee, M. J., & Parry, S. J. (Eds.). (2013). *Olympic ethics and philosophy*. Abingdon: Routledge.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.
- Miller, S. G. (2004). *Ancient Greek Athletics*. Yale University Press.

- Mirzaei, B. (2021). Development of the elite wrestling athlete. *International Journal of Wrestling Science*, 11(1), 11.
- Mirzaei, B., Curby, D. G., Barbas, I., & Lotfi, N. (2011). Anthropometric and physical fitness traits of four-time World Greco-Roman wrestling champion in relation to national norms: A case study.
- Moran, A. (2013). *Sport and exercise psychology: A critical introduction*. Routledge.
- Muratov, M. S. (2025). The Global Development Of National Wrestling. *Modern Scientific Research International Scientific Journal*, 3(3), 22-30.
- Olgun, C. K. (2008). Nitel Araştırmalarda İçerik Analizi Tekniği. *Osyoloji Otları*, 66.
- Öngel, H. B. (2001). *Türk Kültür Tarihinde Spor (Vol. 286)*. Kültür Bakanlığı Yayınları. Ankara.
- Öz, H., Aka, S. T., & Bayraktar, G. (2019). Modern Olimpiyat Oyunlarında Türkiye'nin Güreşte Elde Ettiği Sonuçların İncelenmesi 9. *TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 11(41), 35-46.
- Öz, H., Aka, S. T. (2021). *Olimpiyat Oyunlarında Türk Güreşi*. Akademisyen Yayınevi. Ankara
- Özbey, Ö., & Doğu, G. (2020). Evaluation Of Communication Skills Of Wrestling Trainers. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 68-81.
- Özbey, Ö., Doğan, D., & Özbey, B. (2020). Sporcu eğitim merkezlerinde görev yapan antrenörlerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 93-104.
- Özdemir, M. (2014). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntem Bilim Sorunsalı Üzerine Bir alışma, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1).
- Özdemir, M. (2018). Türk Kültüründe Pehlivanlık Kavramı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(12), 558-564.
- Öztabağ, L. (1974). *Antrenörlük psikolojisi*. Futbol Fed. Yay. İstanbul.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (ev Edt: Bütün, M. ve Demir, S. B). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Palmatier, R. A., Ray, H. L. (1993). *Dictionary of Sports Idioms*. Birleşik Krallık: National Textbook Company.
- Patterson, O., Tomlinson, A., & Young, C. (2011). The culture of sports. *Journal of Historical Sociology*, 24(4), 549-563.
- Pepe, B., Kara, T., & Aşar, B. (2024) Kültürel Bir Miras Olarak Güreş: Tarih, Gelenek Ve Modernleşme Süreci. *Spor bilimlerinde güncel araştırmalar ve Uygulamalar*, 1.Bölüm

- Polat, A. (2011). Türkiyede görev yapan güreş hakemlerinin klasmana göre kaygı durumlarının karşılaştırılması (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Potrac, P., Jones, R., & Cushion, C. (2007). Understanding power and the coach's role in professional English soccer: A preliminary investigation of coach behaviour. *Soccer & Society*, 8(1), 33-49.
- Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu, M. F., Demirel, E. T., Ramazanoğlu, M. O., & Altungül, O. (2005). Sporun Toplumsal Boyutlarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 153-157.
- Ramazanoglu, F. (2018). Investigation of relationship between coach and athlete in terms of different variables. *Universal Journal of Educational Research*, 6(7), 1431-1436.
- Rainer, M., (1998). Başarılı Antrenörlük. Çeviren: Tuncer Büyükonat. Beyaz Yayınları, İstanbul, (s 16).
- Rushall, B. S. (2006). Psychological factors and mental skills in wrestling. *The Sport Psychologist's Handbook. A Guide for Sport-Specific Performance Enhancement*, 375-399.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmenleri adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk eğitim bilimleri dergisi*, 2(2), 131-155.
- Shahmuradov, Y. A. (1996). Free style wrestling (pp. 5-44). FILA.
- Sekot, A. (2018). Sociological perspective of sport. *The Spark A Hec Recognized Journal*, 2(1), 28-44.
- Semino, E., & Steen, G. (2008). Metaphor in literature. *The Cambridge handbook of metaphor and thought*, 6, 57-70.
- Serpa, S. (1999). Relationship coach-athlete: outstanding trends in European research. *Motricidade humana: portuguese journal of human performances studies*, 7-19.
- Sevil, T. (1997). Sporda liderlik davranışlarının takım başarısı üzerindeki etkileri (Master's thesis, Anadolu University (Turkey)).
- Sevim, Y. (2006). Antrenör eğitimi ilkeleri (1Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sieber, J. E. (1998). Planning ethically responsible research. *Handbook of applied social research methods*, 127-156.
- Singh, D., & Singh, D. (2017). Mental Toughness in Sport: Critical Reflections and Future Considerations. *International Journal of Sport Culture and Science*, 5(3), 148-155.
- Schmitt, R. (2005). Systematic metaphor analysis as a method of qualitative research. *The qualitative report*, 10(2), 358-394.

- Short, S. E., & Short, M. W. (2005). Essay: Role of the coach in the coach-athlete relationship. *The Lancet*, 366, S29-S30.
- Smith, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. (2021). *Interpretative Phenomenological Analysis: Theory, Method and Research*. Sage.
- Smith, R. E. (2010). A positive approach to coaching effectiveness and performance enhancement. *Applied sport psychology: Personal growth to peak performance*, 42-58.
- Soygüden, A., & Gül, M. (2014). Uluslararası düzeyde başarılı olmuş güreşçilerin kişilik özelliklerinin incelenmesi; Yasar Doğu örneği. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 63-75.
- Strand, M., & Spillman, L. (2020). Cultural sociology. *Cambridge handbook of social theory*, 43-62.
- Supriadi, D. (2022). Technical Performance Analysis of Greco Roman and Freestyle Categories in Wrestling. *JUARA: Jurnal Olahraga*, 7(3), 937-945.
- Swaddling, J. (1999). *The ancient Olympic games*. University of Texas Press.
- Şahin, S. (2006). *Sosyal Değişme Sürecinde Türkiye’de Güreş Sporunun Toplumsal Dinamikleri*, (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Şahin, M. (2014). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. Türkiye: Evrensel Basım Yayın.
- Şinoforoğlu, T. (2020). *Antik Olimpiyat Oyunları*. Spor Yayınevi ve Kitabevi.
- Taşkıran, C. (2017). *Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Göre Güreşte Öğretim Yöntemleri*. Türkiye: Nobel Bilimsel Eserler.
- Tazegül, Ü. (2018). Farklı Toplumlardaki Geleneksel Güreşler. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(13), 267-289.
- Tayga, Y. (1990). *Türk spor tarihine genel bakış*. TC Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü.
- Temel, V. (2010). *Konya iline ait bireysel ve takım sporu antrenörlüğü yapan bireylerin liderlik tarzlarının karşılaştırılması* (Master's thesis, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı).
- Terlemez, M. (2019). Sporda Antrenör ile Liderlerin Yaklaşımları, Davranış Özellikleri, İlke ve Çalışma Yöntemleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 95-126.
- Terlemez, M. (2022). Antrenör-Sporcu Arasındaki İletişim Süreci ve Olumlu İletişimin Sağlanması. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Thomas, G. (1996). *Etkili Öğretmenlik Eğitimi*, Çev. Emel AKSAY, Sistem Yayıncılık, İstanbul.

- Tuncer, M., Golmohammadi, H., & Gül, M., (2022). Osmanlı Pehlivan Tekkeleri İle İran Zorhanelerinin Karşılaştırılması . XI. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Spor Oyunları Sempozyumu, Gaziantep
- TDK, <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 16.05.2024
- TMOK, <https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Madalyalarimiz>, Erişim Tarihi: 17.05.2024
- TGF, <https://tgf.tr/antrenorluk-millilik> Erişim Tarihi: 16.05.2024
- TGGF, <https://tggf.org.tr/> Erişim Tarihi: 12.05.2024
- Türkay, İ. K. (2018). Antrenman, kişisel antrenman ve kişisel antrenör. Spor bilimleri alanında, 129.
- Türkmen, M., İmamoğlu, O., & Ziyagil, M. A. (2006). Türkiye’de Güreş Sporunun Popülaritesi ve Seçilmiş Bazı Spor Dalları İle Karşılaştırılması. Türk Dünyası Araştırmaları, 163, 77-94.
- Ulucan, A. (2023). Güreş Sporunun Gelişimi ve Toplumsal Algıda Güreşin Yeri (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Uzunoğlu, Ö.U., Şahin, M. ve Fişekçioğlu, B., (2009). Türk Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stilllerinin Klasmanlarına ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 11, 1, 32–36.
- UWW, <https://uww.org/governance/regulations-olympic-wrestling>., Erişim Tarihi: 20.03.2025
- Uyaniker, N. (2019). Türklerde Güreş Kültürü ve Kırkpınar Güreşleri. Gece Akademi.
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, (10), 188-201.
- Voigt, D. (1998). Spor Sosyolojisi, Çev. Ayşe Atalay, Alkım Yayınları, İstanbul.
- Yazıcı, M. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin “Hakem” Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi. OPUS International Journal of Society Researches, 15(1), 4911-4929.
- Yazıcıoğlu, Y., Erdoğan, S. (2004). SPSS applied scientific research methods. Ankara: Detay Publishing.
- Yazıcıoğlu Çalışan, H., & Pekel, A. Ö. (2024). Olimpiyat Oyunlarına Katılan Profesyonel Sporcuların Olimpiyat Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. Herkes için Spor Ve Rekreasyon Dergisi, 6(4), 474-478. <https://doi.org/10.56639/jsar.1553403>
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Türkiye: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, E. (1977). Güreşte Yeni Eğitimin İلمي ve Metodik Temelleri. Uzman Matbaacılık.
- Yıldırım, Y., Arabacı, R., Topçu, H., & Vardar, T. (2019). The relationship between some physical fitness characteristics and body composition of elite wrestlers. *Int. J. Phys. Ed. Fit. Sports*, 8(1), 25-32.
- Yılmaz, F., Göçen, S., & Yılmaz, F. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metaforik Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1).
- Yılmaz, S. H., & Yılmaz, B. H. (2023). Uyarlanmış Beden Eğitimi ve Spor Kavramı. *Spor Bilimlerinde Farklı Yaklaşımlar*, 19.
- Yeniçeri, S. (2019). Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor derslerine yönelik algılarının metaforik analizi (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Yetim, A. A., & Kalfa, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin sporla ilgili metaforik algıları ve spor etkinliği dersi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 41-54.
- Yüksel, Y. (2018). Divan Şiirinde Güreş ve Pehlivanlık. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 4(2), 589-616.
- Wann, D. L., Melnick, M. J., Russell, G. W., & Pease, D. G. (2001). *Sport fans: The psychology and social impact of spectators*. Routledge.
- Ward, T. (2009). Sport and national identity. *Soccer & society*, 10(5), 518-531.
- Weber, J. (2018). Ethics in Sports Officiating: A Philosophical Perspective. *Journal of Sports Ethics*, 12(3), 45-60.
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (2023). Foundations of sport and exercise psychology. *Human kinetics*.
- Weinberg, R. S., & Richardson, P. A. (1990). *Psychology of officiating*. Leisure Press.
- Weiss, M. R., McCullagh, P., Smith, A. L., & Berlant, A. R. (1998). Observational learning and the fearful child: Influence of peer models on swimming skill performance and psychological responses. *Research quarterly for exercise and sport*, 69(4), 380-394.
- Wood, G. M. (2019). The Feeling of Metaphor (Doctoral dissertation, University of Melbourne).

Spor ortamı, sporcu, antrenör ve hakemlerin karşılıklı etkileşimleriyle şekillenen çok boyutlu bir sosyal yapıdır. Bu yapı içerisinde bireyler yalnızca performans ve kurallar çerçevesinde değil, aynı zamanda birbirlerine yükledikleri anlamlar ve algılar doğrultusunda da etkileşimde bulunmaktadır. Bu anlam dünyasının ortaya konulmasında metaforlar, bireylerin birbirlerini nasıl gördüklerini ve nasıl anlamlandırdıklarını açığa çıkaran güçlü bir kavramsal araç olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, güreşin temel aktörleri arasındaki etkileşimleri teknik boyutun ötesinde sosyal ve psikolojik yönleriyle ele almakta; sporcu, antrenör ve hakemlerin birbirlerine yönelik metaforik algılarını inceleyerek rol algılarını, karşılıklı beklentileri ve iletişim biçimlerini görünür kılmaktadır. Böylece güreşin yalnızca performans ve kurallar üzerinden değil, aynı zamanda sosyal ilişkiler ve psikolojik dinamikler bağlamında anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.



serifika no : 49837